डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन पुस्तिका

आ.व. २०८१/०८२

बागमती प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा
चरिकोट, नेपाल

<u>प्रकाशक</u>

डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा

चरिकोट, नेपाल

फोन नं. : ०४९-४२११३५

इमेल : *dolakhadfo2020@gmail.com*, *doldfo.mofe@bagamati.gov.np*

वेबसाइट : *dfodolk. bagamati.gov.np*

प्रकाशन आ.व. : २०८१/०८२

सर्वाधिकार : डिभिजन वन कार्यालय, दोलखामा सुरक्षित

हाम्रो भनाई

बागमती प्रदेश अन्तर्गत पर्ने दोलखा जिल्ला एक हिमाली जिल्ला हो । हिमाली जिल्ला भएर पनि जिल्लाको वन व्यवस्थापनको पक्ष कहि पृथक र अनुकरणीय छ। सामुदायिक वनहरूले स्थानीय बासिन्दाको जिविकोपार्जन सुधार, हरियाली प्रवर्द्धन, जैविक विविधता संरक्षण, पारिस्थितिक सन्तुलन कायम गर्नुका साथै जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण र अनुकूलन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेका छन्। त्यसैगरी, पूर्वाधार विकास, सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण, नेतृत्व क्षमताको विकास, तथा दलित, आदिवासी जनजाति, महिला लगायतका समुदायहरूको निर्णय प्रक्रियामा पहुँच विस्तार र लैंगिक तथा सामाजिक समावेशिकरण प्रवर्द्धनमा पनि उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएका छन्।

संख्यात्मक हिसाबमा ३८६ सामुदायिक वनहरू मार्फत करिव २८,८६७.४४ हेक्टर वनक्षेत्र व्यवस्थापन भईरहेको छ। वनको दिगो व्यवस्थापनबाट वन पैदावारको सहज आपूर्ति, रोजगारीका थप अवसरहरू श्रृजना गर्ने र अतिरिक्त आर्थिक लाभबाट जिल्लालाई समृद्ध बनाउन टेवा पुऱ्याउन समेत सक्ने प्रचुर सम्भावना छ।वन व्यवस्थापनको क्षेत्रमा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमले सवल र सफल कार्यक्रमको रुपमा उचाई चुमेको थियो । तर हाल सामुदायिक वन समुहहरु विस्तारै सुस्ताउँदै गएको अवस्था छ । सामुदायिक वन समुहहरुलाई कसरी थप सक्रिय वनाई वनको सवल संरक्षण र प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ भन्ने कुराको आकलन गर्नु पर्ने भएको छ । जसको लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको अनुगमन मूल्यांकन गर्न आवश्यक भयो।

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले स्वीकृत वन कार्ययोजना अनुरुप वनको व्यवस्थापन गरिदै आएका छन् वा छैन्न ? समूह सक्रिय छन् वा निस्क्रिय के छन् ?खर्च र आम्दानीको अवस्था के छ ?समावेशिताको अवस्था कस्तो छ ?सामुदायिक वन समुहमा विद्यमान समस्या, चुनौति, अवसरहरु के के छन् ?लगायतका बारेमा समूहको स्थलगत अनुगमन गरी पृष्ठपोषण गर्ने अभिप्रायले डिभिजन वन कार्यालय दोलखाले सामुदायिक वन उपभोक्ताहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य सम्पन्न गरी यो पुस्तिका प्रकाशन गरेको हो । यो पुस्तिका वन वन व्यवस्थापक र सो संग सरोकार राख्ने सबै व्यक्ति, सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था तथा अभियान्ताहरुको लागि अत्यन्तै उपयोगी हुने देख्दछु ।

यस पुस्तिका प्रकाशनका लागि स्थलगत अनुगमन गरी तथ्यङ्क संकलन तथा प्रविष्टि कार्य गर्नुहुने डिभिजन वन कार्यालय दोलखा र यस अन्तर्गतका सब-डिभिजन वन कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीप्रति विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। साथै तथ्याङ्क विश्लेषण तथा प्रकाशन को जिम्मा लिई पुस्तिकाको रुपमा पुर्याउनु हुने वन अधिकृत आशिष पौडल र रेञ्जर सामना रेग्मी पनि धन्यवादको पात्र हुनुहुन्छ अन्तमा, पुस्तिका अध्ययन गरी सकरात्मक सुधारको लागि सुझाव उपलव्ध गराई दिनु हुन अपेक्षा गर्दछु ।धन्यवाद ।

कृष्ण राज न्यौपाने
डिभिजनल वन अधिकृत

विषयसूची

विषयसूची ञस

चित्रहरूको सूची..सत्र

तालिकाहरूको सूची..सत्र

खण्ड १ : परिचयात्मक विवरण..१

१.१ दोलखा जिल्लाको संक्षिप्त परिचय १

१.२ राजनीतिक/प्रशासनिक विभाजन...१

१.३ भौगोलिक अवस्थिति...१

१.४ जिल्लाको सिमाना..१

१.५ जिल्लाको धरातलीय विभाजन.. २

१.६ दोलखा जिल्लाको हावापानी... ६

१.७ दोलखा जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि ६

१.८ वन व्यवस्थापनको संक्षिप्त इतिहास ८

१.९ वन कार्यालयको सङ्गठनात्मक विभाजन.. ९

१.१० भू-उपयोगिता र वन क्षेत्र १०

१.११ जिल्ला भित्रको वन क्षेत्रको विवरण...११

खण्ड २ : आ.व. २०८१/८२ को प्रगति विवरण...१४

२.१ डिभिजन वन कार्यालय दोलखाको आ.व. २०८१/८२को समष्टिगत प्रगति......... १४

२.२ डिभिजन वन कार्यालय दोलखाको आ.व. २०८१/८२ को मुख्य वस्तुगत उपलब्धि १५

खण्ड ३ : सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम...१८

३.१ सामुदायिक वनको अवधारणाको प्रार्दुभाव, विकासक्रम र वर्तमान अवस्था......... १८

३.२ दोलखा जिल्लामा सामुदायिक वन कार्यक्रम २०

३.२.१ सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम.. २०

३.३ सामुदायिक वनमा स्वीस सरकारको सहयोग..२१

३.४ सामुदायिक वन प्रमाणीकरण...२२

३.५ सामुदायिक वन कार्यक्रमका प्रभावहरू २२

खण्ड ४ : सामुदायिक वन अनुगमन तथा मुल्याङ्कन १

४.१ परिचय १

४.२ अनुगमनको उद्देश्य तथा प्रकिया १

४.३ सिमितता २

४.४ नतिजाहरू ३

४.४.१ सामुदायिक वनहरूको अवस्था र अवस्थिति ५

४.४.२ समूहको क्षेत्रफल अनुसारको विवरण ६

४.४.३ सामुदायिक वनका मुख्य प्रजातीहरू ७

४.४.४ उपभोक्ता समूहको सामाजिक संरचना ७

४.४.५ सामुदायिक वनमा लैङ्गिक प्रतिनिधित्व ७

४.४.६ साधारण सभा, मासिक बैठक तथा नविकरणको अवस्था ८

४.४.७ लेखा परीक्षण तथा वार्षिक प्रतिवेदन १०

४.४.८ समूहको भवनको अवस्था १०

४.४.९ समूहको स्थायी लेखा नम्बर र बैंक खाताको विवरण ११

४.४.१० वन विकास तथा विपन्न वर्गका लागि भएको खर्चको विवरण ११

४.४.११ वन कार्ययोजनाको अवधि तथा वन पैदावारको प्रयोग १३

४.४.१२ सामुदायिक वन संरक्षणको अवस्था १४

४.४.१३ सामुदायिक वन सम्वर्द्धनको अवस्था १४

४.४.१४ वन पैदावार सदुपयोगको अवस्था १४

४.५ अनुगमनको निष्कर्षहरू १६

४.६ सुझावहरू १७

४.७ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूको पालिका अनुसारको विवरण १९

४.८ डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको विवरण २१

चित्रहरूको सूची

चित्र १ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सवडिभिजन वन कार्यालयहरू र तिनको कार्यक्षेत्र-10
चित्र २ दोलखा जिल्लाको भूउपयोग नक्सा- 11
चित्र ३ डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको अवस्थिति 13
चित्र ४ दिगो वन व्यवस्थापन कार्ययोजना वनेका सामुदायिक वनहरूको अवस्थिति 17
चित्र ५ आर्थिक वर्ष अनुसार सामुदायिक वन हस्तान्तरणको विवरण 4
चित्र ६ सामुदायिक वनको अवस्था 5
चित्र ७ उचाई अनुसार वनको विवरण 5
चित्र ८ क्षेत्रफलको आधारमा सामुदायिक वन 6
चित्र ९ सामुदायिक वनमा पाईने मुख्य वनस्पति तथा वन्य जन्तुको प्रजाती 7
चित्र १० साको सामाजिक संरचना .स.उ.व. 7
चित्र ११ सामुदायिक वनमा महिला प्रतिनिधित्व 8
चित्र १२ साको कार्यसमितिको मासिक बैठकको अवस्था .स.उ.व. 8
चित्र १३ साको साधरण सभाको अवस्था.स.उ.व. 9
चित्र १४ सदस्यता नविकरणको अवस्था 9
चित्र १५ साको प्रतिवेदनको अवस्था .स.उ.व. 10
चित्र १६ साको भवनको अवस्था .स.उ.व. 10
चित्र १७ समूहको आर्थिक सुशासन 11
चित्र १८ साहरूको कार्ययोजना नवीकरणको अवस्था.स.उ.व. 13
चित्र १९ सामा भएका वन सम्बर्द्धन कार्यको विवरण.व. 14
चित्र २० सामा भएका वन सदुपयोगको अवस्था.व. 15

तालिकाहरूको सूची

तालिका १ : डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गतका सब-डिभिजन वन कार्यालयहरू............. 9
तालिका २उपयोग विवरण-दोलखा जिल्लाको भू :.. 10
तालिका ३: दोलखा जिल्लाको वन क्षेत्रको विवरण.. 12
तालिका ४डिभिजन वन कार्यालयबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रमको विवरण तथा खर्च.............. 14
तालिका ५ आ .व.२०८१/८२ मा संकलन भएको राजश्व विवरण... 14
तालिका ६ सामुदायिक तथा राष्ट्रिय वन क्षेत्रबाट उत्पादित काठ (चट्टां) दाउरा (फिटमा.क्यू) को विवरण.. 15
तालिका ७निजी वननिजी आवादीबाट उत्पादित काठ र प्राप्त राजश्वको विवरण/ 15
तालिका ८ गैरकाष्ठ वन पैदावारको विवरण.. 16
तालिका ९ पालिका अनुसार वनको विवरण र कार्ययोजनाको म्यादको अवस्था........................ 13

खण्ड १ : परिचयात्मक विवरण

१.१ दोलखा जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको बागमती प्रदेश अन्तर्गतको एक महत्वपूर्ण हिमाली जिल्ला रूपमा चिनिने दोलखा जिल्लाले परापूर्वकालदेखि नै आफ्नो विशिष्ट आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक र राजनीतिक पहिचान स्थापित गर्दै आएको छ। प्राकृतिक स्रोतसाधनले सम्पन्न यस जिल्लाको उत्तर सीमाना चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग जोडिएको छ। धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र जातीय विविधताले भरिपूर्ण दोलखा जिल्ला जलस्रोतको दृष्टिले पनि विशेष महत्व राख्दछ। नेपालको राजधानी काठमाडौंबाट करिब १३ किलोमिटर पूर्वोत्तर दिशामा अवस्थित यो जिल्ला हाल आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकहरूको प्रमुख गन्तव्य बन्दै गएको छ। दोलखाको भू-आकृति विविध छ, जहाँ न्यूनतम उचाइ समुद्री सतहदेखि ७३२ मिटर (सित्तली) र अधिकतम उचाइ ७१३४ मिटर (गौरीशंकर हिमाल) रहेको छ। जिल्लाको प्रशासनिक केन्द्र चरिकोट समुद्री सतहदेखि १,९७० मिटर उचाइमा अवस्थित छ।

१.२ राजनीतिक/प्रशासनिक विभाजन

सदरमुकाम : चरिकोट

नगरपालिका सङ्ख्या : २ (दुई)

गाउँपालिका सङ्ख्या : ७ (सात)

प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्र : १ (एक)

प्रदेशसभा निर्वाचन क्षेत्र : २ (दुई)

१.३ भौगोलिक अवस्थिति

अक्षांश (Latitude): २७° २८' उत्तरदेखि २८° ००' उत्तरी अक्षांशसम्म।

देशान्तर (Longitude): ८५° ५०' पूर्वदेखि ८६° ३२' पूर्वी देशान्तरसम्म।

उचाइ : ७३२ देखि ७१३४ मिटर (गौरीशङ्कर हिमालको उचाइ)

क्षेत्रफल : २,१४,२८७ हेक्टर

१.४ जिल्लाको सिमाना

पूर्व : रामेछाप र सोलुखुम्बु जिल्ला

पश्चिम : सिन्धुपाल्चोक जिल्ला

उत्तर : चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत

दक्षिण : रामेछाप जिल्ला

१.५ जिल्लाको धरातलीय विभाजन

दोलखा नेपालको एक भौगोलिक रूपमा विविधतायुक्त जिल्ला हो, जहाँ बेंसी तथा नदी किनारका फाँटहरू भेगदेखि उच्च हिमाली शृङ्खलासम्मको भूभाग पर्दछ। यसको अवस्थिति र धरातलीय स्वरूपले यसलाई अनुपम प्राकृतिक सुन्दरता र विविधता प्रदान गरेको छ। दोलखा जिल्लाको प्राकृतिक भू-बनोट केलाउँदा यस जिल्लामा उच्च हिमाली क्षेत्र ३५%, उच्च पहाडी क्षेत्र ४०% र मध्य पहाडी क्षेत्र २५% रहेको छ।

क. उच्च हिमाली प्रदेश

दोलखा जिल्लाको उत्तरी भागमा अवस्थित उच्च हिमाली प्रदेश करिब ३,००० मिटरभन्दा अग्ला हिमशिखर, अग्ला पहाड र हिमाली शृङ्खलाहरूले बनेको दुर्गम क्षेत्र हो। यस क्षेत्रको प्रमुख हिमाल गौरीशङ्कर हिमाल (७,१३४ मिटर) हो। यहाँ बाह्रै महिना हिउँ पर्ने र तापक्रम निकै कम हुने गर्दछ, जसले गर्दा यहाँको भूभाग भिरालो र चट्टानी छ र बस्ती पातलो पाइन्छ।

भौगोलिक विशेषताहरू

- **उचाईः** करिब ३,००० मिटरभन्दा माथि उचाइमा अवस्थित।
- **प्रमुख हिमालहरूः** गौरीशङ्कर हिमाल (७,१३४ मिटर(, पासाङ ल्हामु चुली ७),०९६ मिटर(, लगायत अन्य थुप्रै हिमशिखरहरू।
- **उपत्यका र तालहरूः** रोलवालिङ उपत्यका, छ्योरोल्पा ताल- (नेपालको सबैभन्दा ठूलो हिमतालमध्ये एक, करिब ४,५८० मिटरको उचाइमा अवस्थित, गौरीशङ्कर पोखरी, लगायत अन्य उच्च हिमाली तालहरू।
- **भू-आकृतिः** तीव्र भिरालो चट्टानी भूभाग, हिमनदीले बनेका 'U' आकारका उपत्यकाहरू, हिमाली हिमतालहरू, र हिउँले ढाकिएका चुचुराहरू यहाँका मुख्य भू-आकृति हुन्।

भूगर्भीय विशेषताहरू

- **चट्टानका प्रकारहरूः** यस क्षेत्रमा मुख्यतया रूपान्तरित चट्टानहरू (Metamorphic rocks) जस्तै नाइस (Gneiss), सिस्ट (Schist), क्वार्टजाइट (Quartzite) र मार्बल (Marble) पाइन्छन्। यी चट्टानहरू टेथिस सागरको तलछट र भारतीय तथा युरेशियन प्लेटको टक्करबाट भएको उच्च चाप र तापक्रमले गर्दा बनेका हुन्। केही स्थानमा ग्रेनाइट (Granite) जस्ता आग्नेय चट्टानहरू पनि भेटिन्छन्, जुन हिमाली उत्थानका क्रममा बनेका हुन्।
- **भूगर्भीय संरचनाः** यो क्षेत्र उच्च हिमालयन क्रिस्टलाइन (Higher Himalayan Crystalline) श्रृंखला अन्तर्गत पर्दछ, जुन नेपाल हिमालयको मुख्य केन्द्रीय थ्रस्ट (MCT) को उत्तरमा

अवस्थित छ। यस क्षेत्रमा ठूला थ्रस्ट फलट (Thrust faults) र फोल्ड (Folds) हरू पाइन्छन्, जसले यहाँको जटिल भूगर्भीय संरचनालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ।

- **माटोका प्रकारहरू:** उच्च हिमाली क्षेत्रमा माटोको पत्र निकै पातलो र चट्टानी हुन्छ। यहाँ मुख्यतया हिमोढ माटो (Glacial till), लुगास्क माटो (Lithosols) र पर्वतीय माटो (Mountain soils) पाइन्छन्। हिमोढ माटो हिमनदीद्वारा बगाएर ल्याइएका ढुङ्गा, बालुवा र माटोको मिश्रणबाट बनेको हुन्छ। लुगास्क माटो पातलो, असंगठित र चट्टानका टुक्राहरूले भरिएको हुन्छ। अत्यधिक चिसो, कम जैविक पदार्थ र तीव्र पानीको निकासका कारण यहाँको माटो कृषि कार्यका लागि अनुपयुक्त हुन्छ।

जैविक विविधता र जीवनशैली

यस क्षेत्रमा उच्च पहाडी वनस्पति र केही विशेष प्रकारका जीवजन्तुहरू जस्तै हिम चितुवा, हिमाली ब्वाँसो, नाउर, हिमाली ताहर, र कस्तुरी मृग जस्ता दुर्लभ र संरक्षित वन्यजन्तुहरू पाइन्छन्।

यहाँ मुख्यतया शेर्पा र तामाङ समुदायका मानिसहरूको बाहुल्यता छ। उनीहरूको जीवनशैली पशुपालन (विशेषगरी याक र चौंरी), जडीबुटी संकलन र सीमित परम्परागत कृषिमा आधारित हुन्छ। उच्च हिमाली भेगको कठोर हावापानी र भूभागले यहाँको जनजीवनलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पारेको छ।

ख. मध्य पहाडी प्रदेश

दोलखा जिल्लाको सबैभन्दा ठूलो र महत्त्वपूर्ण धरातलीय विभाजनका रूपमा रहेको मध्य पहाडी प्रदेश करिब ८०० मिटरदेखि ३,००० मिटरसम्मको उचाइमा फैलिएको छ। दोलखाको सदरमुकाम चरिकोट सहित जिल्लाका अधिकांश प्रमुख बस्तीहरू यसै क्षेत्रमा अवस्थित छन्। यहाँको भूभाग मध्यम भिरालो छ र केही समथर फाँटहरू पनि पाइन्छन्।

भौगोलिक विशेषताहरू

- **उचाइ**: ८०० मिटरदेखि ३,००० मिटर।
- **प्रमुख बस्तीहरू:** चरिकोट, जिरी, सिंगटी, मन्थली, लगायत अन्य साना बजार र गाउँहरू।
- **भू-आकृति**: यस क्षेत्रमा नदीहरूले बनाएका गहिरा उपत्यकाहरू, मध्यम भिरालो पहाडी भूभाग, नदी किनारका समथर फाँटहरू र खोंचहरू मुख्य भू-आकृति हुन्। यहाँ विभिन्न आकारका तराइहरू र बेसीहरू पनि पाइन्छन्, जुन कृषि उत्पादनका लागि उपयुक्त छन्।
- **नदी प्रणाली:** तामाकोशी नदी, खिम्ती खोला, शैलुङ खोला, लगायतका प्रमुख नदी तथा खोलाहरू यस क्षेत्र भएर बग्छन्, जसले सिँचाइ र जलविद्युतका लागि महत्त्वपूर्ण स्रोत प्रदान गर्दछ।

भूगर्भीय विशेषताहरू

- **चट्टानका प्रकारहरू:** मध्य पहाडी प्रदेशमा मुख्यतया नाइस (Gneiss), सिस्ट (Schist), क्वार्टजाइट (Quartzite), स्लेट (Slate) र फिलिट (Phyllite) जस्ता रूपान्तरित चट्टानहरू (Metamorphic rocks) पाइन्छन्। यी चट्टानहरू कम चाप र तापक्रममा रूपान्तरण भएका हुन्छन्। केही स्थानमा चुनढुङ्गा (limestone) र डोलोमाइट (dolomite) जस्ता अवसादी चट्टानहरू (Sedimentary rocks) पनि भेटिन्छन्।
- **भूगर्भीय संरचना**: यो क्षेत्र मध्यमाञ्चल हिमालय (Lesser Himalaya) अन्तर्गत पर्दछ, जुन मुख्य केन्द्रीय थ्रस्ट (MCT) र मुख्य सीमा थ्रस्ट (MBT) को बीचमा अवस्थित छ। यहाँ धेरै फोल्ड (Folds), फलट (Faults) र थ्रस्ट फलट (Thrust faults) हरू पाइन्छन् जसले भूकम्पीय जोखिम बढाउँछ।
- **माटोका प्रकारहरू**: यहाँ विभिन्न प्रकारका माटो पाइन्छन्। तल्लो भेगका बेसीहरूमा दोमट माटो (Loam soil) र बलौटे दोमट माटो (Sandy loam soil) पाइन्छ, जुन नदीले बगाएर ल्याएको उर्वर तत्वबाट बनेको हुन्छ र धान, गहुँ जस्ता बालीका लागि उपयुक्त हुन्छ। माथिल्लो पहाडी भूभागमा लेटेराइट माटो (Laterite soil) र रातो बलौटे माटो (Red sandy soil) पाइन्छ, जुन कम उर्वर हुन्छ र मकै, कोदो जस्ता बालीका लागि उपयुक्त हुन्छ।

जैविक विविधता र जीवनशैली

यस क्षेत्रमा हिमाली कालो भालु, चितुवा, बँदेल, बाँदर, सालक, कालिज, ढुकुर, जुरेली जस्ता वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीहरू पाइन्छन्। मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व (विशेषगरी बाँदर र भालुका कारण) यहाँको एक प्रमुख समस्या हो।

यहाँ विभिन्न जातीय समूहहरू जस्तै नेवार, तामाङ, बाहुन, क्षेत्री, दमाई, कामी, सार्की आदिको बसोबास छ। कृषि यहाँको मुख्य पेसा हो र धान, मकै, गहुँ, कोदो, आलु, तरकारी लगायतका बालीहरू उत्पादन हुन्छन्। यस क्षेत्रमा पशुपालन र साना उद्योगहरू पनि महत्त्वपूर्ण आर्थिक गतिविधि हुन्। यातायातको सुविधा र मध्यम हावापानीले गर्दा यो क्षेत्र आर्थिक र सामाजिक दृष्टिकोणले दोलखाको सबैभन्दा सक्रिय भाग मानिन्छ।

ग. बेंसी तथा नदी किनारका फाँटहरू

दोलखा जिल्लाको सबैभन्दा तल्लो भागका रूपमा रहेको बेसी क्षेत्र करिब ८०० मिटरभन्दा कम उचाइमा अवस्थित छ। यस क्षेत्रमा तामाकोशी, सुनकोशी, खिमती, चर्णावती लगायतका प्रमुख नदी तथा खोलाका किनारमा बनेका बेंसीहरू र समथर फाँटहरू पर्दछन्। यहाँको उष्ण हावापानीका कारण कृषि उत्पादनका लागि यो क्षेत्र निकै उर्वर मानिन्छ।

भौगोलिक विशेषताहरू

- **उचाइः** करिब ८०० मिटरभन्दा कम।
- **प्रमुख नदी प्रणालीः** तामाकोशी नदी, सुनकोशी नदी, खिम्ती खोला, चर्णावती खोला र अन्य सहायक खोलाहरूले सिर्जना गरेका बेंसी र समथर फाँटहरू।
- **भू-आकृतिः** नदीले बगाएर ल्याएको पाँगो माटोले बनेका समथर फाँटहरू, नदी किनारका बेंसीहरू र केही होचा पहाडी पाखाहरू यहाँका मुख्य भू-आकृति हुन्। यी फाँटहरू कृषि उत्पादनका लागि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण छन्।
- **बस्तीहरूः** सिंगटी, दोलखा लगायतका तल्लो भेगका बजार र गाउँहरू नजिकैका बेसीहरूमा अवस्थित छन्।

भूगर्भीय विशेषताहरू

- **चट्टानका प्रकारहरूः** बेसी क्षेत्रमा मुख्यतया अवसादी चट्टानहरू (Sedimentary rocks) जस्तै बालुवा ढुङ्गा (Sandstone), शेल (Shale), चुनढुङ्गा (Limestone) र कंग्लोमेरेट (Conglomerate) पाइन्छन्। यी चट्टानहरू प्राचीन नदी तथा तालहरूमा जम्मा भएका तलछटबाट बनेका हुन्। नदी किनारहरूमा भने भर्खरै बनेका पुरानो जलोढ (Older Alluvium) र नयाँ जलोढ (Newer Alluvium) माटोका तहहरू भेटिन्छन्।
- **भूगर्भीय संरचनाः** यो क्षेत्र शिवालिक (Siwalik) वा उप-हिमालय (Sub-Himalaya) क्षेत्रको अंश हुन सक्छ, जुन मुख्य सीमा थ्रस्ट (MBT) को दक्षिणमा अवस्थित छ। यस क्षेत्रमा सानातिना फलट (Faults) हरू र नदीले काटेका तहहरू पाइन्छन्।
- **माटोका प्रकारहरूः** यहाँ मुख्यतया जलोढ माटो (Alluvial soil) पाइन्छ, जुन नदीले बगाएर ल्याएको उर्वर पाँगो, बालुवा र माटोको मिश्रणबाट बनेको हुन्छ। यो माटो धान, तरकारी र अन्य बालीका लागि अत्यन्तै उपयुक्त हुन्छ। यसबाहेक, केही स्थानमा दोमट माटो (Loam soil) पनि पाइन्छ। सिँचाइ सुविधा राम्रो भएकाले यो माटो वर्षमा दुई वा तीन बाली लगाउनका लागि उपयुक्त छ।

जैविक विविधता र जीवनशैली

उष्ण हावापानीका कारण यहाँ तराईमा पाइने जस्तै वनस्पतिहरू पाइन्छन्। साल, सिसौ, खयर, सिमल जस्ता रूखहरू यहाँ सामान्य रूपमा देख्न सकिन्छ। वन्यजन्तुहरूमा स्याल, खरायो, विभिन्न प्रकारका चराचुरुङ्गी र सरिसृपहरू (सर्प, गोहोरो आदि) पाइन्छन्।

यस क्षेत्रमा विभिन्न जातजाति (नेवार, बाहुन, क्षेत्री, मगर, दमाई, कामी, सार्की, लगायत) को बसोबास रहेको पाइन्छ। यहाँको मुख्य पेसा कृषि हो र धान, तरकारी, मकै, गहुँ लगायतका बालीहरू राम्रो

उत्पादन हुन्छन्। सिँचाइ सुविधा राम्रो भएकाले वर्षमा दुई वा तीन बाली लगाउन सकिन्छ। अन्य दुई क्षेत्रको तुलनामा यहाँको जनघनत्व बढी छ, जसले यहाँको उर्वरता र सहज जीवनयापनलाई झल्काउँछ।

१.६ दोलखा जिल्लाको हावापानी

दोलखा जिल्लाको धरातलीय, हावापानी र तापक्रमको विविधता यहाँको भौगोलिक बनावटको प्रत्यक्ष परिणाम हो। समुन्द्र सतहबाट ७६२ मिटरदेखि ७,१३४ मिटरसम्मको उचाइमा फैलिएको यो जिल्लालाई मुख्यतः तीन धरातलीय प्रदेशमा विभाजन गर्न सकिन्छ। उच्च हिमाली प्रदेश, जुन करिब ३,००० मिटरभन्दा माथि पर्छ, यसमा गौरीशङ्कर हिमाल जस्ता अग्ला हिमशिखरहरू पर्दछन्। यहाँको जलवायु लेकाली (Alpine) र हिमाली (Nival/Tundra) प्रकारको हुन्छ, जहाँ वर्षभरि नै अत्यधिक चिसो र हिउँले ढाकिएको हुन्छ। गर्मीमा तापक्रम १०-१५ डिग्री सेल्सियससम्म पुगे पनि जाडोमा शून्यभन्दा तल झर्छ र वार्षिक वर्षा ३०-४० सेन्टिमिटर (मुख्यतः हिमपात) मात्र हुन्छ। दोस्रो, मध्य पहाडी प्रदेश जसको उचाइ ८०० मिटरदेखि ३,००० मिटरसम्म छ र जहाँ चरिकोट जस्ता प्रमुख बस्तीहरू अवस्थित छन्। यहाँको हावापानी समशीतोष्ण (न्यानोदेखि ठण्डा समशीतोष्ण) प्रकारको हुन्छ, जुन मानव बसोबास र कृषिका लागि उपयुक्त मानिन्छ। गर्मीमा तापक्रम २४-३० डिग्री सेल्सियस र जाडोमा ८ डिग्री सेल्सियसदेखि शून्यभन्दा तलसम्म झर्न सक्छ (उच्च भागमा हिमपात सहित)। यस क्षेत्रमा मनसुनी वर्षा प्रचूर मात्रामा (वार्षिक २५० सेन्टिमिटरसम्म) हुन्छ। तेस्रो, बेंसी तथा नदी किनारका फाँटहरू, जसको उचाइ ८०० मिटरभन्दा कम छ र जहाँ तामाकोसी जस्ता नदीका किनारका उर्वर फाँटहरू पर्दछन्। यहाँको जलवायु उपोष्ण वा उष्ण मनसुनी प्रकारको हुन्छ। गर्मीमा तापक्रम १५-४० डिग्री सेल्सियससम्म पुग्न सक्छ भने जाडोमा १० डिग्री सेल्सियसभन्दा तल झर्ने गर्दछ। यस क्षेत्रमा पनि मनसुनी वर्षा राम्रो हुन्छ। यसरी दोलखाको विविधतापूर्ण भूगोलले यहाँको जलवायु, वर्षा र तापक्रममा ठूलो भिन्नता ल्याई जीवजन्तु, वनस्पति र मानव जीवनशैलीमा समेत प्रभाव पारेको छ।

१.७ दोलखा जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

"दोलखाको इतिहास नलेखिकन नेपालको इतिहास लेखन पुरा हुँदैन" भन्ने इतिहास शिरोमणि स्व. श्री बाबुराम आचार्यको कथन रहेको छ । दोलखालाई पहिला अभयपुरको नामबाट चिनिन्थ्यो । दोलखा प्रदेश अन्तर्गत रहेको विगु हुदै कुती, खासा हुदै भोट जाने बाटो, लामाबगर, रचि (लप्चि) भई भोट जाने बाटो मल्लकालको उत्तरार्द्धसम्म पनि कायम भएको हुनाले लिच्छविकालको उत्तरार्द्धमा नै दोलखा भई भोट जाने बाटो खुलेको अनुमान हुन्छ भनी धनबज्र बज्राचार्य र टेक बहादुर श्रेष्ठद्वारा लिखित दोलखाको ऐतिहासिक रुप रेखामा उल्लेख गरेको देखिन्छ । त्यस समयदेखि नै तामाकोशीको किनारै किनार भएर भोटसंग व्यापार मार्ग खुलेकोले व्यापार गर्न आउंदा जाँदा हालको दोलखामा कुनै डर त्रास नभई सुरक्षित स्थान भएकोले नै उक्त स्थानलाई पहिला अभयपुर भनेर चिनिन्थ्यो भन्ने भनाइ रहेको छ भने कसैको भनाइ अनुसार दोलखा राज्यको

शासन व्यवस्थामा सात सुरक्षा घेरा भएको कारणले नै दोलखालाई अभयपुर महापतन भनिन्थ्यो भन्ने रहेको छ।

दोलखा जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमिबारे इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्यले उल्लेख गर्नुभएको छ। उहाँका अनुसार प्राचीन कालमा "दोलखानिर किराँतीछाप" भन्ने ठाउँका खण्डहरहरूमा लिच्छविकालीन कुटिल लिपिका शिलालेख भेटिएको छ। यसकारण सातौं शताब्दीमा तिब्बतबाट हिमालय छिचोली कुतीमा झर्ने बाटो खुलेपछि तामाकोशीका किनारबाट सिन्धुली उत्रेर उत्तर भारतका मैदानमा झर्ने वाणिज्य मार्ग खुल्न गयो। मार्ग खुलेपछि काठमाण्डौं उपत्यकाका मानिसहरू दोलखा आएर उपनिवेश स्थापना गरेका हुन्। किराँतीछापमा रहेको पुरानो दोलखाको वस्ती सन् चौधौं शताब्दीमा बङ्गालका शासक समसुद्दिनको आक्रमणबाट ध्वस्त भई हालको दोलखाबजार रहेको वस्ती बसेपछि भिमेश्वर महादेवको पनि चर्चा व्यापक भएको अनुमान हुन्छ। दोलखको इतिहासले काठमाण्डौ उपत्यकाको मल्लकालको इतिहासलाई पर्याप्त भरण पोषण गरेको छ। तत्कालीन काठमाण्डौको केन्द्रमा यक्ष मल्ल राजा थिए भने दोलखामा कीर्तिसिंह निजका सामन्त शासकका रूपमा रहेका थिए। वि.सं. १५३१ सम्म शासन गरी कीर्तिसिंहको निधन भएपछि उनका छोरा उद्धव देव १४ वर्षको उमेरमा दोलखाका राजा भए। त्यसबेला उद्धव देवले आफ्नो नामको पछाडि "दोलखाधिपति" लेख्ने गरेको कुराको अभिलेख पाइन्छ जसबाट दोलखा एउटा स्वतन्त्र राज्यको रूपमा रहेको थियो भन्ने कुराको पुष्टि हुने देखिन्छ।

तत्पश्चात् वि.सं. १५६८ को पछिल्लो अभिलेखमा उल्लेख भए अनुसार नन्ददेव दोलखाका राजा भएका थिए भने त्यसपछि उजोतदेव राजा भएको कुरा वि.सं. १५६६ को अभिलेखमा पाउन सकिन्छ। उजोतदेवले दोलखाको राजनैतिक एवम् सांस्कृतिक अवस्था मजबुत तुल्याएका थिए। त्यसपछि दोलखामा गोविन्दसिंहले १५९१ सम्म शासन गरे। उनको मृत्यु पश्चात् जयइन्द्र सिंह दोलखाका राजा भएपछि काठमाण्डौं उपत्यकाकाका राजाहरूसँग राम्रो मैत्री सम्बन्ध स्थापना भयो। दोलखामा सबैभन्दा पहिला चाँदीको मोहोरमा आफ्नो नामको टक छापी प्रचलनमा ल्याउने राजा जयईन्द्र सिंह नै हुन्। उनले आफूलाई "राजाधिराज" भनेर समेत घोषणा गरेको कुरा बुझ्न सकिन्छ। वि.सं. १६०५ को माघ महिनामा उनको मृत्यु भएकाले तत्पश्चात् दोलखाको राजगद्दीमा उनका उत्तराधिकारी नारायणसिंह गद्दिनसीन भए। नारायण सिंह राजा भएतापनि जयनारायणसिंहले शासन चलाएको वृत्तान्त पढ्न पाइन्छ। त्यसपछि वि.सं. १६४२ मा भिष्मदेव दोलखाका राजा भए। दोलखाका राजा र उपत्यकाका राजाहरू बीचमा राम्रो सम्बन्ध भएतापनि त्यस बखतका कान्तिपुरका राजा शिवसिंहले वि.सं. १६५५ ललितपुरमाथि आक्रमण गरी आफ्नो कब्जामा लिए, त्यसै क्रममा १६५५ मै उनले स्वतन्त्र राज्य दोलखामा पनि आक्रमण गरी तत्कालीन राजा भिष्मदेवलाई परास्त गरी आफ्नो अधीनमा लिई दोलखामा ठकुराई राजप्रशासन चलाए। ठकुराई प्रशासनकै क्रममा दोलखाका अन्तिम ठाकुर महिन्द्र सिंहले दोलखाको राज्यभार आफ्ना उत्तराधिकारी पुत्र नील नारायण मल्ललाई सुम्पेको बेला गोरखाका राजा पृथ्वीनारायण शाह नेपालको एकीकरण अभियानमा लागिसकेका थिए। काठमाण्डौ उपत्यकाको ललितपुर बाहेक भक्तपुरका परस्पर विरोधी दुई ठकुराईका राजधानीमा पुगी पृथ्वीनारायण शाहले ठकुराईका समस्या, मल्लभूमिको निरीक्षण आदि कार्य गरिसकेका थिए।

तिब्बतसँगको व्यापार नुवाकोट जिल्लामा चल्ने हुनाले कान्तिपुरका राजाले सिन्धुपाल्चोक र दोलखासमेत आफ्नो मातहतमा राखेको हुँदा तिब्बतको व्यापार आफ्नो हातमा पार्न पृथ्वीनारायण शाहले असहज महशुस गर्नु परेको थियो। त्यसैगरी उनले दोलखालाई आफ्नो कब्जामा पार्ने योजना अनुरूप ठोसेको फलाम खानी समेत अधिनस्थ गर्न दुधकोशी समेत कब्जामा लिएका थिए। उनले तुलाराम पाण्डे र कहरसिंह बस्नेतका हातमा दोलखाली देशैभरका प्रधानहरूलाई "नालादुम पूर्व मेरो अम्बल भयो, तिमीहरू प्रजा मात्र हौ, मेरो हजुरमा आओ, तिम्रो रक्षा गरौंला" भनेर पत्र पठाएपछि दोलखालीहरूले मञ्जूर गरी गोरखा राज्य दुधकोशीसम्म विस्तार भयो। यसरी वि.सं. १८०३ सम्ममा नुवाकोट, सिन्धुपाल्चोक र दोलखा पृथ्वीनारायण शाहको राज्यभित्र परिसकेका थिए। यसप्रकार दोलखा प्राचीनकालदेखि नै स्थापित महत्त्वपूर्ण राज्यको रूपमा रहेको छ। दोलखाको इतिहास भनेको नै विभिन्न राजा र ठाकुरहरूको इतिहास भएको देखिन्छ।

दोलखा जिल्ला प्राचीनकालदेखि नै व्यापार वाणिज्य तथा सङ्ग्रामको दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेको कुरा माथि नै वर्णन गरियो। त्यसका अतिरिक्त यस जिल्ला ऐतिहासिक तथा धार्मिक आस्थाको केन्द्र भिमेश्वर महादेव तथा कालिञ्चोक भगवती मन्दिर, नेपालको प्रामाणिक समय निर्धारण गर्ने गौरीशङ्कर हिमाल, प्रख्यात च्छो-रोल्पा हिमताल, शैलुङका १०८ चुचुरा, सर्वोच्च शिखर सगरमाथा जाने स्थलमार्गको प्रवेशद्वार जिरी बजार आदि ऐतिहासिक महत्व राख्ने स्थलले परिचित र प्रख्यात छ। वागमती प्रदेशको पूर्वतर्फ अन्तिम सिमानाका तीनवटा पहाडी जिल्लाहरूमध्ये उच्च हिमाली भाग ओगटेको जिल्ला हो। देशको राजधानी काठमाण्डौबाट १३२ कि.मी. उत्तर-पूर्वमा रहेको यस जिल्ला राजा महेन्द्रको शासनकालमा २०१९ सालमा ७५ जिल्लामध्ये एक घोषणा गरिएको हो। सोही समयदेखि नै जिल्लाको सदरमुकाम चरिकोट रहँदै आएको छ। जिल्ला सदरमुकाम चरिकोट समुद्र सतहदेखि १९७० मिटर उचाइमा रहेको छ।

१.८ वन व्यवस्थापनको संक्षिप्त इतिहास

दोलखा जिल्लाको वन विकासको इतिहास अन्य पहाडी जिल्लाहरूको दाँजोमा धेरै पुरानो छ। स्वीस सरकारको सहयोगमा जिरी उपत्यकामा जिरी बहुउद्देश्यीय विकास आयोजना सञ्चालन भएपछि वन विकासको थालनी भएको मान्नु पर्दछ। यो आयोजना अवधि २०१३ सालमा शुरु भए पनि नेपाल सरकार र स्वीस सरकार बिच २०२१ (१९६७) सालमा मात्र सम्झौता भई २०२३ (२०७०) सालसम्म मात्र जारी रह्यो। यस आयोजनालाई सञ्चालन गर्ने क्रममा २०२०साल तिर जिरी उपत्यका र त्यसको वरिपरि चरन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत वृक्षारोपण शुरु भई पछाडिका वर्षहरूमा क्रमिक रूपमा सो कार्य सञ्चालन भएको पाइन्छ यस अतिरिक्त आयोजना अवधिमा नै जिरी विकास निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने काठ र दाउरा पनि हनुमन्ते र चेर्दुङको जङ्गलबाट व्यवस्थित रूपमा कटान गरी रोप्वेको माध्यमबाट (२०२४ सालमा स्थापना) ढुवानी गरेको थाहा हुन्छ। २०३३ सालमा राष्ट्रिय वन योजना लागु भएपछि २०३४ सालमा दोलखा र रामेछाप दुई जिल्ला समावेश गरी जिरीमा तामाकोशी वन डिभिजन कार्यालय स्थापना हुनु वन संरक्षण, सम्बर्धन र सदुपयोगको लागि एउटा ठोस उपलब्धीकै रूपमा लिन सकिन्छ। यस कार्यालयको स्थापना पछि वन प्रशासन र व्यवस्थापन आयोजना अन्तर्गत विकासका विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको

पाइन्छ। कार्यालय स्थापना भएकै वर्ष २०३४ सालमा चरिकोटको खोरथली पाखामा वृक्षारोपण सुरु गरिएको र २०३६/०३७ देखि वृक्षारोपण आयोजना लागु भई आ.व. २०४६/०४७ सम्म जारी रहेको पाइन्छ।

१.९ वन कार्यालयको सङ्गठनात्मक विभाजन

बागमती प्रदेशको पूर्वी भेगमा अवस्थित यस जिल्लाको वन संरक्षण, सम्वर्द्धन तथा सदुपयोगका साथै वन विकासका लागि यस जिल्लामा ६ वटा सब-डिभिजन वन कार्यालयहरू स्थापना भएका छन्। समग्र जिल्लाको वन क्षेत्रको नियमन गर्न सदरमुकाम चरिकोटमा डिभिजन वन कार्यालय रहेको छ भने जिल्लावासीलाई वन कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा सहज र सर्वसुलभ ढङ्गले प्रदान गर्न सकियोस् भन्ने अभिप्रायले सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूको स्थापना गरिएको हो। जिल्लाको साविकको १४ वटा गा.वि.स. गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्रमा पर्दछन्, जसको जम्मा क्षेत्रफल १,३६,४६४ हेक्टर रहेको छ। यो जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,१४,८७० हेक्टरको ६३.५१% क्षेत्रफल हो। बाँकी ७८,४०६ हेक्टर क्षेत्रफल (३६.४९%) गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्र बाहिर अर्थात् डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा पर्दछ। सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूको मुकाम र कार्यक्षेत्र निम्नानुसार रहेका छन्।

तालिका १ : डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गतका सब-डिभिजन वन कार्यालयहरू

क्र.सं.	सब-डिभिजन वन कार्यालय	मुकाम	कार्यक्षेत्र	कैफियत
१	भिमेश्वर	चरिकोट	भिमेश्वर न.पा. का ९ वटै वडाहरू	
२	शैलुङ	मागापौवा	शैलुङ गा.पा. का ८ वटै वडाहरू	
३	मेलुङ	सित्तली	मेलुङ गा.पा. का ७ वटै वडाहरू	
४	तामाकोशी	जफे	तामाकोशी गा.पा. का ७ वटै वडाहरू	
५	हनुमन्ते	जिरी	जिरी न.पा. को वडा नं. १ र २ (साविक माली गा.वि.स.को क्षेत्र) बाहेक सबै तथा बैतेश्वर गा.पा. सबै ८ वटा वडाहरू	बाँकी क्षेत्र गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्र अन्तरगत
६	कालिञ्चोक	सिंगटी	गौरीशङ्कर गा.पा. को वडा नं. १, २, ३ र ४ कालिञ्चोक गा.पा. को वडा नं. १ बाहेक सबै र बिगु गा.पा. को वडा नं. ८	

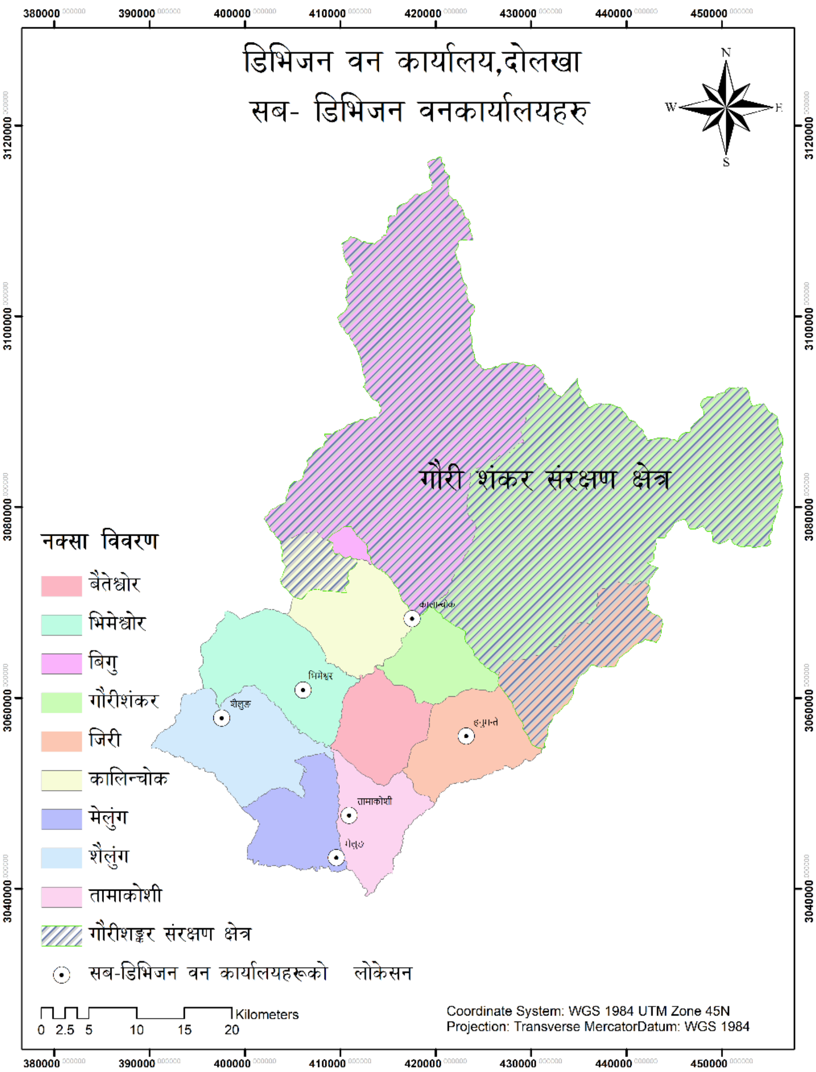

चित्र १ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सब-डिभिजन वन कार्यालयहरू र तिनको कार्यक्षेत्र

१.१० भू-उपयोगिता र वन क्षेत्र

यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,१४,८७० हेक्टरमध्ये कृषि क्षेत्रले २६,८५४.१२ हेक्टर मात्र ओगटेको छ। सिँचाइको अभावका कारण पूर्णरूपमा कृषि भूमिको उपयोग हुन सकेको छैन भने जिल्लाबाट बाहिरी बसाई सराईं तथा कृषि क्षेत्रमा जनशक्तिको कमिले गर्दा कृषियोग्य जमिनहरू वन क्षेत्रमा परिणत हुँदै गई रहेका छन्। यस जिल्लामा वनले १,००,८२५.९३ हेक्टर (कुल क्षेत्रफलको ४६.९२ प्रतिशत) ओगटेको छ। कृषि जमिन र खाली पर्ति जग्गाबाहेक अन्य क्षेत्रहरू जस्तै पानीले ढाकेको क्षेत्र, हिमनदी, हिउँले ढाकेको क्षेत्र, घाँसे मैदान आदि समेतलाई समेट्ने हो भने दोलखा जिल्लाको वन क्षेत्र जम्मा १,८७,६२७.१९ हेक्टर (कुल क्षेत्रफलको ८७.३२ प्रतिशत) रहेको आँकलन गर्न सकिन्छ। यद्यपी यो विवरण Satellite Imagery को माध्यमबाट निकालिएको हुँदा यसमा थोरै मात्रामा असामनता रहेको मान्न सकिन्छ।

तालिका २: दोलखा जिल्लाको भू-उपयोग विवरण

सि.नं.	भू-उपयोग विवरण	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	कैफियत
१	वन क्षेत्र	१००३५६.८४	४६.७७	
२	अन्य वन क्षेत्र	११०५२.४५	५.१५	
३	घाँसे मैदान	३७३७३.६७	१७.४२	
४	कृषि जमिन	२६७९१.३८	१२.४९	
५	खाली जमिन	१.८९	०.००	
६	खाली चट्टान	१३३००.२०	६.२०	
७	आवादी क्षेत्र	३९०.५१	०.१८	
८	हिउँले ढाकेको क्षेत्र	१४१४४.६७	६.५९	
९	हिमनदी	१०५८१.२१	४.९३	
१०	पानीले ढाकेको क्षेत्र	५४७.४७	०.२६	
११	तटीय क्षेत्र	१७.२८	०.०१	
	जम्मा	२१४८७०	१००.००	

स्रोत : *National Land Cover Monitoring System of Nepal, 2019*

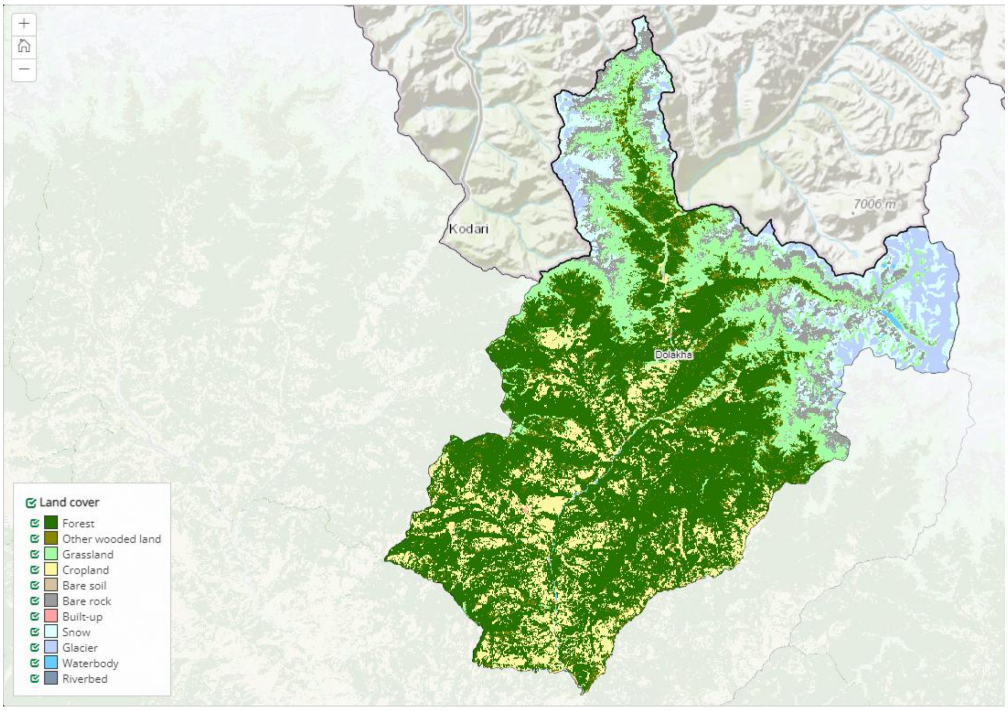

चित्र २ दोलखा जिल्लाको भू-उपयोग नक्सा

१.११ जिल्ला भित्रको वन क्षेत्रको विवरण

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २१४८७० हेक्टरमध्ये ७८४०६ हेक्टर क्षेत्रफल (कुल क्षेत्रफलको ३६.४९%) डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ। बाँकी रहेको साविकका १४ वटा गा.वि.स.हरूको क्षेत्रफल १३६४६४ हेक्टर (कुल क्षेत्रफलको ६३.५१%) क्षेत्र गौरीशङ्कर

संरक्षण क्षेत्रमा पर्दछ। डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रभित्र हालसम्ममा हस्तानतरित सामुदायिक वन, कबुलियती वन, धार्मिक वन र दर्ता भएका निजी वनको विवरण निम्न तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ३: दोलखा जिल्लाको वन क्षेत्रको विवरण

सि.नं.	हस्तान्तरित वनको किसिम	सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	कैफियत
१	सामुदायिक वन	३८६	२८८३१.३९	४४२७७	
२	कबुलियती वन	१६४	८७८.९६	१७१८	
३	निजी वन	२६	१६.००	-	
४	धार्मिक वन	२	६.२१	-	

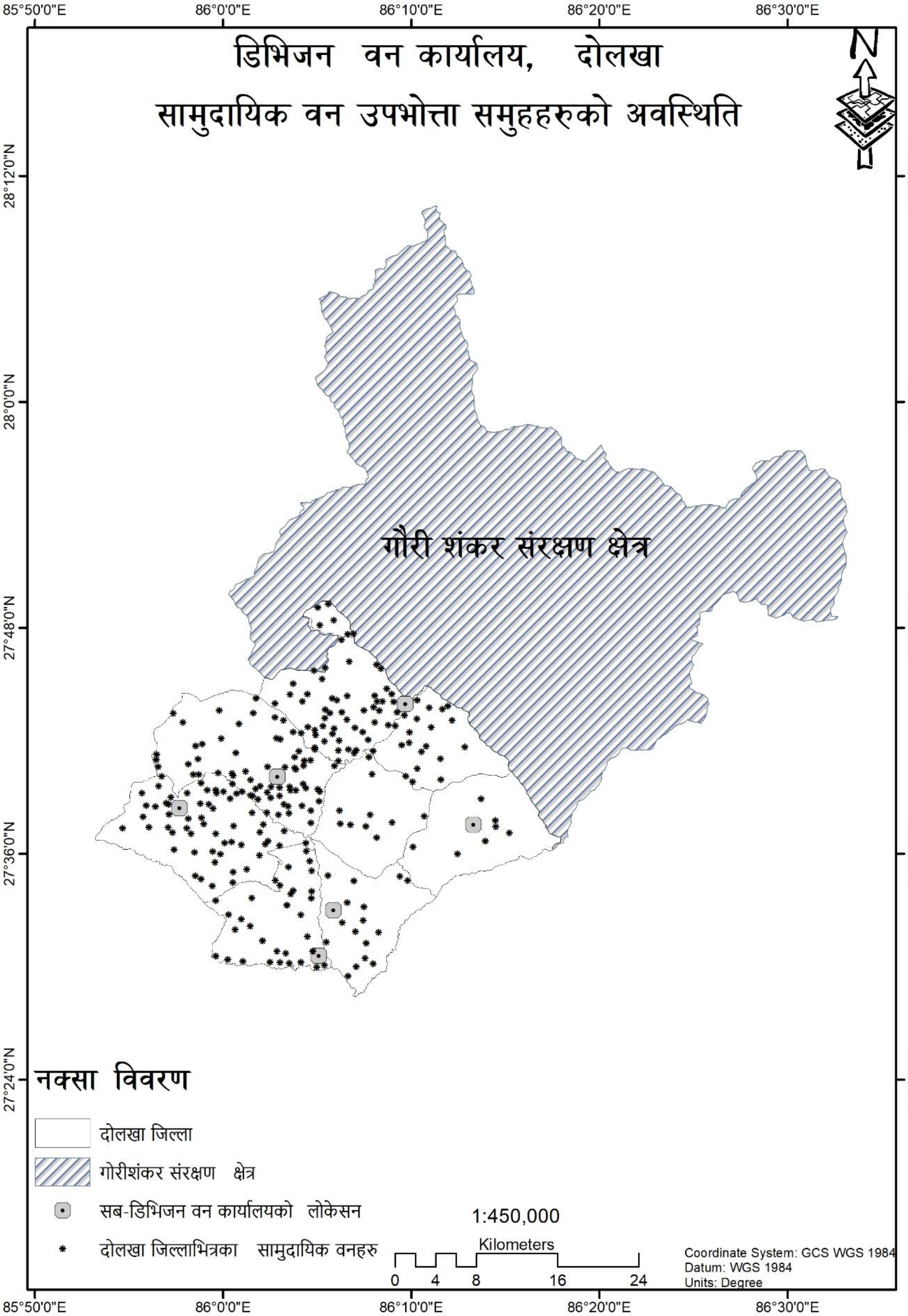

चित्र ३ डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको अवस्थिति

खण्ड २ : आ.व. २०८१/८२ को प्रगति विवरण

२.१ डिभिजन वन कार्यालय दोलखाको आ.व. २०८१/८२को समष्टिगत प्रगति

तालिका ४डिभिजन वन कार्यालयबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रमको विवरण तथा खर्च

कार्यक्रमको नाम	बजेट (लाखमा)			खर्च बजेट (लाखमा)			खर्च प्रतिशत (लाखमा)		
	पूंजीगत	चालु	जम्मा	पूंजीगत	चालु	जम्मा	पूंजीगत	चालु	जम्मा
राष्ट्रिय वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन	१२६.०८	६८.१८	१९४.२६	१०८.०९	६१.९८	१७०.०७	८५.७३	९०.९०	८७.५५
वातावरण संरक्षण तथा शहरी वन	११०.७५	२०.५५	१३१.३०	९७.६१	१८.४१	११६.०३	८८.१४	८९.५९	८८.३७
डिभिजन वन कार्यालयहरू	२०.५०	४४९.३८	४६९.८८	१८.८१	३०२.३६	३२१.१७	९१.७५	६७.२८	६८.३५
वातावरण विभाग (सं.स.अ)	२५.००		२५.००	२४.९७		२४.९७	९९.८९	०.००	९९.८९
जडिबुटी विकास कार्यक्रम(सं.स.अ)	१७.५०		१७.५०	१४.००		१४.००	८०.००	०.००	८०.००
राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन (सं.स.अ)	१७.००	३.००	२०.००	१४.१८	३.००	१७.१८	८३.४२	१००.००	८५.९१

सि.नं.	राजश्व शीर्षक	सङ्कलित राजश्व (रु.)	कैफियत
१	१४२२९ - अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	२१,०२५/-	
२	१४२५३ - व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१२,०००/-	
३	१४२६४ - वन क्षेत्रको अन्य आय	२८,९०,६२२/-	
४	१५१११ — बेरुजु	६५,८७८/-	
५	३३३६१- वन क्षेत्रको रोयल्टी	६,०९,७२०/-	
६	३३३१७-मू.अ.कर (वेदर्तावाला)	१,७९,०८,१३६/-	
	जम्मा	२,१४,४१,५०३/-	

तालिका ५ आ.व. २०८१/८२ मा संकलन भएको राजश्व विवरण

२.२ डिभिजन वन कार्यालय दोलखाको आ.व. २०८१/८२ को मुख्य वस्तुगत उपलब्धि

तालिका ६ सामुदायिक तथा राष्ट्रिय वन क्षेत्रबाट उत्पादित काठ (क्यू.फिटमा) दाउरा (चट्टां) को विवरण

दिगो वन व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयनबाट उत्पादित		नर्मल कार्ययोजना कार्यान्वयनबाट उत्पादित		सा.व. बाहेकका राष्ट्रिय वनबाट उत्पादित		उत्पादित जम्मा		घाटगद्दीमा मौज्दात	
काठ	दाउरा	काठ	दाउरा	काठ	दाउरा	काठ क्युफि	दाउरा	काठ	दाउरा
५४०८६.६९	१४०.०३	१७९३१	२७	२५७२.१	१.०३	७४५८९.८७	१६८.०६	५८२१९.५८	१.०३

तालिका ७निजी वन/निजी आवादीबाट उत्पादित काठ र प्राप्त राजश्वको विवरण

प्रजाति	आयतन (क्यू.फिट)	मू.अ.कर (रू)	प्रदेश कर (रू)
उत्तिस	६६१३३९.५६	१२५९४६७८.८८	१९६८३०३
गोब्रे सल्ला	९१३४१.२२	११८५९६६	१८१४१२
पाटेसल्ला	६३२९५.८५	८३०७८८	१२५९४९
चिलाउने	२७३३६.५१	४४२३२९.५	६५७११
खोटे सल्ला	२१८२९.०५	४१७६२१	६३३०७
सल्ला	५८५०.८१	८४२७३	१२९६१
मौवा	१३८७.५३	२२१४२	३४०६
सिमल	१२५३.१७	२०३१४	३१३१
लाँकुरी	१११९.३५	११७०३	१८०२
मौवा	११०८.२५	२१०४२	१३५६
काउलो	२६२.२३	३४१९	५२६
पैयूं	१६४.१२	२१४५	३३०
कटुस	८४.१८	२२१०	३४०
मलेदो	२६.३९		
जम्मा	८७६३९८.२२	१५६३८६३१.३८	२४२८५३४

तालिका ८ गैरकाष्ठ वन पैदावारको विवरण

वन क्षेत्रबाट आ.व. २०८१/०८२ मा उत्पादित खोटो लगायत गै.का.व.पै.		निजी आवादी क्षेत्रबाट आ.व. २०८१/०८२ मा उत्पादित गैं.का.व.पै.	
जात	**परिमाण केजि**	**जात**	**परिमाण केजि**
खोटो	१३२५६७.५	अर्गेली	७०१५
अर्गेली	११०७९	गोल	६८६
चिराइतो	१५५४	चिराइतो	६३३०
चुत्रो	६६३३	चुत्रो	१६०१७०५
नागबेली पाउडर	४४०	झ्याउ	५७३०
मछिनोको तेल	१३९	नेपाली कागज	१४९५
मछिनो	४१४६३	मछिनोको पात	७५
लोक्ता	९६३०.५	मजिटो	५०५०
		सल्लाको आख्ला	२१७८७.९
जम्मा	**२०३५०६**	**जम्मा**	**१६४९८७४**

- विरुवा उत्पादन — **४४,१४९** विरुवा खरिद — **३६,०६०** विरुवा वितरण — **५४,५२३ (डि.व.का. बाट मात्र)**
- २ वटा वन तथा वन्यजन्तु कसुर सम्बन्धि मुद्दा दायर
- रू. ६६६५१२ वेरूजू फर्छ्यौट गरिएको
- १ वटा सामुदायिक वन हस्तान्तरण
- **७३** वटा सामुदायिक वनको तथा २५ वटा कवुलियति वनको कार्ययोजना नविकरण
- २२.२ हेक्टर क्षेत्रफलमा वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन भईरहेको र २ वटा वन मा पत्ल्याउने कार्य भएको
- ९५.२ हेक्टर क्षेत्रफलमा वृक्षारोपण तथा पुर्नउत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन
- ६ वटा पुर्नभरण पोखरी निर्माण तथा १ वटा पुरानो पोखरीको संरक्षण
- ७ वटा उद्यान निर्माण सम्पन्न
- कालिका ठूलोचौर सा.व. मेलुङ ५ मा १.३ किमी अग्नी रेखा मर्मत र थाङ्सा देउराली सा.व. भी.न.पा. ७ मा १.२ कि.मी. अग्नी रेखा/ वन पथ निर्माण

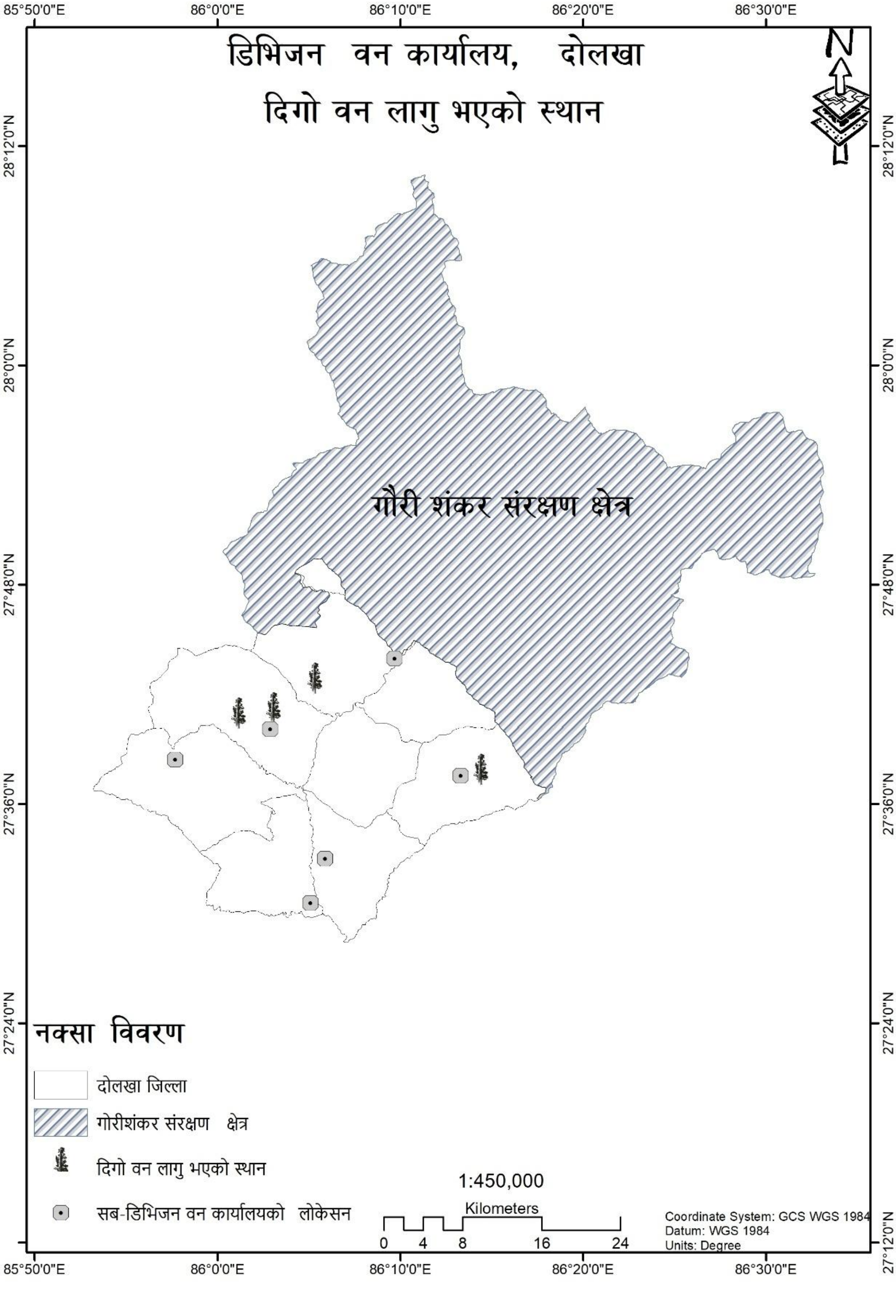

चित्र ४ दिगो वन व्यवस्थापन कार्ययोजना बनेका सामुदायिक वनहरूको अवस्थिति

खण्ड ३ : सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम

३.१ सामुदायिक वनको अवधारणाको प्रार्दुभाव, विकासक्रम र वर्तमान अवस्था

क) <u>वि.सं. २०५० साल भन्दा अघि</u>

नेपालको वन जंगललाई राष्ट्रियकरण गर्दै सरकारी नियन्त्रण र संरक्षण नीति रहेको भएता पनि विभिन्न गाँउ समुदायहरुमा आफना गाँउ ठाँउको वनक्षेत्र र सम्पदाको संरक्षण समुदायले नै गरिरहेका भएता पनि वि.सं. २०३० को दशकमा वनको व्यवस्थापनमा स्थानीय समुदायको सहभागिता हुनु अघिसम्म देशको सम्पूर्ण वनक्षेत्र सरकारी संयन्त्रबाट व्यवस्थापन र नियन्त्रित थियो। विभिन्न तवरले व्यक्तिको हकभोगमा रहेका वनहरु वि.सं. २०१३ सालमा सरकारले निजीकरण गरेको लगायतका कारणहरुले समुदायमा वन प्रति नकारात्मक धारणाको विकास भयो जसले गर्दा वनको विनाश हुनेक्रम सुरु भयो। वन ऐन, २०१८ मा सामुदायिक वनको अवधारणा सम्बन्धी व्यवस्था भएता पनि सो अन्तर्गतका नियमको अभावमा कार्यान्वयन हुन सकेन। २०३० सालदेखि यस सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सुरु भएको थियो। साविक गाउँ पञ्चायतलाई पञ्चायती वन तथा पञ्चायत संरक्षित वनको रूपमा हस्तान्तरण गर्न सकिने व्यवस्था सहितको पञ्चायती वन तथा पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली प्रारम्भ भएको थियो सो को लागी तत्कालीन वन ऐन, २०१८ लाई वि.सं. २०३४ सालमा संशोधन गरी पञ्चायती वन नियमावली, २०३५ र पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली,२०३५ जारी गरिएको थियो।। सो नियमावलीका केही प्रावधानहरू (क्षेत्रफलको हद, राजनीतिक सिमाना, वास्तविक उपभोक्ताको पहुँच भन्दा बाहिर) अव्यवहारिक भई वनको उचित व्यवस्थापन हुन सकेन। किनकी यी वनहरूलाई स्थानीय निकायहरूले कानूनी मान्यता प्राप्त गरे तापनि स्थानीय उपभोक्ताहरूको प्रत्यक्ष संलग्नताको अभावमा वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा आशातित सफलता प्राप्त गर्न सकिएन। । तत्कालीन वन प्रशासनले भइरहेको तीव्र वन विनाश तथा क्षयीकरणलाई रोक्न र वनको व्यवस्थापन गर्न अपेक्षाकृत सफलता हासिल गर्न सकेन। स्थानीय समुदायलाई वन व्यवस्थापनमा संलग्न गराउन सके मात्र जारी वन विनाश रोक्न सकिन्छ भन् धारणा सरकारी पक्षले बनायो। परिणामस्वरूप खासगरी पहाडी क्षेत्रमा वनको संरक्षण र नाङ्गा पाखाहरूमा वृक्षारोपण गरी पुनरुत्थान कार्यमा स्थानीय समुदायको सहभागिता गराउन सुरु गरियो। साविकको वन नीतिले वनहरूको संरक्षण र व्यवस्थापनमा स्थानीय जनसमुदायहरूको पहुँच पुऱ्याउने नीति अनुरूप २१ वर्षीय वन विकास गुरुयोजना, २०४५ को वि.सं. २०४६ सालमा प्रार्दूभाव भयो। वन विकास गूरुयोजना, २०४५ ले ६ वटा प्रमुख र अन्य ६ वटा सहायक कार्यक्रमहरूको तर्जूमा गरेको छ। यसका मुख्य कार्यक्रमहरूः सामुदायिक र निजी वन विकास कार्यक्रम, राष्ट्रिय वन तथा कवुलियती वन कार्यक्रम, काठमा आधारित उद्योग सम्बन्धी विकास कार्यक्रम, जडिबुटी तथा लघु वन पैदावार उत्पादन र प्रशोधन सम्बन्धी विकास कार्यक्रम, भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम र पारिस्थितिक तथा जैविक विविधताको संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम हुन र यसका सहायक कार्यक्रमहरूमा नीति तथा कानूनी सुधार कार्यक्रम, संगठनात्मक सुधार कार्यक्रम, वन सम्बन्धी सक्षम जनशक्ति उत्पादन कार्यक्रम, वन अनुसन्धान तथा प्रचार प्रसार कार्यक्रम, वन तथ्याङ्क सङ्कलन तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्यक्रम र वन सम्बन्धी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यक्रम रहेका

थिए। यो गुरुयोजनाले 'सामुदायिक निजी वन विकास कार्यक्रम' पहिलो प्राथमिकता प्राप्त तथा महत्त्पूर्ण कार्यक्रमको अङ्गीकार गरे अनुरुप साविकका पञ्चायती वन र पञ्चायत संरक्षित वनलाई वि.सं. २०४७ सालमा मन्त्रिपरिषदको निर्णयबाट सामुदायिक वनका रुपमा नामकरण गरियो। वन विकास गुरुयोजनाका लक्ष्य र कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि नयाँ वन ऐन, २०४९ र वन नियमावली, २०५१ तर्जूमा गरी लागु गरियो। वन ऐन, २०४९ ले सामुदायिक वन, कबुलियती वन, धार्मिक वन र संरक्षित वनहरुको व्यवस्था गर्नुका साथै सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र संगठित संस्थाको रूपमा स्थापित गर्दै समूहलाई वन पैदावार उपयोग र बिक्रिवितरण गर्न सक्ने अधिकार सुनिश्चित गऱ्यो।

ख) <u>वि.सं. २०५० साल पछि</u>

सामुदायिक वन कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्न सामुदायिक वन निर्देशिका, २०५२ र सामुदायिक वन विकास मार्गदर्शन, २०५२ तर्जूमा गरियो। त्यसपश्चात उपभोक्ता समूहको चाहना र क्षमताको आधारमा उनीहरुले परम्परागतरुपमा उपभोग गर्दै आएको पायक पर्ने राष्ट्रिय वनको कुनै भाग वनको विकास, संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्न उपभोक्ता समूहहरुलाई हस्तान्तरण गर्ने कार्यले तीव्रता पायो। खासगरी पहाडमा सामुदायिक वन कार्यक्रम सफलताका साथ कार्यान्वयन भयो। वि.सं. २०५५ सालमा सम्पन्न तेश्रो सामुदायिक वन राष्ट्रिय गोष्ठीले सामुदायिक वन विकासमा सरकारी निकायका अतिरिक्त अन्य सरोकारवालाहरूको भूमिका पहिचान गर्नुका साथै गरिबी न्यूनीकरणमा सामुदायिक वनले योगदान दिनसक्छ भन् नयाँ दृष्टिकोण अगाडि ल्यायो। सोही विषयहरुलाई समेटी सामुदायिक वन विकास मार्गदर्शन, २०५२ लाई वि.सं. २०५८ सालमा परिमार्जन गरी कार्यान्वयनमा वि.सं. २०६१ सालमा सम्पन्न चौथो सामुदायिक वन राष्ट्रिय गोष्ठीले समेत सामुदायिक वन व्यवस्थापनको माध्यमबाट गरिबी न्यूनीकरण गर्न राष्ट्रिय र सहस्राब्दी विकास लक्ष्यमा टेवा पुऱ्याउन सकिने कुरा औंल्याउदै यसका लागि दिगो वन व्यवस्थापन, सुशासन, जीविकोपार्जन जस्ता सामुदायिक वनको दोस्रो पुस्ताका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न सुझाव दियो। त्यसैगरी वि.सं. २०६५ सालमा सम्पन्न पाचौं सामुदायिक वन राष्ट्रिय गोष्ठीका सुझाव र प्रतिवद्धतालाई समेट्दै सामुदायिक वनस्रोतमा विपन्न, दलित, आदिवासी, जनजाति, मधेसी, महिला, पिछडिएका, पछाडि पारिएका एवं परम्परागत वन उपभोक्ताहरूको सक्रिय सहभागिता तथा अधिकार सुनिश्चित गर्न सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको मार्गदर्शन, २०५२ लाई दोस्रो पटक परिमार्जन गरियो। तराईमा वनबाट टाढा रहेका उपभोक्ताहरुलाई वन व्यवस्थापनमा सहभागी गराइ सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम अघि बढाउन कठिनाई देखियो। त्यसर्थ, वन नीति, २०५७ ले वन क्षेत्रबाट टाढा रहेका उपभोक्ताहरुलाई समेत वन व्यवस्थापनमा संलग्न गराउन समूहसँगको साझेदारीमा वनको व्यवस्थापन गर्ने अवधारणा विकास गऱ्यो र सोही अनुरुप साझेदारी वन व्यवस्थापन दिग्दर्शन, २०६० तयार गरी लागु गरियो। वन विकास गूरुयोजना, २०४५ ले निर्देशित गरे बमोजिम सामुदायिक वन विकासका क्रियाकलापलाई सरल, छिटो छरितो किसिमले स्थानीय समुदायलाई राष्ट्रिय वनको केही भाग सामुदायिक वनको रूपमा सुम्पन सक्ने कानूनी अधिकार जिल्ला वन अधिकृतलाई (हाल डिभिजनल वन अधिकृत) वन ऐन, २०४९ एवं वन ऐन, २०७६ तथा वन

नियमावली, २०७९ ले प्रदान गरेको छ। वन ऐन, २०७६ ले वन उपभोक्ता समूह र सामुदायिक वनका बारेमा छुट्टै व्यवस्था गरेको छ। साथै यसलाई अझ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि सामुदायिक वनको निर्देशिका, २०५२, वन स्रोत सर्वेक्षण मार्ग दर्शन २०६१, सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको मार्गदर्शन, २०७१ (संशोधित) तयार भई कार्यान्वयनको अवस्थामा रहेका छन्। यी ऐन, नियम, निर्देशिका, मार्गदर्शनहरूले वन उपभोक्ता समूह गठन, समूह दर्ता प्रक्रिया, वन कार्ययोजना तयारी तथा सामुदायिक वन दर्ता प्रक्रियाका बारेमा स्पष्ट किटानी व्यवस्था गरेको छ।

प्रयाप्त आर्थिक, प्राविधिक तथा मानवीय श्रोतको अभावमा हाल सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमण तथा निरीक्षणको कार्यमा कठिनाईहरू देखा परिरहेका छन् भने सामुदायिक बनको कार्ययोजना समयमा नै पुनरावलोकन हुन नसक्दा दिगो वन व्यस्थापन, उद्यम विकास, सुशासन लगायतका सूचकहरूको कार्यान्वयन समूहमा गर्न गराउन समस्या देखिएको महशुस सर्वत्र गरिएको पाइन्छ। पूराना कार्य समितिले नयाँ कार्य समितिलाई आर्थिक तथा अन्य वन तथा सामाजिक कार्यको हिसाबको बरबुझारथ समय मै नबुझाई आर्थिक पारदर्शितामा चुनौतिहरू थपिरहेका छन्। अर्कोतिर वि.सं. २०७२ वैशाख १२, १३ र २९ गते गएको महा भूकम्पको क्षतिबाट समूहको कागज पत्र हराएको तथा क्षती ग्रस्त घरहरूको पुनः निर्माणका लागि सामुदायिक वनको हैसियत भन्दा बढी काठ माग भएको बहनामा वन फँडानी भएको अवस्था देखिन थालेको छ भने सामुदायिक वनको क्रियाकलापहरूमा उपभोक्ताको सक्रिय सहभागिता कम हुदैं गई रहेको पनि देखिन्छ जसले गर्दा डिभिजन वन कार्यालय लगायतका सरोकारबाला निकायहरूलाई ठूलो चुनौती पेश भएको छ।

३.२ दोलखा जिल्लामा सामुदायिक वन कार्यक्रम

३.२.१ सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम

स्थानीय उपभोक्ताहरूको जनसहभागितामा वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा सदुपयोग गर्ने उद्देश्यले सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको अवधारणा विकसित भएको हो। वनको व्यवस्थापन कार्यमा स्थानीय उपभोक्ताहरूलाई सहभागी गराउने अवधारणा वि.सं. २०३५ सालमा पञ्चायती वन तथा पञ्चायत संरक्षित वनको नामबाट सामुदायिक वन विकासको कार्यक्रम प्रारम्भ भएको हो। वि.सं. २०४६ सालमा नेपाल सरकारले नेपालको वन विकास गुरुयोजना लागु गऱ्यो। उक्त गुरुयोजनाले सामुदायिक तथा निजी बनलाई मुख्य प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमको रूपमा अङ्गिकार गरेपछि सामुदायिक वन विकासको कार्यक्रमको अवधारणाले मूर्त रूप लिएको हो। यसरी उक्त गुरुयोजनाले नेपालको समस्त वन क्षेत्रको ६१% वनलाई सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण गर्ने सामुदायिक वन कार्यक्रम मुख्यतया पहाडी क्षेत्रमा सम्हालन गर्नुपर्ने कुरा उल्लेख गरेको छ। नेपालको वन विकास गुरुयोजना प्रतिवेदनमा "सामुदायिक वन, वन विकासको मुख्य माध्यम हुनेछ, तथापि यो नै सबै वन व्यवस्थापन समस्याहरूको अचुक समाधान हुन सक्ने छैन।" भनी लेखिएको छ। तसर्थ सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमलाई सहज तथा सरल अझ व्यवस्थित गर्ने अभिप्रायले वन ऐन, २०४९ को परिच्छेद ५ र वन नियमावली, २०५१ को परिच्छेद ४ मा सामुदायिक वन सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ त्यस्तै नेपाल सरकारले वन नियमावली, २०५१ को नियम ६७ ले

दिएको अधिकार प्रयोग गरी सामुदायिक वनको निर्देशिका २०५२ लागु गरेको छ। उल्लेखित ऐन नियम र निर्देशिका अनुसार दोलखा जिल्लामा पनि सामुदायिक वन कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको छ।

३.३ सामुदायिक वनमा स्वीस सरकारको सहयोग

दोलखा जिल्लामा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमलाई अघि बढाउनमा स्वीस विकास नियोगको ठूलो भूमिका रही आएको छ। स्वीस सरकारको सहयोगमा सञ्चालित सघन पहाडी क्षेत्र विकास आयोजना (IHDP) २०३१ सालमा सुरु भई यसलाई प्रथम, द्वितीय र तृतीय चरणमा विभाजन गरी सञ्चालन गरियो। आयोजनाको प्रथम चरणमा आ.व. २०३२/०३३ देखि आ.व. २०३६/०३७ सम्म वन सम्बन्धी खासै कुनै कार्यक्रम सञ्चालन गरिएन दोस्रो आ.व. २०३७/०३८ देखि २०४१/०४२ र तेस्रो आ.व. २०४२/०४३ देखि २०४६/०४७ चरणको अवधिमा नर्सरी निर्माण, वन सिमाङ्कन, ठूलो परिमाणमा वृक्षारोपण लगायत तालिम तथा प्रचार प्रसार जस्ता थुप्रै कार्यहरू भए।

सघन पहाडी क्षेत्र विकास आयोजनाको कार्यावधि पूरा भएपछि स्वीस सरकारकै सहयोगमा नेपाल स्वीस सामुदायिक वन परियोजनाको पहिलो र दोश्रो चरण आ.व. २०४७/०४८ देखि २०५२/०५३ सम्मको लागि दोलखा रामेछाप सामुदायिक वन विकास आयोजनाको नामबाट सञ्चालन भयो। जिल्लामा सामुदायिक वन विकास कार्यको थालनी आ.व. २०३७/०३८ देखि भए तापनि साँचो अर्थमा यसको राम्रो सञ्चालन दोलखा रामेछाप सामुदायिक वन विकास आयोजना लागू भएपछि मात्र मान्न सकिन्छ। यसैगरी स्वीस सामुदायिक वन परियोजनाको तेश्रो चरण आ.व. २०५३/०५४ देखि आ.व. २०५६/०५७ सम्म, चौथो चरण आ.व. २०५७/०५८ देखि आ.व. २०६१/०६२ सम्म र पाँचौ चरण आ.व. २०६२/०६३ देखि आ.व. २०६४/०६५ सम्म सञ्चालन भई सकेको छ। यस परियोजनाको छैठौं चरण आ.व. २०६४/०६५ देखि तीन वर्षका लागि सञ्चालनमा रहेको थियो। यस चरणमा परियोजनाले काम गर्ने मुख्य क्षेत्रहरू सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको शासकीय प्रणाली सुधार, विपन्नमुखी जीविकोपार्जन, दिगो वन व्यवस्थापन, वन पैदावारमा आधारित उद्यम विकास र प्रचार प्रसार रहेका थिए।

यस परियोजनाले विगत देखि हालसम्म सामुदायिक बनको क्षेत्रमा प्राप्त अनुभवहरूको आधारमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको थियो। सामुदायिक बनको बढ्दो प्रभाव र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूमा देखिएका केही सवालहरूलाई यसले लक्षित कार्यक्रमको रूपमा अघि बढाएको थियो सरकारको संरक्षणमा रहेका वन क्षेत्रहरू लगातार विनाश हुँदै गईरहेको सन्दर्भमा सामुदायिक वन कार्यक्रमको अवधारणा अनुसार स्थानीय बासिन्दाहरू स्वयम्‌लाई वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र सदुपयोगको जिम्मा दिने कार्यमा यसका प्रयासहरू उल्लेखनीय रहदै आएका छन्। आ.व. २०६८/०६९ देखि यस जिल्लामा स्विस विकास नियोग (SDC) को सहयोगमा सञ्चालित नेपाल स्वीस सामुदायिक वन परियोजनाको अवधि समाप्त भएकोले सामुदयिक वन विकास सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालित छन्।

३.४ सामुदायिक वन प्रमाणीकरण

वन प्रमाणीकरण भनेको अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त वन व्यवस्थापनका मापदण्ड बमोजिम वन व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने साधन हो। वनबाट उत्पादित वस्तुहरू स्रोतको कुनै पक्षबाट कत्ति पनि विनाश नभई दिगो व्यवस्थापनबाट आएका हुन् भन्ने प्रमाणीत गरी वन प्रमाणीकरणले वस्तु उत्पादनकर्ता तथा प्रयोगकर्ता बिचको सञ्चारलाई सुनिश्चित गर्छ। यस्तो प्रमाणीकरण उत्पादन र बिक्री वितरणबाट हुने लाभमा असंलग्न तेस्रो पक्षबाट पूर्वनिर्धारित मापदण्ड अनुसार गरिन्छ सामुदायिक वन आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय रूपले व्यवस्थित छ भन्ने कुरा परीक्षणबाट पुष्ट भईसकेपछि सामुदायिक वनहरूको प्रमाणीकरण गरिन्छ। दोलखा जिल्लामा सन् २००२ देखि सन् २००५ सम्ममा १८ वटा (अनुसुचि-१) सामुदायिक वनहरूले FSC बाट दिगो वन व्यवस्थापनको प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको पाइन्छ। आ.व. ०७३/०७४ देखि पुनः प्रमाणित भईसकेका चर्णावती जलाधार क्षेत्रका उल्लेखित सामुदायिक वन सहित ७३ वटा र गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्रका १७ वटा सहित ९० वटा (अनुसुची-२) सामुदायिक वनहरूको GEF/UNEP को आर्थिक सहयोग तथा दिगो कृषि तथा जैविक श्रोतका लागि एशियाली नेटवर्क (ANSAB), सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ, नेपाल लगायतका सङ्घ संस्थाहरूको सहयोगमा पारिस्थिकीय सेवाका लागि वन प्रमाणीकरणको कार्य भएको छ।

३.५ सामुदायिक वन कार्यक्रमका प्रभावहरू

वन व्यवस्थापन कार्यमा व्यापक जनसहभागिता बढाई दिगो वन व्यवस्थापन गर्ने क्रममा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम लागू भई सामुदायिक वन हस्तान्तरण भएपछि वन व्यवस्थापन पक्षहरूमा के कस्तो असर पर्‍यो भनी लेखाजोखा हुन् वर्तमान अवस्थामा स्वाभाविक एवं सान्दर्भिक हुन जान्छ। यस कार्यक्रमले स्थानीय उपभोक्ताहरूको जीवन प्रणालीमा के कस्तो दूरगामी प्रभाव पार्‍यो वा पर्नेछ यी सबै पक्षहरूको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा विश्लेषण हुनु जरुरी देखिन्छ।

हालसम्मको अनुभवमा खास गरेर तराई र भित्री मधेशको तुलनामा दुर्गम तथा पहाड़ी क्षेत्रहरूमा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम ज्यादै सफल र सकारात्मक देखिएको छ। यस दोलखा जिल्लामा पनि सामुदायिक वन विकासका कार्यक्रमहरू सफल भएको छ। सामुदायिक वन विकास सफल भएता पनि उपभोक्ता समूहको संस्थागत विकास तथा वन व्यवस्थापन कार्यहरूमा केही नकारात्मक प्रभावहरू पनि देखिएको छ। यस जिल्लामा देखा परेका सकारात्मक प्रभावहरूलाई निम्न अनुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ।

- जनताको हैसियतमा सुधार
- वनजन्य उत्पादकत्वमा वृद्धि
- वन संरक्षण
- वन पैदावारको सहज उपलब्धता तथा सस्तो मूल्य
- जनचेतनाको अभिवृद्धि र सामुदायिक भावनाको विकास
- महिला सशक्तीकरण
- न्यायोचित वितरण प्रणाली
- जीविकोपार्जन सहयोग

खण्ड ४ : सामुदायिक वन अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

४.१ परिचय

प्रचलित ऐन, नियम तथा कार्यविधि अनुरूप आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह (सा.व.उ.स.) लाई कानुनी रूपमा दर्ता गरिएको हुन्छ। तत्पश्चात, राष्ट्रिय वनको कुनै क्षेत्रलाई वन कार्ययोजना स्वीकृत गराई सामुदायिक वनको रूपमा सो समूहलाई हस्तान्तरण गरिन्छ। एकपटक दर्ता भएपछि, उपभोक्ता समूहहरू स्वतन्त्र, अविच्छिन्न उत्तराधिकारीसहितको स्वशासित संस्थागत संरचनाका रूपमा स्थापित हुन्छन्। समूहहरूले पाएको वनक्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग कार्य डिभिजन वन कार्यालय (डि.व.का.) को प्राविधिक सहयोगमा, स्वीकृत विधान तथा कार्ययोजनाको अधीनमा सञ्चालन हुन्छ। डिभिजन वन कार्यालय दोलखा अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू प्रत्यक्ष रूपमा डिभिजन वन कार्यालय र आफ्ना समूह सदस्यहरूप्रति उत्तरदायी रहन्छन्। त्यसैले, यी समूहहरूले स्वीकृत विधान र कार्ययोजना अनुसार दिगो वन व्यवस्थापनतर्फ उन्मुख भई कार्यान्वयन भइरहेका छन् वा छैनन्? समूहहरूले कस्ता समस्या, चुनौती र अवसरहरू भोगिरहेका छन्? भन्ने महत्वपूर्ण प्रश्नहरूमा यथार्थ जानकारी प्राप्त गर्न स्थलगत अनुगमन अपरिहार्य हुन्छ। स्थलगत अनुगमनको आधारमा सम्बन्धित सबै पक्षहरूले समुचित पृष्ठपोषण लिन र दिन सहज हुने साथै उपभोक्ता समूहहरूद्वारा गरिएको सम्पूर्ण कार्यहरूको प्रतिकृति (प्रतिविम्ब) सबै सरोकारवालामाझ प्रस्तुत गर्न सकिने अपेक्षा गरिएको छ। यसै सन्दर्भमा, डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा ले आफ्नो स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमअनुसार कार्यक्षेत्रभित्रका सा.व.उ.स.हरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य सम्पन्न गरेको छ। यस प्रक्रियाबाट प्राप्त सूचनाले वन व्यवस्थापनका अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन कार्ययोजना तयार गर्न, परिमार्जन गर्न तथा थप प्रभावकारी रणनीति निर्माण गर्न सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ।

४.२ अनुगमनको उद्देश्य तथा प्रकिया

उद्देश्यहरू

- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू स्वीकृत विधान तथा कार्ययोजनाअनुसार सञ्चालनमा छन् कि छैनन् भन्ने मूल्यांकन गर्नु।
- समूहहरूद्वारा सञ्चालनमा रहेका वन विकास, आयआर्जन, समूह व्यवस्थापन, तथा सामुदायिक विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरूको अध्ययन गर्नु।
- वन र समूहको व्यवस्थापन प्रचलित वन सम्बन्धी ऐन, नियम तथा कार्यविधिअनुसार भइरहेको छ कि छैन भन्ने विषयमा सहभागितामूलक तरिकाबाट विश्लेषण गर्नु।
- सामुदायिक वन व्यवस्थापनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरू पहिचान गरी तिनीहरूको समाधानका सम्भावित उपायहरू सुझाव स्वरूप प्रस्तुत गर्नु।

- सामुदायिक वन व्यवस्थापनबाट प्राप्त उपलब्धीहरूको अभिलेख राखी, ती उपलब्धीलाई अझ विस्तार तथा सुदृढ गर्न सकिने उपायहरू पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु।
- सामुदायिक वन व्यवस्थापनबाट जैविक विविधता संरक्षण र वातावरणीय सुधारमा प्राप्त उपलब्धीको मूल्यांकन तथा अभिलेख तयार गर्नु।
- कार्यक्रमको प्रत्यक्ष कार्यान्वयनमा संलग्न सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, वन कार्यालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूलाई समसामयिक सुधारका लागि आवश्यक सुझावहरू प्रदान गर्नु।
- कार्यक्रम सुधारका लागि नीति निर्माण तहलाई आवश्यक, उपयुक्त र प्रमाणमा आधारित पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनु।

दोलखा जिल्लामा डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत दर्ता भएका ३८६ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू (सा.व.उ.स.) को वर्तमान अवस्था, संचालनमा रहेका क्रियाकलापहरू तथा समग्र प्रगति सम्बन्धी जानकारी संकलन गर्न समूहहरूको स्थलगत अनुगमन गरिएको हो। अनुगमन प्रक्रिया प्रभावकारी बनाउन आवश्यक प्रश्नावली तयार गरी त्यसका आधारमा सम्बन्धित समूहहरूको तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ। उक्त कार्यका लागि दोलखा जिल्लामा रहेका सबै सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूमा कार्यरत वन प्राविधिक कर्मचारीहरूको सहयोग लिइएको हो। वन प्राविधिक कर्मचारीहरू प्रत्येक सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको कार्यक्षेत्रमा भौतिक रूपमा उपस्थित भई जिम्मेवार पदाधिकारीहरूसँगको समन्वयमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भएका गतिविधिहरूको विवरण संकलन गरिएको हो। यसरी, जम्मा ३८६ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूमाथि प्रत्यक्ष/परोक्ष रूपमा अनुगमन गरिएको छ। सबै सव-डिभिजन वन कार्यालयहरूबाट संकलित तथ्याङ्कहरू प्राप्त भएपछि, कार्यरत कर्मचारीहरूसँग अन्तरक्रिया तथा छलफल गरी तथ्याङ्कको पुनः प्रमाणीकरण (Verification) समेत गरिएको छ। अन्तिम रूपमा, संकलित तथ्याङ्कहरूलाई Microsoft Excel र SPSS सफ्टवेयरको प्रयोग गरी प्रविष्टि तथा विश्लेषण गरिएको छ।

४.३ सिमितता

प्रस्तुत अनुगमन प्रतिवेदनमा दोलखा जिल्लाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा अनुगमन गरिएका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अवस्थाको व्याख्यात्मक चित्रण प्रस्तुत गरिएको छ। प्रतिवेदनमा उपलब्ध भएको तथ्याङ्क अनुसार गरिएको विश्लेषणको आधारमा निष्कर्ष निकालिएको छ। तथ्याङ्कशास्त्रमा यो कार्यप्रणालीलाई "जस्तो तथ्याङ्क, त्यस्तै विश्लेषण; र जस्तो विश्लेषण, त्यस्तै निष्कर्ष" भन्ने सिद्धान्त, जसलाई "GIGO – Garbage In, Garbage Out" पनि भनिन्छ, सँग तुलना गर्न सकिन्छ। तथ्याङ्क सङ्कलनका लागि फिल्डमा सव-डिभिजन वन कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई खटाईएको थियो। ती कर्मचारीहरूले सम्बन्धित उपभोक्ता समूहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूबाट सक्दो सहि विवरण सङ्कलन गर्ने प्रयास गरेका थिए। यद्यपि, कतिपय समूहहरूले पूर्ण वा यथार्थ

विवरण उपलब्ध गराउन नसकेको अवस्थामा, प्राप्त विवरणहरूलाई नै विश्लेषणको आधार बनाइएको छ। यस अनुगमन प्रक्रियाअन्तर्गत सबै सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूमा अनुगमन फारामहरू पठाई एक वर्षको अवधिमा प्राप्त विवरणहरूमध्ये केवल उपयोगी र तुलनायोग्य तथ्याङ्क समावेश गर्न सकिएको हो।

४.४ नतिजाहरू

सामुदायिक वन विकासको प्रारम्भमा सामुदायिक वनको उद्देश्य नाङ्गा डाँडाहरूमा हरियाली अभिवृद्धि गरी जनताको वन पैदावार माथिको आधारभुत आवश्यकता पूर्ति गर्ने रहेको भएपनि हाल दिगो वन व्यवस्थापन, जीविकोपार्जन सुधार, सु-शासन, जैविक विविधता संरक्षण, लैङ्गिक समता, गरिबी न्यूनीकरण, कार्बन व्यापार जस्ता सवालहरू समेत समावेश गरिएका छन्। दोलखा जिल्लामा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम लागु भएदेखि वन संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापनमा व्यापकता आई वनको हैसियतमा राम्रो सुधार भएको पाइएको छ। डिभिजन वन कार्यालयको सक्रियतामा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमले एउटा आकर्षक स्वरूप ग्रहण गर्नुका साथै यसले प्राकृतिक स्रोतको जन सहभागितामूलक दिगो संरक्षण र न्यायोचित सदुपयोग स्थानीय तहसम्म पुर्याउनका लागी हालसम्मको एक मात्र राष्ट्रिय कार्यक्रमको रूपमा सामुदायिक वन कार्यक्रम स्थापित भएको छ। यसबाट उपभोक्ताहरूमा सामुदायिक भावनाको विकास हुनुको साथै वरपरको प्राकृतिक सम्पदा संरक्षण आफ्नो दायित्ववोधको अनुभुती गराएको छ। यस कार्यक्रमले छोटो समयमा नै जिल्लाको समग्र वन विकासमा अग्रणी स्थान ओगट्न सफल भएको छ।

यस जिल्लाको कूल वन क्षेत्र १,०१,५०० हेक्टर (४७%) मध्ये वन विकास गुरुयोजना, २०४६ अनुसार सामुदायिक वनमा हस्तान्तरण गर्न योग्य वन क्षेत्र ६१,९२५ हेक्टर (६१%) वर्गीकरण भएकोमा आ.व. २०८१/८२ को अन्तसम्ममा ३८६ (गौरिशङ्कर संरक्षण क्षेत्रमा पर्ने ५५ वटा सामुदायिक वन बाहेक) वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूलाई २८८६७.४४ हेक्टर वन क्षेत्र हस्तान्तरण गरी सकिएको छ। जसबाट ४४,३६५ घरधुरी प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन्, जुन जिल्लाको पछिल्लो जनगणना २०७८ को प्रतिवेदन अनुसारको कूल घरघुरी ४९,५३८ को करिब ८९.२४% प्रतिशत हो। भन्नु पर्दा जिल्लामा सामुदायिक वनको क्षेत्रमा गुणात्मक रूपमा सुधार भएको देखिन्छ।

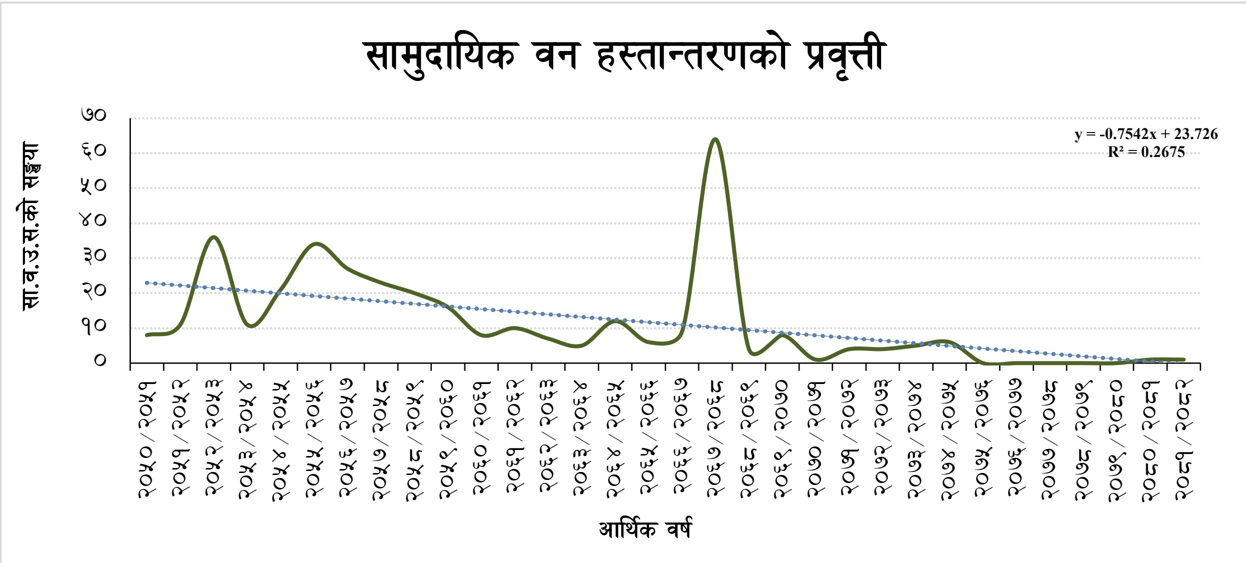

चित्र 5 आर्थिक वर्ष अनुसार सामुदायिक वन हस्तान्तरणको विवरण

यस जिल्लामा सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण गर्न योग्य करिब १६,५४० हेक्टर वन क्षेत्र राष्ट्रिय वनको रूपमा रहेको छ। त्यस मध्ये अधिकांश वन क्षेत्र गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने भएकोले त्यस क्षेत्रको वन संरक्षण नीति अनुसार व्यवस्थापन हुनेछ भने डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गत बाँकी रहेका वनक्षेत्रहरूलाई क्रमशः सम्भाव्यता अनुसार सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण गरिदै लगिने छ। दोलखा जिल्लामा वन ऐन, २०४९ तथा वन नियमावली, २०५१ लागू भएपछि मात्र सामुदायिक वन कार्यक्रमले गति लिएको देखिन्छ। सामुदायिक वन हस्तान्तरणको शुरुवात आ.व. २०५०/२०५१ मा भएको दखिन्छ भने यस जिल्लामा हालसम्म सामुदायिक वन हस्तान्तरणको प्रवृत्ती हेर्दा आ.व. २०६७/२०६८ मा सबैभन्दा बढी अर्थात ६४ वटा सामुदायिक बनहरू हस्तान्तरण भएको देखिन्छ भने आ.व. २०७०/२०७१, आ.व. २०८०/८१ र आ.व. २०८१/८२ मा सबैभन्दा कम अर्थात १ वटा मात्र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई हस्तान्तरण भएको दखिन्छ। आ.व २०५२/२०५३ मा ३६ वटा सामुदायिक वन समूहलाई हस्तान्तरण भएको देखिन्छ भने त्यसपछि लगातार रूपमा आ.व. २०६१/२०६२ सम्म हस्तान्तरणको सङ्ख्या घटेको देखिन्छ भने आ.व. २०६७/०६८ बढेर ६४ वटा पुगेको देखिन्छ भने आ.व. ०७१/०७२ देखि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई वन हस्तान्तरण गर्ने दर अत्यन्त कम हुँदै गएको छ र आ.व. २०७५/०७६ देखी २०८०/८१ सम्म समूहलाई वन हस्तान्तरणको दर शुन्य रहेको छ र आ.व. २०८१/८२ मा एउटा समूहलाई हस्तान्तरण गरीएको छ। यसको प्रमुख कारण भनेको डिभिजन वन कार्यालय, दोलखाको कार्यक्षेत्रका अधिकांश वन क्षेत्र समुदायलाई हस्तान्तरण गरी सकिएको र बाँकी राष्ट्रिय वन क्षेत्र गौरीशङ्कर संरक्षण क्षेत्रमा पर्ने र संरक्षण क्षेत्रको वन क्षेत्रका सवालमा संरक्षण क्षेत्रको नियम बमोजिम हुने भएकोले वन क्षेत्र सामुदायिक वनको रूपमा समूहलाई हस्तान्तरणको दर शून्य रहेको पाइएको छ।

४.४.१ सामुदायिक वनहरूको अवस्था र अवस्थिति

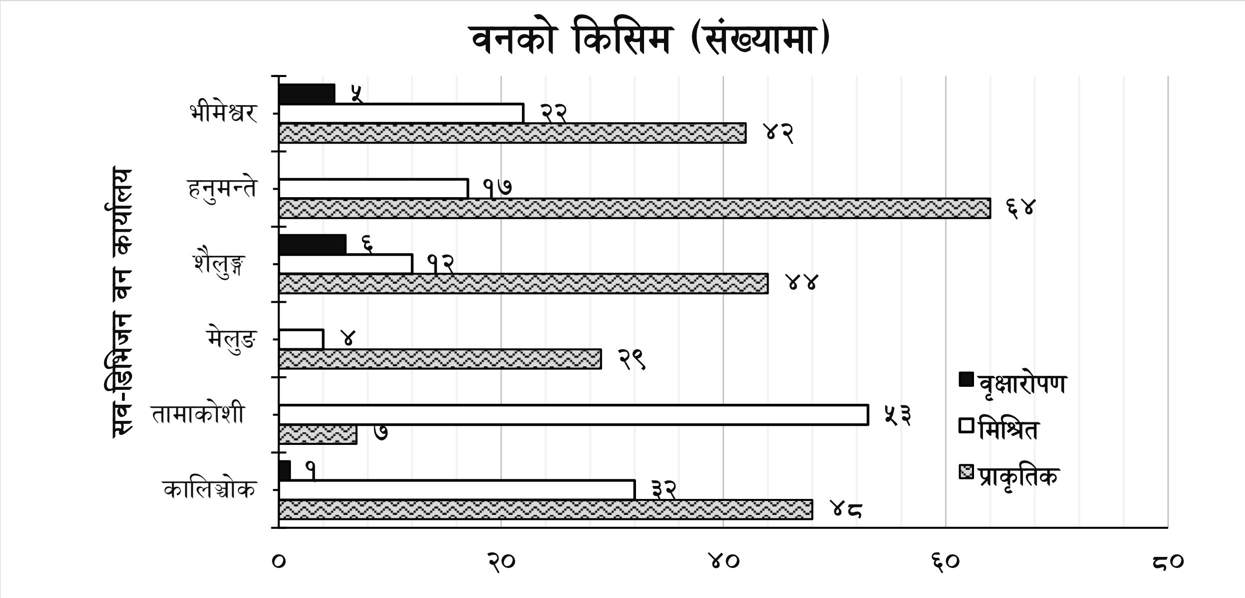

चित्र 6 सामुदायिक वनको अवस्था

डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको अवस्था अनुगमन गर्दा करिव ६०.६२ % वन प्राकृतिक रुपमा विकास भएको वन रहेछ भने, ३.१०९% वन वृक्षारोपण वन र करिव ३६.२७% वन मिश्रित वन रहेको छ ।

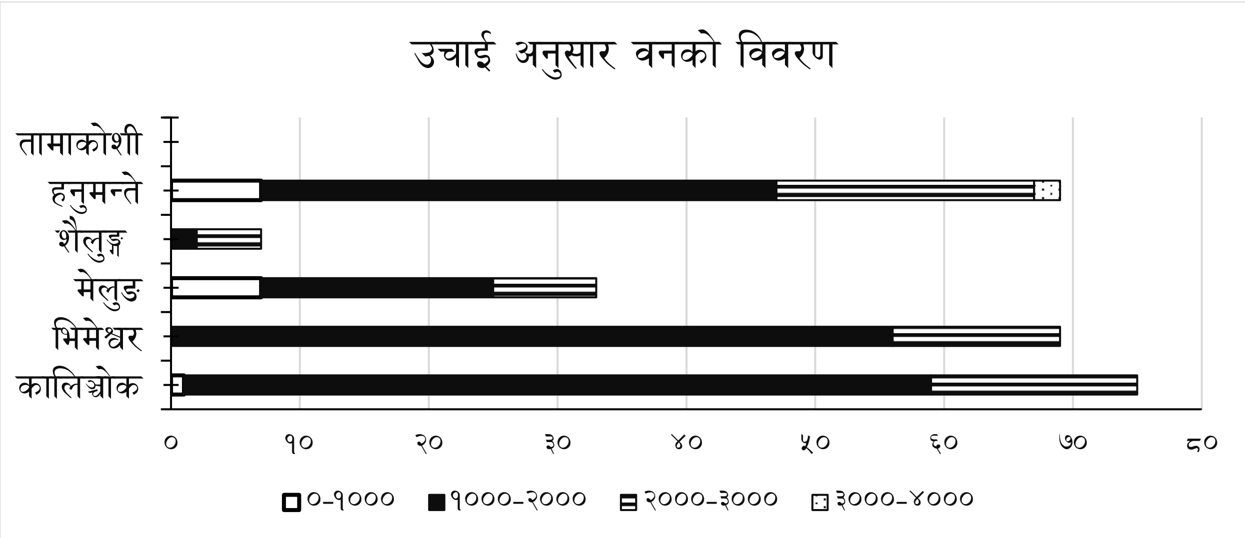

चित्र ७ उचाई अनुसार वनको विवरण

त्यस्तै गरी ५.९२% सामुदायिक वनहरू ०-१००० मिटरमा, ६८.७७% वनहरू १०००-२००० मिटरको ऊचाईमा अवस्थित रहेका छन् ।

४.४.२ समूहको क्षेत्रफल अनुसारको विवरण

दोलखा जिल्लाका कुल ३८६ वटा सामुदायिक वनहरू मध्ये सबै भन्दा बढी वनहरू हनुमन्ते र कालिञ्चोक सब-डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत पर्दछन् भने, सबै भन्दा थोरै सामुदायिक वनहरू मेलुङ सब-डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत पर्दछन् ।

सब-डिभिजन	समूह	वन क्षेत्र (हे.)	कैफियत
हनुमन्ते	८१	६५१४.२७	
कालिञ्चोक	८१	८०२३.३५	
शैलुङ्ग	६२	३९९६.२९	
भिमेश्वर	६९	५६०८.७४	
तामाकोशी	६०	२५४७.९५	
मेलुङ्ग	३३	२४७९.७५	

डिभिजन वन कार्यालय,दोलखा अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूलाई क्षेत्रफल अनुसार विभाजन गर्दा २०-५० हेक्टर क्षेत्रफल भएका सामुदायिक वनहरूको संख्या सबै-भन्दा धेरै देखियो।

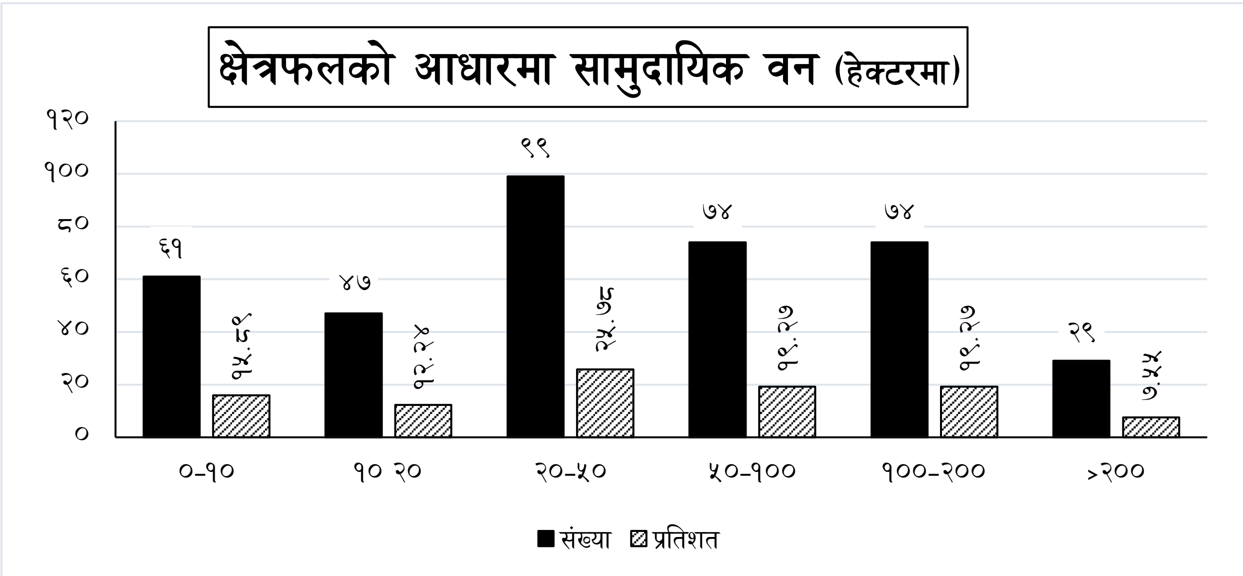

चित्र ८ क्षेत्रफलको आधारमा सामुदायिक वन

४.४.३ सामुदायिक वनका मुख्य प्रजातीहरू

चित्र ९ सामुदायिक वनमा पाईने मुख्य वनस्पति तथा वन्य जन्तुको प्रजाती

४.४.४ उपभोक्ता समूहको सामाजिक संरचना

अनुगमन गरिएका ३८६ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा आवद्ध ४४३६५ घरधुरीहरु मध्ये ब्राह्मण/क्षेत्री समूहको वाहुल्यता (४१%) रहेको छ। सामाजिक समूहको संरचना तस्बिर न. ८. मा देखाईएको छ जसमा जनजाति समूहको हिस्सा ४६%, अन्य समूहको हिस्सा १८.२३% र दलित समूहको हिस्सा २% रहेको छ। जनजाति समूहमा तामाङ, नेवार, शेर्पा, लगायतका जातहरू अन्य समूहमा अन्तर्गत थामी, जिरेल लगायतका समुदायका घरधुरीहरु राखिएको छ ।

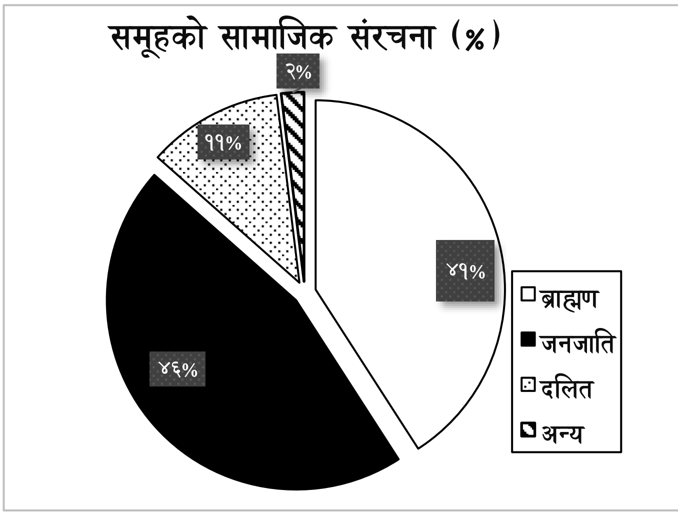

चित्र १० सा.व.उ.स. को सामाजिक संरचना

४.४.५ सामुदायिक वनमा लैङ्गिक प्रतिनिधित्व

सामुदायिक वनको मार्गदर्शनमा उपभोक्ता समितिमा कम्तिमा ५० प्रतिशत महिला हुनुपर्ने र समितिमा विपन्न, दलित, आदिवासी र जनजातीको समानुपातिक प्रतिनिधत्व हुनुपर्ने प्रावधान रहेको छ। अध्ययन गरिएको सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिमा महिला तथा पुरुषको प्रतिनिधित्व विश्लेषण गर्दा सामुदायिक वनको मार्गदर्शनको प्रावधान विपरित ३८.४१ प्रतिशत महिलाको

सहभागिता रहेको पाईयो। कार्यसमितिको मुख्यपदमा महिलाको उल्लेखिय प्रतिनिधित्व रहेको पाईयो जस मध्ये ८१.३१ प्रतिशत कोषाध्यक्ष, ६२.४४ प्रतिशत सचिव, ६७.५३ प्रतिशत उपाध्यक्ष र २८.६८ प्रतिशत अध्यक्ष पदमा रहेको पाइयो।

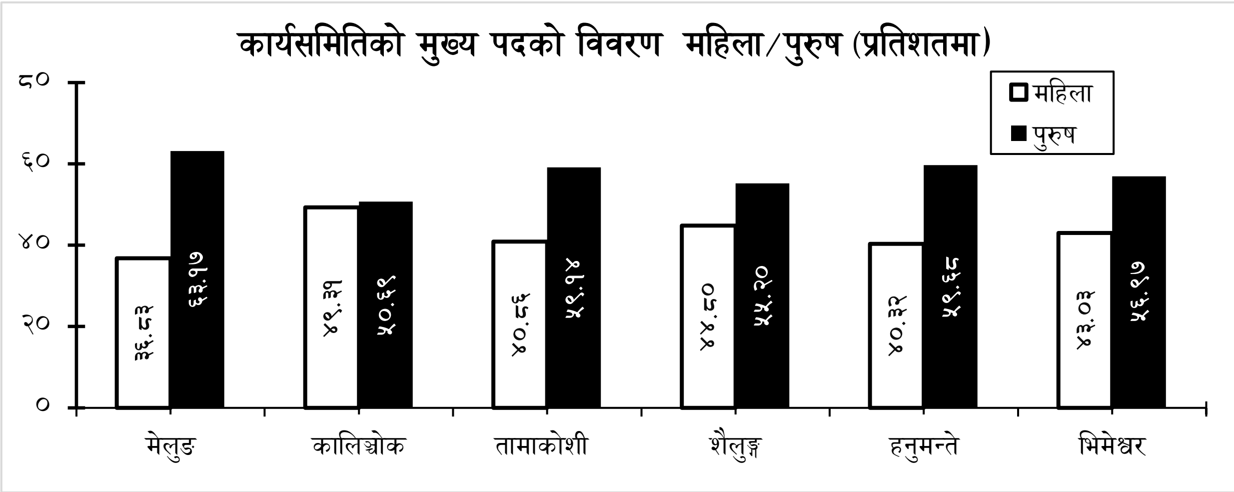

चित्र ११ सामुदायिक वनमा महिला प्रतिनिधित्व

४.४.६ साधारण सभा, मासिक बैठक तथा नविकरणको अवस्था

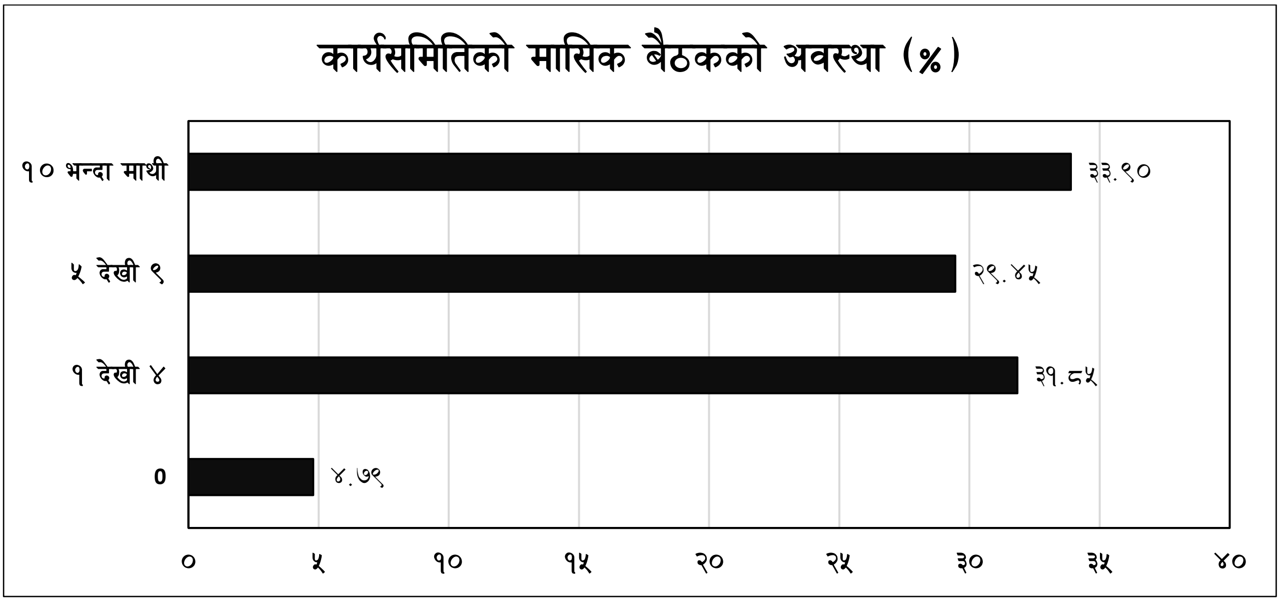

चित्र १२ सा.व.उ.स. को कार्यसमितिको मासिक बैठकको अवस्था

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको स्वीकृत विधानमा भएको प्रावधान बमोजिम समूहले वार्षिक रूपमा १ देखि २ पटक साधारण सभा तथा मासिक सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको बैठक बस्नुपर्ने हुन्छ। उक्त प्रावधान अनुरूप साभारण सभा नराखेको समूहहरू ३८.५१ प्रतिशत छन भने

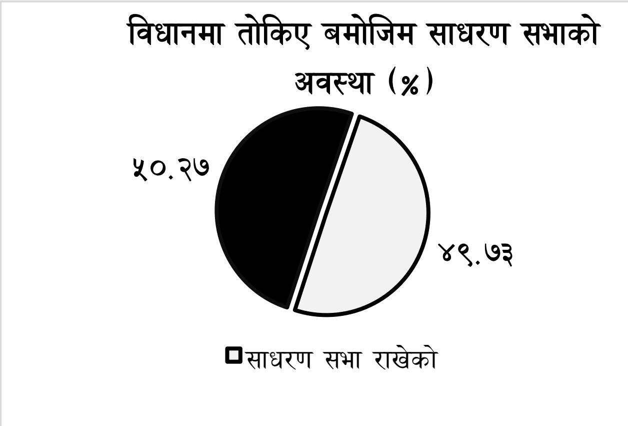

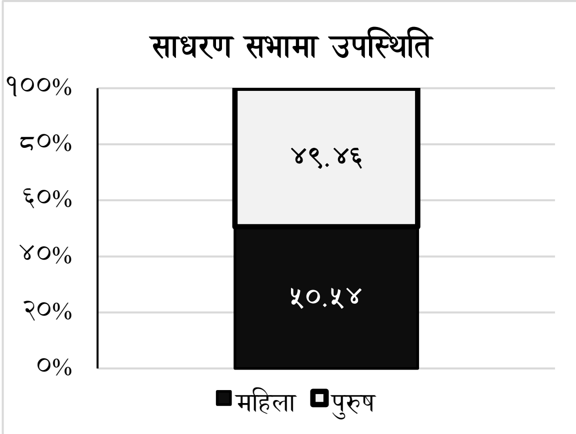

चित्र १३ सा.व.उ.स.को साधरण सभाको अवस्था

कुल ३८६ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू मध्ये ९९ समूहले मात्र आ.व. २०८१/०८२ मा १० देखि १२ पटक सम्म समितिको बैठक बसेको पाइयो । धैरै समूहमा समयमा नै सदस्यता नविकरण नभएको पाईयो ।

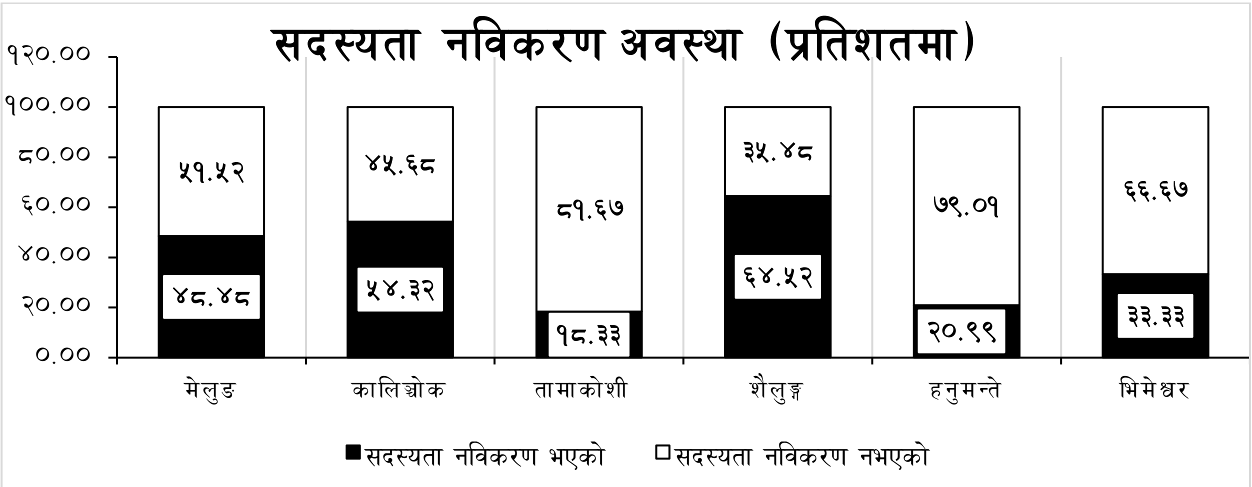

चित्र १४ सदस्यता नविकरणको अवस्था

४.४.७ लेखा परीक्षण तथा वार्षिक प्रतिवेदन

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र समूहको लेखा परीक्षण गराई वार्षिक प्रतिवेदन सहित डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नपर्ने प्रावधान वन ऐन, २०७६ मा रहेको मा यस अध्ययनबाट ४४.८२ प्रतिशत सामुदायिक वन समूहहरूले आ.व. ०८०/०८१ को लेखा परीक्षण नगरेको तथा २४.४५ प्रतिशत समूहहरूले मात्र डिभिजन वन कार्यालय, सव-डिभिजन वन कार्यालय, तथा स्थानिय तहमा उक्त आ.व.को बार्षिक प्रतिवेदन पेश गरेको पाइयो।

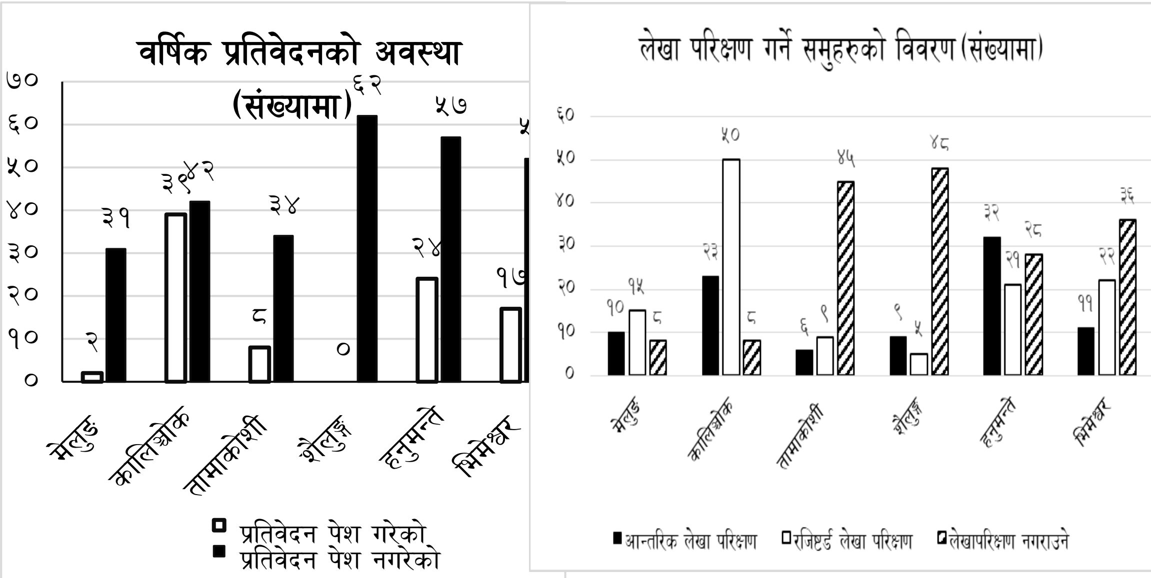

चित्र १५ सा.व.उ.स. को प्रतिवेदनको अवस्था

४.४.८ समूहको भवनको अवस्था

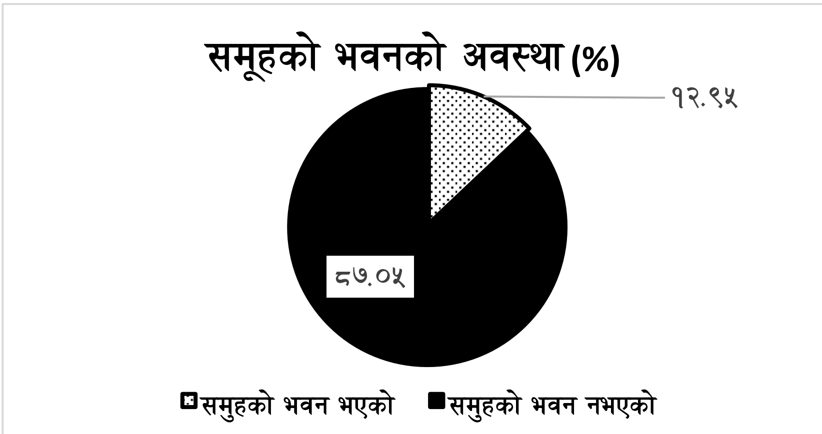

चित्र १६ सा.व.उ.स. को भवनको अवस्था

४.४.९ समूहको स्थायी लेखा नम्बर र बैंक खाताको विवरण

आ.व. २०८१/८२ मा नेपाल सरकारको करको दायरामा सबै व्यक्ती संघ सस्थालाई करको दायरामा ल्याउने नीति अनुरूप डिभिजन वन कार्यालय, अन्तर्गतका ६० वटा भन्दा वढी समूहले स्थायी लेखा नम्बर लिएका थिए ।

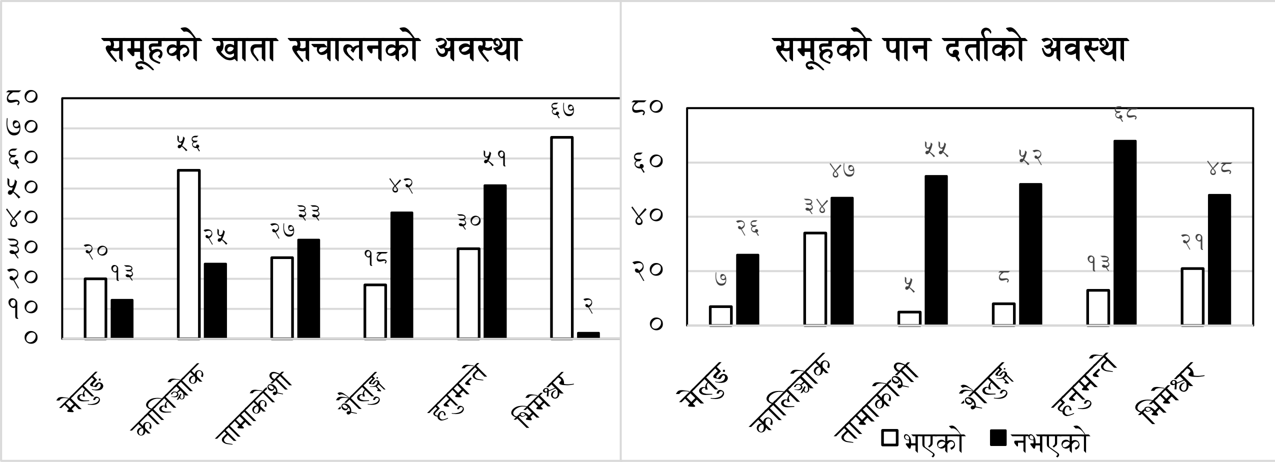

चित्र १७ समूहको आर्थिक सुशासन

४.४.१० वन विकास तथा विपन्न वर्गका लागि भएको खर्चको विवरण

अनुगमन गरिएका समूहहरू मध्ये धेरै वटा समूहहरूले प्रचलित ऐन, नियम अनुसार आम्दानीको हिस्सा वन विकास, गरिवि न्यूनीकरण, उद्यम विकास आदि कार्यमा खर्च गरेको पाईएन ।यसबाट समूहहरूको वन विकास तथा विपन्न लक्षित कार्यक्रमहरू खर्चको प्राथमिकतामा नपरेको देखिन्छ।

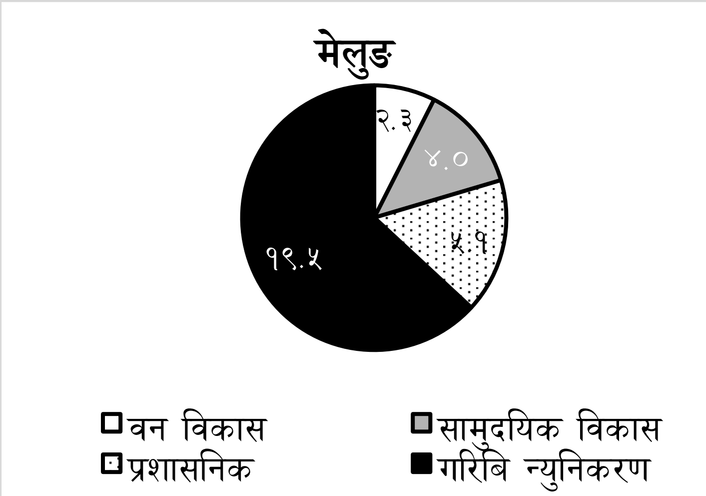
मेलुङ
२.३
४.०
५.१
१९.५
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक
गरिबि न्युनिकरण

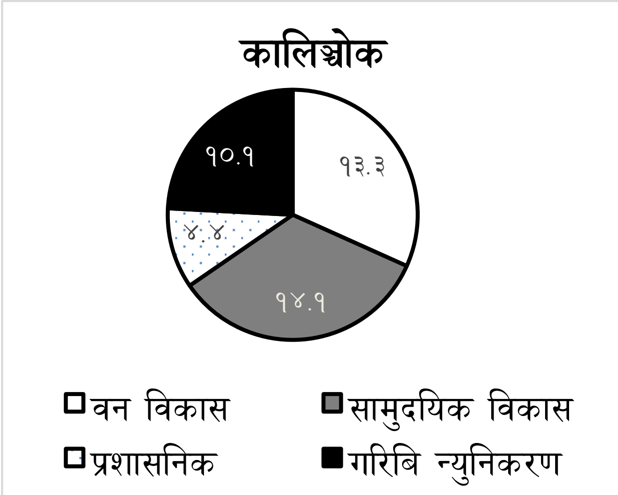
कालिञ्चोक
१०.१
१३.३
४.४
१४.१
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक
गरिबि न्युनिकरण

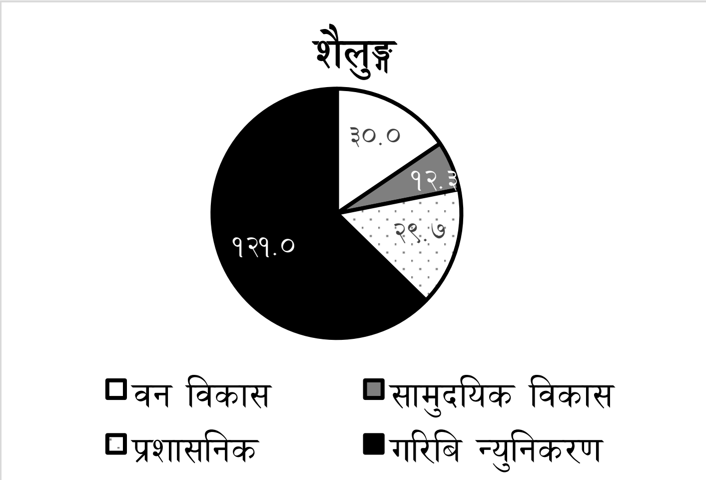
शैलुङ्ग
३०.०
१२.३
२९.७
१२१.०
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक
गरिबि न्युनिकरण

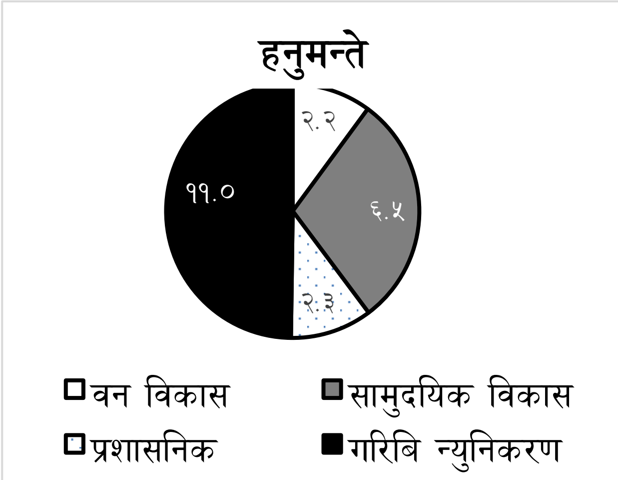
हनुमन्ते
२.२
६.५
२.३
११.०
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक
गरिबि न्युनिकरण

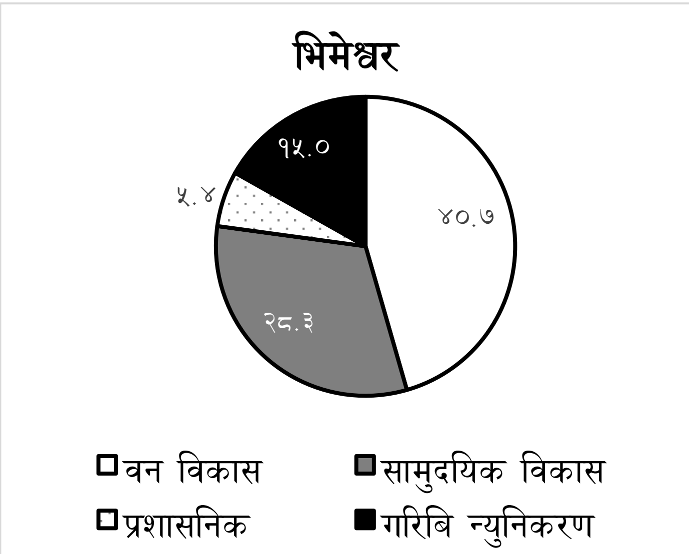
भिमेश्वर
१५.०
५.४
४०.७
२८.३
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक
गरिबि न्युनिकरण

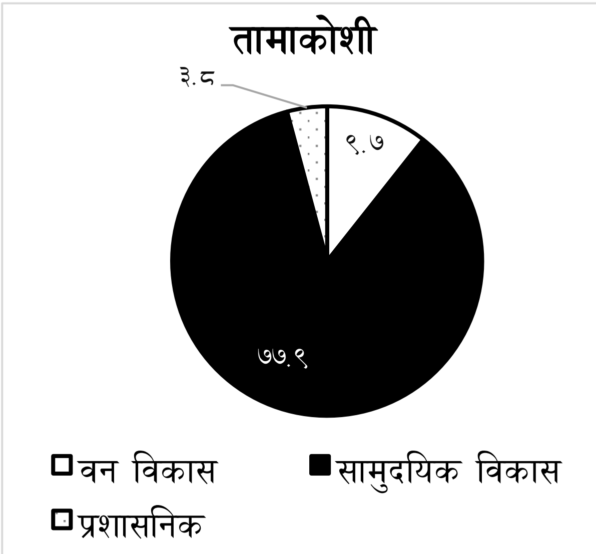
तामाकोशी
३.८
९.७
७७.९
वन विकास
सामुदयिक विकास
प्रशासनिक

४.४.११ वन कार्ययोजनाको अवधि तथा वन पैदावारको प्रयोग

अनुगमन गरिएका समूहहरूमध्ये २८.२३ प्रतिशत समूहको वन कार्ययोजनाको म्याद समाप्त भई सकेको वन पैदावार सदुपयोग तथा सामुदायिक वनका विभिन्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न कठिनाई उत्पन्न भएको छ।

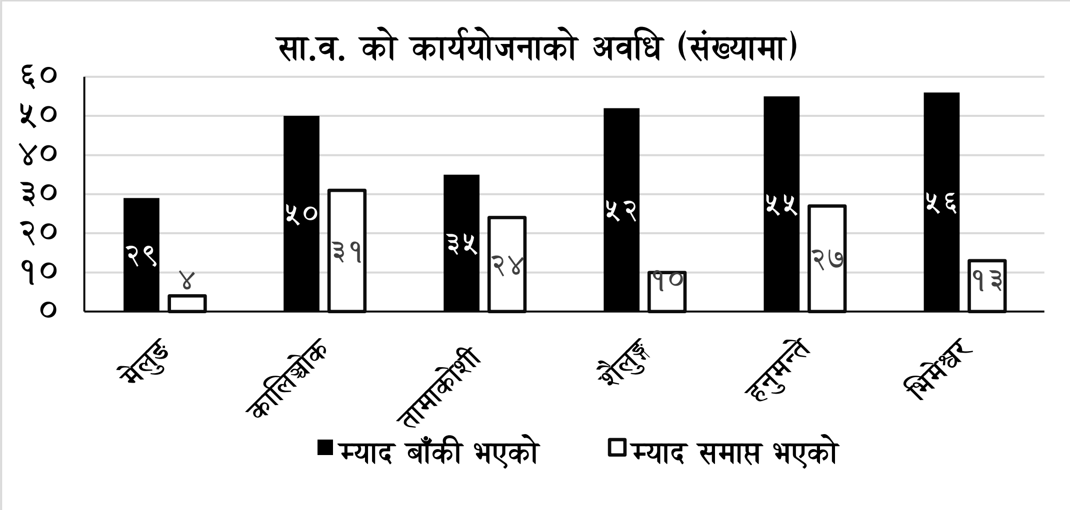

चित्र १८ सा.व.उ.स.हरूको कार्ययोजना नवीकरणको अवस्था

तालिका ९ पालिका अनुसार वनको विवरण र कार्ययोजनाको म्यादको अवस्था

सब डिभिजन	स्थानिय तह	१० हे भन्दा साना वन		१०-२५ हे सम्मको वन		२५ हे भन्दा ठुलो वन		जम्मा	कुल जम्मा
		कार्ययोजनाको म्याद							
		रहेको	नरहेको	रहेको	नरहेको	रहेको	नरहेको		
कालिञ्चोक	कालिञ्चोक	२	५	४	४	२७	११	५३	८१
	गौरीशंकर	१	१	१	-	११	८	२२	
	विगु	-	-	-	-	५	१	६	
हनुमन्ते	जिरी	२	२	८	३	१४	८	३७	८१
	बैतेश्वर	४	२	६	१	२१	१०	४४	
भीमेश्वर	भीमेश्वर	१५	३	३	४	३८	६	६९	६९
शैलुङ	शैलुङ	६	१	१०	१	३६	८	६२	६२
मेलुङ	मेलुङ	३	१	५	१	२१	२	३३	३३
तामाकोशी	तामाकोशी	५	४	९	१२	२१	९	६०	६०
जम्मा		३४	३८	१९	४६	२६	१९४	६३	३८६

४.४.१२ सामुदायिक वन संरक्षणको अवस्था

अनुगमन गरिएका सा.व.उ.स. मध्ये वनको समूहको निगरानी विधिद्धारा वनको संरक्षण भएको समूह संख्या अधिकतम रहेको छ जसको संख्या ७३.६७% रहेको छ भने त्यसपछि १७.८१% वनको संरक्षण आलोपालो प्रथाबाट गरिइएको छ भने २.९३% समूहहरुले हेरालुद्धारा वनको संरक्षण गरेको देखिएको छ त्यस्तै गरी अन्य वनहरू आत्मअनुशान विधीबाट संरक्षण भईरहेको छ।

४.४.१३ सामुदायिक वन सम्वर्द्धनको अवस्था

सामुदायिक वनमा गरिने वन सम्बद्र्धनका कार्यहरुमा काँट छाँट, झाडी सफाइ, एक्ल्याउने, पत्ल्याउने, अग्नी रेखा निर्माण, पानीको मुहान संरक्षण, गोडमेल, अर्गेली संरक्षण, वृक्षारोपण लगायतका वन सम्वर्धन कार्यहरु कम गर्ने गरेको पाईयो । अनुगमन गरिएका सा.व.उ.स.हरु मध्ये ४३.६९ % समूहले वन क्षेत्रमा वन सम्वर्धन गरेको देखिएको छ ।

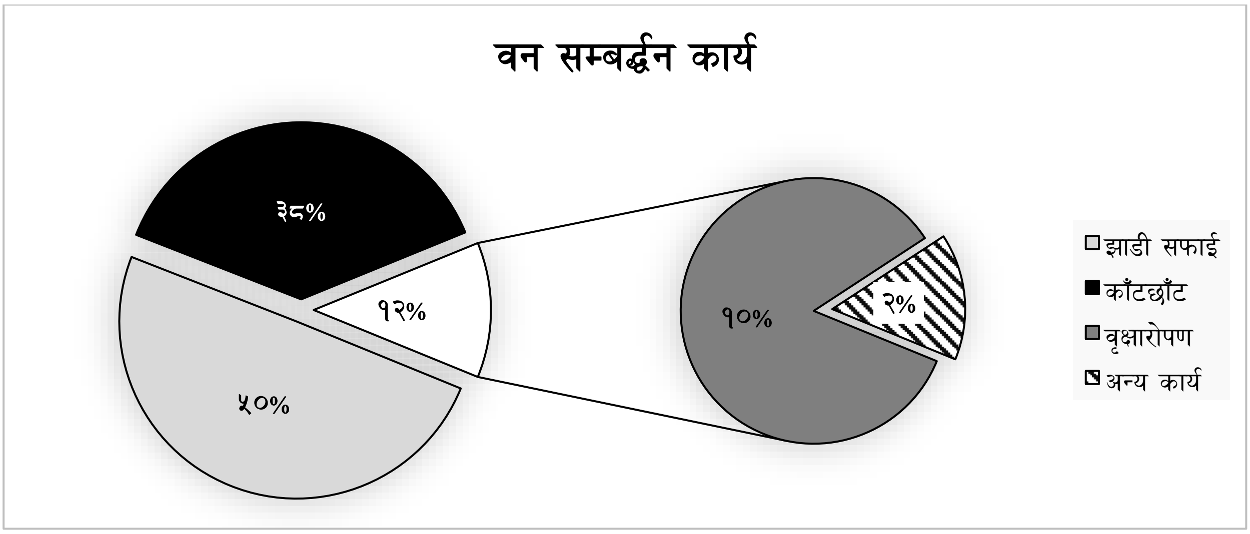

चित्र १९ सा.व.मा भएका वन सम्बर्द्धन कार्यको विवरण

४.४.१४ वन पैदावार सदुपयोगको अवस्था

समूहले वार्षिक रुपमा नियमित रुपमा सामुदायिक वन क्षेत्रवाट वन पैदावार प्रयोग गर्दै आइरहेको छ । अधिकाँश वन पैदावारको प्रयोग समूहमा आन्तरीक रुपमा खपत भएको देखिन्छ । समूहले वन पैदावार संकलन तथा वितरण गरेको रेकर्ड अध्यावधिक गरेको देखिदैन । प्राप्त रेकर्ड तथा डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा को रेकर्डलाई आधार मानी वन पैदावार सदुपयोग परिमाण यकिन गरिएको छ । सामुदायिक वनवाट वन पैदावार समूह सदस्यले प्रयोग निरन्तर गरेको समूह सदस्यहरुले वताएको भएतापनि वन पैदावार प्रयोगको व्यवस्थित तथ्याँक भने समूहमा देखिदैन ।

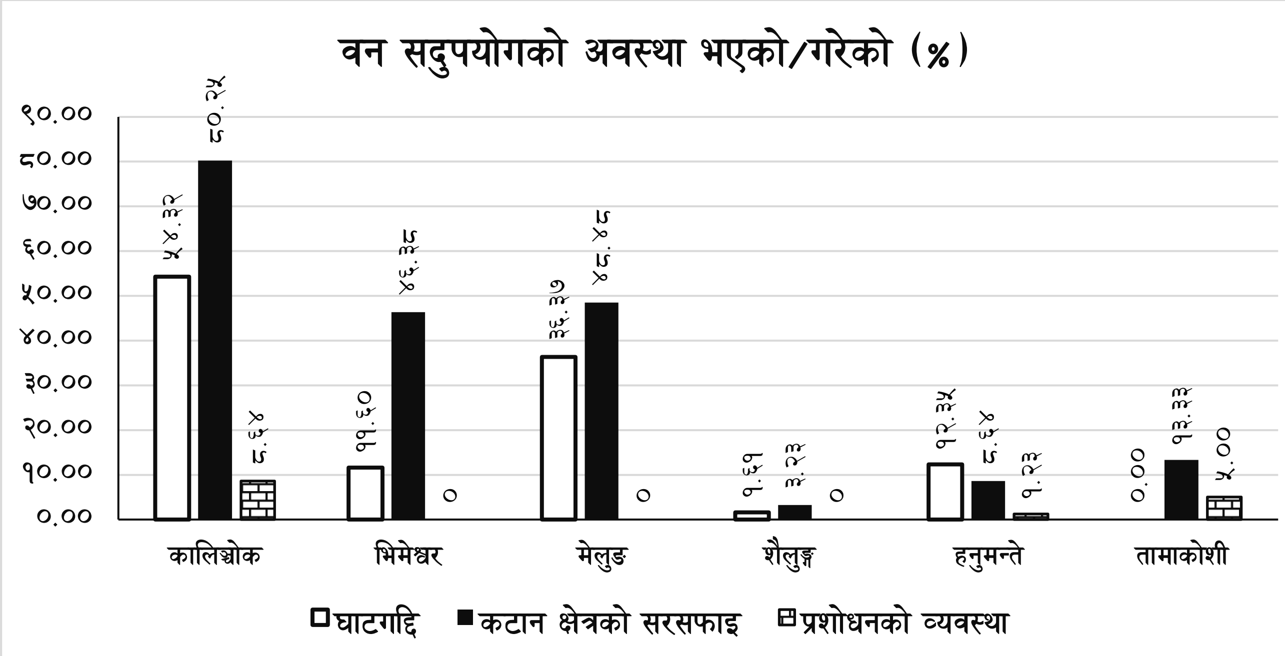

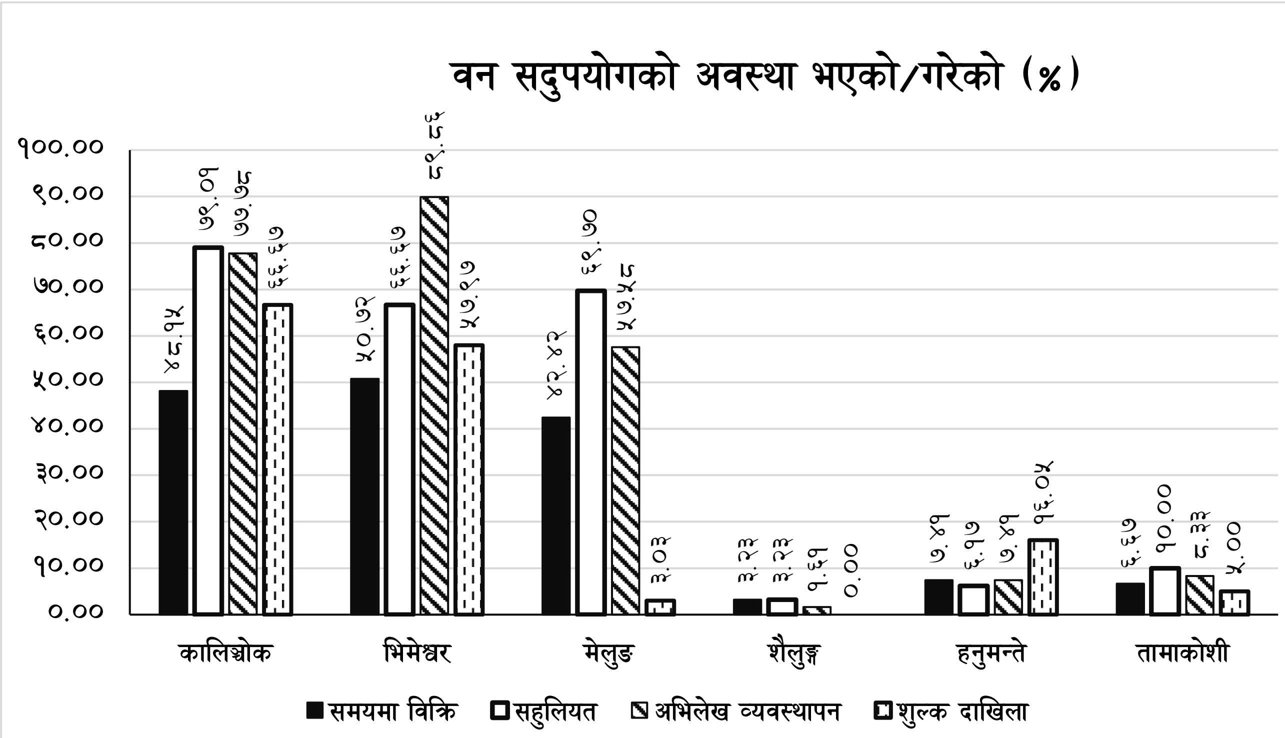

चित्र २० सा.व.मा भएका वन सदुपयोगको अवस्था

त्यस्तै गरि समूहको अन्य प्रगतिमा समूहको घाटगद्दी स्थान तोकिएको नतोकिएको, कटान क्षेत्रको सरसफाई गरेको नगरेको आदि मानक राखी अनुगमन गरिएकोमा कालिञ्चोक, भीमेश्वर र मेलुङ सव-डिभिजन अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरू तुलनात्माक रुपमा राम्रो रहेको पाईयो । यसको विस्तृत विवरण चित्र नं १७मा दिईएको छ ।

४.५ अनुगमनको निष्कर्षहरू

- सामुदायिक वनहरूको अवस्था विश्लेषण गर्दा अधिकांश वन प्राकृतिक रुपमा विकास भएको वन भएको हुँदा, तिनीहरूको वन सम्वर्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिएको ।
- समूहहरुको कार्यसमितिमा महिला ३८.४१ र पुरुष ६१.५९% देखिएकोले महिलाको सहभागिताको नियमसंगत रुपले हुनुपर्ने कुरामा जोड दिनुपर्ने ।
- समूहको मुख्य पद अध्यक्षमा महिलाको प्रतिनिधित्व न्यून (२८.४१%) रहेको छ । सचिव तथा कोषाध्यक्ष पदका हकमा महिला र पुरुष प्रतिनिधित्वमा उल्लेखनिय अन्तर देखिएको छैन । समूहको अध्यक्ष पदमा महिला नेतृत्वलाई प्राथमिकता दिने गरी समितिको लैङ्गिक संरचनाको सुधार हुने गरी कार्यसमिति चयन गर्न जोड दिनुपर्ने ।
- ३८६ वटा सा.व.उ.सको को ४३.४१% समूहले वन क्षेत्रमा वन सम्बर्धन गरेको देखिएकोले वन क्षेत्रमा स्विकृत वन कार्ययोजनाले तोके वमोजिम वन सम्वर्धय कार्य गर्न गराउनको लागि समूहलाई उत्प्रेरित गर्नु पर्ने तथा सोको लागि डि.व.का.-स.डि.व.का.बाट प्राविधिक सहयोग गर्नुपर्ने देखिएको छ।
- उपभोक्ता समिति बैठक तर्फ औषतमा दुई देखि पाँच पटकसम्म बैठक बसेको देखिन्छ । जिल्लाभरीमा ४.७९% र ३८.५१% समूहहरु क्रमश बैठक तथा साधारण सभा नै नबस्ने समूहहरु देखिएको छ । अधिकाँश समूह विधान बमोजिम नियमित रुपमा बैठक बस्ने तथा साधारण सभा बस्ने नदेखिएकोले समूहको विधान बमोजिम वार्षिक रुपमा नियमित बस्नु पर्ने बैठक तथा साधारण सभा बस्ने तर्फ आवश्यक पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- मात्र ४४.८२% समूहले लेखापरिक्षण नगरेको देखिएकोले आर्थिक पारदर्शिता तथा सुशासनको लागि आन्तरीक लेखापरीक्षणमा जोड दिई आर्थिक कारोवार आधिकारीक लेखापरीक्षकवाट लेखापरीक्षण गर्ने तर्फ जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- अनुगमन गरिएको सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको आम्दानीको श्रोतमा वन पैदावार विक्री वितरणबाट हुने आम्दानी तुलनात्मक रुपले कम देखिएको हुँदा वन पैदावारको स्विकृत वन कार्ययोजना बमोजिम पूर्ण सदुपयोग गरी वन पैदावार विक्री वितरणवाट हुने आम्दानीको हिस्सालाइ बढि बनाउनु पर्ने देखिन्छ।
- समूहको आम्दानीको हिस्साको न्यून हिस्सा गरीब तथा विपन्न वर्गको उत्थानमा परिचालन भएको देखिएको छ जुन सामुदायिक वन विकास मार्गदर्शनले तोकेको अनुपात भन्दा न्यून परिमाणमा परिचालन गरिएको खर्च हो । सामुदायिक वन विकास मार्गदर्शनले गरीब, विपन्न तथा महिला विकासको लागि आम्दानीको ३५% रकम परिचालन गर्नु पर्ने प्रावधान तोकेपनि सो को कार्यान्वय अनुगमन गरिएको समूहहरुको कोष परिचालन अवस्था हेर्दा कम देखिएकोले समूहहरुले कम्तिमा पनि मार्गदर्शनले तोके अनुरुप महिला, विपन्न तथा गरीव वर्गका लागि कोष परिचालन गर्नु जरुरी देखिएको छ ।

- समूहहरुले महिला, विपन्न तथा गरीब वर्गका उपभोक्ताहरु समग्र विकासको लागि विधान तथा वन कार्ययोजनामा संशोधन तथा पुनरावलोकन गरी कोष परिचालनमा, रोजगारीमा, तालिम-गोष्ठीमा, मुख्य पदमा प्रतिनिधित्वमा र सा.व.मा आयआर्जन कार्यक्रम संचालन गर्न जग्गा कबुलियती गरी दिने प्रावधान राखि महिला, विपन्न तथा गरीब मैत्री विधान तथा वन कार्ययोजना बनाउनु पर्ने देखिएको। सोका लागि डि.व.का.-स.व.का.ले समूहलाई सहजिकरण गर्ने तर्फ जोड दिनु आवश्यक देखिएको छ।
- अनुगमन गरिएका सबै समूहहरु मध्ये वार्षिक रुपमा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थालाई भए गरेको कृयाकलापको प्रगति प्रतिवेदन बुझाउने समूह संख्या एकदमै न्युन मात्र रहेका छन्। वार्षिक रुपमा भए गरेको कृयाकलापको प्रगति प्रतिवेदन बुझाउने परिपाटिको विकास गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- अनुगमन गरिएका सबै समूहहरु मध्ये १०९ वटा समूहहरूको कार्यायिजनाको म्याद सकिएकोले वन स्रोतको समुचित व्यवस्थापनको लागी सो समूहहरूको कार्ययोजना नविकरण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

४.६ सुझावहरू

सव—डिभिजन वन कार्यालयलाई सुझावहरु

- मासिक बैठक तथा साधारण सभा राख्न लगाउने कार्यमा उत्प्रेरकको रुपमा काम गरी समूहहरुलाई सशक्तिकरण गर्ने ।
- कमजोर कार्यान्वयन (विधान तथा कार्ययोजनाको) भएको समूहहरुमा बारम्बार उपस्थित भई सचेतीकरण गर्ने ।
- वन पैदावार सम्बन्धी अभिलेख राख्ने गरे-नगरेको सम्बन्धमा चौमासिक रुपमा अनौपचारिक तवरले अनुगमन गरि राख्नु पर्ने ।
- समूहको मासिक बैठक तथा साधारण सभामा उपस्थित भै सहयोग गर्नुपर्ने ।
- अभिलेख व्यवस्थित तवरले राख्न लगाउन आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- आयमूलक कार्यक्रमलाई जोड दिनुपर्ने ।
- समूहमा गएको पटकै पिच्छे काम भए गरेको प्रगति विवरण संकलन गने ।
- सा.व.उ.स. को नियमित रुपमा अनुगमन गर्नु पर्ने ।
- महिला, विपन्न, दलित तथा जनजातीको समितिमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी पुर्ण समावेशी वनाउनको लागि आवश्यक पहल गर्नुपर्ने ।
- गैह्—काष्ठ वन पैदावारको खेती तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने ।
- कतिपय समूहहरुको आय—व्यायको लेखा परिक्षण नभएको देखिएकोले वार्षिक लेखा परिक्षण गराउनमा आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने ।

- समूहको कोष गरिबी न्यूनीकरण कार्यमा पनि खर्च गर्न समूहहरूलाई अभिप्रेरित गर्नु पर्ने ।

सामुदायिक वनहरूलाई सुझाव

- कार्ययोजना र विधानमा उल्लेख भए बमोजिमका कार्यहरू जस्तै साधरण सभा, समितिको मासिक बैठक तथा अन्य कार्यहरू नियमित रुपमा गर्नुपर्ने।
- समितिमा लैंगिक रूपले महिलाहरूलाई कम्तिमा ५०% पदमा अनिवार्य समावेश गर्नुपर्ने ।
- समूहको हरेक क्रियाकलापमा सबै लिङ्ग, वर्ग र समूहलाई समतामुलक अवसर दिनुपर्ने ।
- समूहहरूले लेखा र अन्य बार्षिक क्रियाकलापको अभिलेख दुरुस्त राखी समयमा नै प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने ।
- वन विकास तथा आयमुलक कार्यक्रम तर्फ कोष परिचालन गर्न जोड दिनुपर्ने ।
- समूहले डिभिजन वन कार्यालय लगायतका सरोकारवालाहरूसंग समन्वय र सहकार्यमा जोड दिनुपर्ने।
- वन अतिक्रमण नियण्त्रण, डढेलो नियण्त्रण लगायतका क्रियाकलापमा समूहले सक्रिय सहभागिता जनाउन पर्न

४.७ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूको पालिका अनुसारको विवरण

स्थानिय तह	सब-डिभिजन	कालिञ्चोक	तामाकोशी	भीमेश्वर	मेलुङ	शैलुङ	हनुमन्ते	जम्मा
कालिञ्चोक	सा.व.उ.स. संख्या	५३						५३
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)	४५११.०९						४५११.०९
	घरधुरी संख्या	९२७३						९२७३
	संलग्न कुल जनसंख्या	३५२०८						३५२०८
गौरीशङ्कर	सा.व.उ.स. संख्या	२२						२२
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)	३३१८.६७						३३१८.६७
	घरधुरी संख्या	४५३१						४५३१
	संलग्न कुल जनसंख्या	२२४०८						२२४०८
जिरी	सा.व.उ.स. संख्या						३६	३६
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)						३१६३.८४	३१६३.८४
	घरधुरी संख्या						४६८१	४६८१
	संलग्न कुल जनसंख्या						२०७७४	२०७७४
तामाकोशी	सा.व.उ.स. संख्या		६०					६०
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)		२५४७.९					२५४७.९
	घरधुरी संख्या		६००३					६००३
	संलग्न कुल जनसंख्या		२७०२१					२७०२१
बैतेश्वर	सा.व.उ.स. संख्या						४५	४५
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)						३५२३.७९	३५२३.७९
	घरधुरी संख्या						७७५२	७७५२
	संलग्न कुल जनसंख्या						३१४७१	३१४७१
भीमेश्वर	सा.व.उ.स. संख्या			६९				६९
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)			५६१०				५६०९.८६
	घरधुरी संख्या			१००९५				१००९५

स्थानिय तह	सव-डिभिजन	कालिञ्चोक	तामाकोशी	भीमेश्वर	मेलुङ	शैलुङ	हनुमन्ते	जम्मा
	संलग्न कुल जनसंख्या			३४०७७				३४०७७
मेलुङ	सा.व.उ.स. संख्या				३३			३३
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)				२४६६.६८			२४६६.६८
	घरधुरी संख्या				६६६७			६६६७
	संलग्न कुल जनसंख्या				२९०६७			२९०६७
विगु	सा.व.उ.स. संख्या	६						६
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)	५५७.५१						५५७.५१
	घरधुरी संख्या	१३४७						१३४७
	संलग्न कुल जनसंख्या	६६७६						६६७६
शैलुङ	सा.व.उ.स. संख्या					६२		६२
	सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)					६०७८.६४		६०७८.६४
	घरधुरी संख्या					११११९५		११११९५
	संलग्न कुल जनसंख्या					४५८१३		४५८१३
कुल सा.व.उ.स. संख्या		८१	६०	६९	३३	६२	८१	**३८६**
सा.व.को कुल क्षेत्रफल (हे)		८३८७.२७	२२५२	५६१०	२४६६.६८	६०७८.६४	६६८७.६३	**३१४८२.५७**
सा.व. मा संलग्न कुल घरधुरी		१५१५१	६००३	१००९५	६६६७	११११९५	१२४३३	**६१५४४**
कुल जनसंङ्ख्या		६४२९२	२७०२१	३४०७७	२९०६७	४५८१३	५२२४५	**२५२५१५**

४.८ डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको विवरण

(क) हनुमन्ते सब-डिभिजन वन कार्यालय, जिरी अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	साउनेपाखा	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/01	२०५२/०५/११	३९	२०८८	१३३.१४	१६०	६१५	३१५	३००	फत्त ब.खत्री	९८४४०६६९३३
२	सिमलपाखा	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/02	२०५६/०३/३१	१३८	२०७८	१०६.३८	१२०	७२०	४००	३२०	डिल्लीराम श्रेष्ठ	९८४४०६५९९७
३	बारहाते	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/03	२०५८/०२/१८	१९८	२०९१	९१.२५	२००	१५००	८००	७००	भक्त ब जिरेल	९७६११०५५७४
४	सौर्य च्यानडाँडा	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/04	२०५९/०१/०३	२१५	२०९१	६०	१०१	४६०	२४०	२२०	ढाल ब श्रेष्ठ	९८४४२११२८६
५	खनियाखर्क	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/05	२०५९/०१/०४	२१६	२०८१	३०१	२५०	१०११	५५०	४६१	केशव खड्का	९८४४४२७७७६
६	बिन्दवासिनी	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/06	२०६०/३०/२०	२४७	२०८९	५१.०६	४२	२६०	१४०	१२०	केशव खड्का	९८४४४२७७७६
७	ठुलो ढुङ्गा	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/07	२०६४/३/३२	३०८	२०८८	७५.२४	१०१	५२०	२७०	२५०	राम ब खड्का	९८६९६१६३९१
८	जलेश्वरी	बैतेश्वर	८	DOL/BH/29/08	२०६८/०३/०१	४०४	२०८८	९३.३६	१५५	८७८	४२०	४५८	बिर ब कार्की	९८४११२५३४१
९	भातेचौर।	बैतेश्वर	५	DOL/BH/30/01	२०५१/०३/०३	३२	२०८८	६.३७	८७	३४९	१८०	१६९	खिम प्रसाद दहाल	९८४४३०७८२९
१०	ढुङ्गेश्वरी	बैतेश्वर	५	DOL/BH/30/02	२०५२/०५/११	३८	२०८९	७०.६५	३३८	१६१०	८१०	८००	गणेश ब वस्नेत	९८६१९७३०१८
११	हिमगङ्गा	बैतेश्वर	४	DOL/BH/30/03	२०५५/०३/११	८६	२०८३	२६.४	७२	७०१	४००	३०१	राम कुमार दहाल	९८४०२१७८३७
१२	भूमेश्वरी	बैतेश्वर	४	DOL/BH/30/04	२०५८/०१/३०	१८६	२०८२	६०.७९	२७९	१४५२	७०८	७४४	ढाल ब. बस्नेत	९७६१७४९३९६
१३	हनुमन्तेश्वरी	बैतेश्वर	४	DOL/BH/30/05	२०६०/०३/०४	२४४	२०९१	३४४.४७	३८५	१५४०	७९०	७५०	नर ब दहाल	९८६७०७४१४५
१४	ओखरगैरा	जिरी	४	DOL/BH/30/06	२०६०/०३/२०	२४८	२०९०	१०.१५	८४	४०६	२०६	२००	कृष्ण प्र.चौलागाई	९८४४३०१९६२
१५	खोलेको पाखा	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/01	२०५१/०३/०३	३०	२०८८	१७०.२	३४	१८८	९५	९३	ईश्वर कुमार श्रेष्ठ	९८४९१५३७२९
१६	निगुरे	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/02	२०५१/०३/३१	२९	२०९०	९४.७७	१६४	८८९	४४८	४७१	रामशरण घिमिरे	९८४४१४४४६६
१७	भेडेपाखा	बैतेश्वर	७	DOL/BH/35/03	२०५२/०३/२५	५१	२०९१		१५०	१५०	७०	८०	निर ब. खड्का	९८४४०६१०११
१८	चलेत्रोपाखा	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/04	२०५२/०४/१९	५३	२०९०	१६.५८	११०	२८८	२८१	७	ढाल ब. कार्की	९८४१०१७०७१

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१९	ठोट्नेरी	बैतेश्वर	७	DOL/BH/35/05	२०५४/०६/१०	७९	२०९१	४५.६३	८४	५६३	१३०	१२७	डिल्ली ब. सार्की	९८४०२०४७०३
२०	तिलश्वार ठूलो थलथले	बैतेश्वर	७	DOL/BH/35/06	२०५५/०३/१६	९१	2085	३९	१४४	८६४	४६१	४०३	डिल्लीनाथ रिमाल	९८४१९३८१४३
२१	झोलुङ्गे पाल्ले	बैतेश्वर	७	DOL/BH/35/06	२०५८/०२/०२	१९२	2089	८५.६९	१३१	७७०	३६८	४०२	मानकाजी तमाङ्क	९८५१२७९१२७
२२	विशेष	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/08	२०५८/२/२९	२०३	२०९१	१७१	४१५	४००	१५७	२४३	दिपक तमाङ्ग	९८४४२३५५३०
२३	खहरे	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/09	२०५९/०२/२०	२२७	2088	३७८.२	१३५	६७५	४०५	२७०	पूण्य घिमिरे	९८६४००३६३१
२४	त्रिवेणी ठूलो शिवालय	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/10	२०५९/०३/२१	२२९	2090	१०१.६५	१०२	४९९	२५६	२४६	भरत उप्रेती	९८४३२७४९३३
२५	खकालेश्वर	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/11	२०६०/०२/२२	२३८	2091	१६५.८४	१३०	७३०	३३३	३९७	राम प्रसाद रिमाल	९८४०३७९१५९
२६	बैतेश्वर	बैतेश्वर	६	DOL/BH/35/12	२०६०/०४/२२	२५९	2090	१०.७	९५	४५१	२२६	२२५	खग ब.खड्का	९८४०२६३५५९
२७	कालीदेवी	बैतेश्वर	७	DOL/BH/35/13	२०६१/०२/०६	२६५	2091	४७.८९	१०३	४३५	२३४	२०१	अमृत बहादुर दर्जी	९८४९०२०९४३
२८	धुम्बर लाटीखेत	बैतेश्वर	१	DOL/BH/39/01	२०५१/०३/११	११	2081	२८.४	५०	२१५	११४	१०१	मिठ्ठु तमाङ्ग	९७४६४७३९७७
२९	खाँगुनडाँडा पुर्खनडाँडा	बैतेश्वर	१	DOL/BH/39/02	२०५१/०३/०३	३३	2091	१०.७८	३००	२१००	११००	१०००	देवराज श्रेष्ठ	९८४१८५४८१६
३०	गौथलीभिर	बैतेश्वर	२	DOL/BH/39/03	२०५३/०५/१४	६७	2081	९	४१	३०८	१२६	१८२	भोजराज घिमिरे	९८४३२३४६३८
३१	थुम्की सल्लेरी	बैतेश्वर	२	DOL/BH/39/04	२०५४/०९/२०	८०	2088	११५	६७०	२५२५	१२७०	१२५५	सुन्दर तामाङ	९८४१८६८७५२
३२	कुलाको मूहान	बैतेश्वर	२	DOL/BH/39/05	२०५५/०३/११	८७	2081	३.३४	४७	२०१	१०१	१००	भक्त ब. काफ्ले	९८४१८९५२५०
३३	शाहीगैरा	बैतेश्वर	१	DOL/BH/39/06	२०५८/०१/३०	१८७	2091	९५.५	१९३	९७०	४७५	४९५	धन ब. तमाङ्ग	९७४९४०८६५४
३४	उदाने	बैतेश्वर	२	DOL/BH/39/07	२०६७/१०/१८	३४८	२०७८	१४०	४७५	१३६५	६७४	६९१	राम ब. तमाङ्ग	९८६१६५२६५८
३५	बैशाखेश्वरी	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/01	२०५४/१२/०३	८३	2082	३९	१८८	५५६	२५५	३०१	तेन्जिङ्ग शेर्पा	९८५१०८५८०७
३६	कालिढुङ्गा	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/02	२०५५/२/३१	८४	2091	४.५	१२१	५०६	१८०	२९५	फौद ब. दहाल	९८४४४६६०२६
३७	लामीडाँडा	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/03	२०५६/०३/०९	११२	2087	१७.५	१४६	६७०	३४९	३२१	पदम ब. तामाङ	९८४४४२८५४५
३८	पुरानोकोल कागने	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/04	२०५६/०३/१५	१२२	2072	११.०५	१२२	६०८	२९७	३११	पदम ब अधिकारी	९८१८०१०७७८

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
३९	गोठाली चौर	बैतेश्वर	६	DOL/BH/40/05	२०५७/०१/२९	१६३	2087	१०.५	६२	३०३	१५२	१५१	चुचे राउत	९७६४०२८८९५
४०	पालेको	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/06	२०५९/०२/२०	२२६	२०७८	३०	१८२	८७२	४३४	४३८	हरी ब. दहाल	९८४१०७५९२९
४१	गैरीधर्मस्थल	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/07	२०५९/०२/२०	२२८	2077	११३.५	३५६	०			लाल ब. पाखिन	९८५१२२९२७१
४२	कुने पातल	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/08	२०६७/०३/३१	३४१	२०८८	४.६२	८४	३४२	१७३	१६९	रोनिला घिसिङ	९८४९१५४३१६
४३	भित्तेरी	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/09	२०६९/०३/२९	४१६	2088	२.१२	९२				सोम प्रसाद घिमिरे	९८४४०६५५५७
४४	गोल्मादेवि	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/11	२०७४/०३/३०	४३६	2080	३३.२६	७७	३४१	१७२	१६९	मणी प्रसाद दाहाल	९८४२४२१८४२
४५	पिपल बोट	बैतेश्वर	३	DOL/BH/40/17	२०६८/०३/०१	४०५	२०७८	३३.२६	११७	७२९	३७४	३५५	मेनुका वस्नेत	९८१७९९३१४२
४६	होमडाँडा	जिरी	३	DOL/JI/27/01	२०५२/०५/११	४४	2087	९५.९	१३३	६६६	३६५	३०१	फूर्वा शेर्पा	९८६०७४७२४६
४७	बुद्ध	जिरी	२	DOL/JI/27/02	२०६०/०६/०६	२६१	2091	४५७.२६	३२२	१२३५	१०९७	७३	पासाङ्ग शेर्पा	९८१७६७५०६८
४८	हलेश्वर	जिरी	३	DOL/JI/27/03	२०६५/०३/३१	३१८	2082	५१.३९	८७	४८५	२२५	२६०	पासाङ्गगेली शेर्पा	९८४७७५५५४४
४९	कासी धाउखानी	जिरी	३	DOL/JI/27/04	२०६६/०३/३१	३३१	2089	२३.२५	८२	३३५	१८५	१५०	प्रेम ब.कार्की	९८४०३७९४३१
५०	देवीथान किमाने	जिरी	६	DOL/JI/31/01	२०५३/०५/१४	६८	2080	४५.६	२०१	८३३	४३३	४००	धन ब. जिरेल	९८६५४७२३३५
५१	ठूलोनागी	जिरी	६	DOL/JI/31/02	२०५४/०३/०२	७५	2091	२३९.५३	३१५	१२६५	६६४	६०१	दातेम्बा शेर्पा	९८६१८३२४००
५२	कालोभिर	जिरी	५	DOL/JI/31/03	२०५६/१२/१७	१५९	2081	४९८.२६	२५३	११९५	६००	५९५	गुञ्ज बहादुर कुवर	९८४१३१०४८८
५३	जिरेश्वरी महादेव	जिरी	४	DOL/JI/31/04	२०५९/०१/११	२१७	2087	१०८.२५	२६५	१०६५	५६५	५००	ध्वज ब.जिरेल	९८५१२२२६४२
५४	च्यानडाँडा	जिरी	४	DOL/JI/31/05	२०५९/०१/११	२१८	2087	५.२	४५	१४६	८५	६१	केशर ब. जिरेल	९८४८५५८९७१
५५	लट्टेपहरो ढाडको भित्ता	जिरी	३	DOL/JI/31/05	२०६८/०३/०१	३९७	2089		३५	१९४	१०३	९१	चित्र ब.खत्री	९७४१३१६७२०
५६	छहारीदेवी	जिरी	४	DOL/JI/31/06	२०६०/०३/२२	२५२	2081	९४.३	१८५	९२३	४७५	४४८	टिका जिरेल	९८६११५८१७५
५७	क्याङ्गसे सेटेप	जिरी	४	DOL/JI/31/07	२०७५/०३/३१	२५८ क	2082	१८०.२५	२३६	८६१	४४५	४१६	जगत ब. जिरेल	९८६१८३२१४२
५८	हनुमन्तेश्वरी	जिरी	७	DOL/JI/31/08	२०६१/२/२९	२६८	२०८८	२५२.५१	२८५	८३५	३७५	४६०	दुकी शेर्पा	९८६६४७६०१९
५९	ढुङ्गेश्वरी	बैतेश्वर	५	DOL/JI/31/09	२०६६/०३/३०	३३०	२०९०	७५.२	३४२	३४२	२००	१४२	याम ब. जिरेल	९८१३००५६५९
६०	कालोखोला	जिरी	४	DOL/JI/31/10	२०६७/०३/३१	३४५	२०८६	२२.१२	५१	२५१	११८	१३३	पूर्ण ब. बस्नेत	९८४४५८५१८७
६१	रेञ्जे	जिरी	६	DOL/JI/31/11	२०६८/०३/०१	३८७	२०८७	१४.२४	३५	१५१	७६	७५	सुर्य जिरेल	९८०८५२५९२७

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
६२	रोशी	जिरी	४	DOL/JI/31/12	२०६८/०३/०१	३६३	२०८७	१०.०६	६५	२९२	१५४	१३८	प्रेम ब खत्री	९८५१००८५३०
६३	सिक्री सेतीदेवी थान	जिरी	६	DOL/JI/31/12	२०६९/०४/०५	४१७	२०९१	६४.२४	१३३	६६५	३४५	३२०	विष्णु प्रकाश श्रेष्ठ	९८१८१०८६११
६४	चेप्टे	जिरी	६	DOL/JI/31/13	२०६८/०३/०१	३६४	२०९०	३२.६	९७	३४९	१५३	१९६	निर ब. जिरेल	९८१६८९७२६४
६५	गुफा डाँडा	जिरी	७	DOL/JI/31/13	२०६८/०३/०१	३९५	२०८१	१०.१४	५६	४१५	२०२	२१३	फूर्वा रेन्जी शेर्पा	९८००८०८७२७
६६	थामडाँडा टिम्बुर भञ्जाङ्ग	जिरी	७	DOL/JI/31/14	२०६८/०३/०१	३९२	२०७८	५९.३६	१५१	६०५	३०५	३००	देविका वस्नेत	९८४०२७१८३५
६७	सेतिदेवी	जिरी	५	DOL/JI/31/14	२०७२/०३/३१	४२८	२०८२	३.१२	८०	३२५	१७५	१५०	कुमार जिरेल	९८४२४६६८८
६८	फुजिङ	जिरी	४	DOL/JI/31/15	२०६८/०३/०१	३९३	२०८९	४४.९३	१२५	५१०	२६०	२५०	ज्ञान ब. कार्की	९८६१३१७१५८
६९	होसिङ्गा	जिरी	८	DOL/JI/41/01	२०५३/०२/१३	५९	२०९१	१२६	१७८	८०१	४६०	३४१	चन्द्र ब.श्रेष्ठ	९८००८६९०७७
७०	थलारी	जिरी	९	DOL/JI/41/02	२०५८/१२/२९	२०८	२०८८	१७०.३२	१४५	६७६	३४९	३२७	टलक ब तमाङ्ग	९७४४०२८९९९
७१	सुर्केसाल्मे महभिर	जिरी	९	DOL/JI/41/03	२०६२/०३/२१	२७९	२०७८	१७६.७५	९७	४१५	२१६	१९९	जगत ब. तामाङ	९८४११६८६७४
७२	रामबोले देविथान	जिरी	८	DOL/JI/41/04	२०६४/०५/२०	३१२	२०८७	२५.३	४९	२९२	१६५	१२७	शान्ति विर तमाङ्ग	९८५१३४३५३२
७३	भुसुने सुँगुरे	जिरी	९	DOL/JI/41/05	२०६७/०३/३१	३४३	२०७६	१९८.३५	१८४	११५०	५७९	५७१	नारद सुनुवार	९८२३४५३५५०
७४	ढुङ्गेनीपाखा	जिरी	८	DOL/JI/41/06	२०६८/०३/०१	३६१	२०७९	१६.०६	७८	२०९	१०९	१००	बम बहादुर तमाङ्ग	९८६६८८१२३९
७५	थामडाँडा जोगीडाँडा	जिरी	८	DOL/JI/41/07	२०६८/०३/०१	३६५	२०८७	२८.१५	५६	२१५	११४	१०१	ठकेन्द्र खत्री	९७६२५८८६६३
७६	झाक्रे चोल्पे	जिरी	९	DOL/JI/41/08	२०६८/१०/१८	३८५	२०७९	२३.६८	९७	६७३	३४४	३२९	टेक ब खत्री	९८१२०६४००३
७७	चिलाउनेडाँडा	जिरी	९	DOL/JI/41/09	२०६८/०३/०१	३९१	२०८७	७.४४	९१	४५०	२५०	२००	तिर्थ ब. तमाङ्ग	९७४९२७५५७०
७८	फुङ्गलिङ्ग सेतिदेवी	जिरी	८	DOL/JI/41/10	२०६८/०३/०१	३९४	२०९१	१०	५२	४१०	१९५	२१५	सागर सुनुवार	९८६१४७४६१०
७९	फुलपिङ गाईघाट	जिरी	९	DOL/JI/41/11	२०६८/०३/०१	३८८	२०९१	१८.८८	१३५	६९०	३५०	३४०	रुद्र ब. घिसिङ	९८६०६०८१६६
८०	नागी	जिरी	८	DOL/JI/41/12	२०६८/०३/०१	३९०	२०७८	६.०९	७२	३१५	१५१	१६४	छेतेम्बा शेर्पा	९७६६४७४१२१
८१	गाईघाट खिम्ती झाँक्रे	जिरी	९	DOL/JI/41/13	२०६८/०३/०१	३८९	२०९१	३१.०४	४६	१४६	२२५	११९	भीम ब. सुनुवार	९७६१७४८५३८

(ख) कालिञ्चोक सब-डिभिजन वन कार्यालय, सिंगटी अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	तामाकोशी सालघारी	गौरीशङ्कर	२	DOL/BH/26/02	२०५८/०१/३०	१८८	2082	२०८.३२	१४८	३१०	१६०	१५०	चित्र बहादुर कार्की	९८४०५८८२४०
२	देवीटार झरना सुनाखरी	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/03	२०६७/०७/११	३४७	2091	१११.२१	१८४	१०३२	५०८	५२४	राजु कार्की	९८६४१११५५९
३	सेप्टे मार्मे	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/04	२०६८/०३/०१	३६८	2091	१९९.७	११३	६२७	३०४	३३२	विरध्वज खड्का	९८४४४६९९६८
४	हनुमन्ते साततले	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/05	२०६८/०३/०१	३६९	2086	२८७.९२	९९	४३४	२०७	२२७	युवराज तमाङ्ग	९८६०५८८११९
५	रावभिर पिरेपु	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/06	२०६८/०३/०१	३७०	2091	५१.७५	२००	१०७०	५०४	५६६	देवचन्द्र राउत	९८६५३७३१८६
६	बोझुस्थान	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/07	२०६८/०३/०१	३७२	2078	१२६.०६	३०७	७९४	४०२	३९२	हिराकाजी बस्नेत	९८४४१७५२१०
७	खोले भञ्जाङ्ग	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/08	२०६८/०३/०१	३८०	2078	१०२.६२	४५१	२४२८	११७७	१२५१	ज्ञान ब.जिरेल	९८४४५५५५५४
८	लालीगुराँस	गौरीशङ्कर	३	DOL/BH/26/09	२०६८/०३/०१	४०३	2079	८५.६	१४४	७८६	३८८	३८८	गोकुल कार्की	९८५११७१०५
९	रिट्ठे भुसुने	गौरीशङ्कर	२	DOL/BH/26/10	२०६९/०५/२९	४१४	2080	११०.१९	१४७	८९८	४३६	४६२	भेष ब.खड्का	९८६१९०८१६७
१०	फिर्केडाँडा आइतबारे	गौरीशङ्कर	२	DOL/BH/26/10	२०७०/०३/३०	४२२	2080	१.७५	१०२	६२२	३१०	३१२	बसन्त कार्की	९८४४४६७३५०
११	बोझुस्थान कासी धाउखानी	गौरीशङ्कर	१	DOL/BH/26/12	२०७३/०३/३१	४३१	2083	५.२८	४२	२०१	९८	१०२	रामकुमारी जिरेल	९८४४३९९३८५
१२	राम्चे सल्लेरी	गौरीशङ्कर	२	DOL/BH/27/01	२०५५/३/३२	१०२	2081	१७८	२१३	१२२७	६२१	६०६	तिलक बहादुर थापा	९८४४०७६२०८
१३	छोक्सा सानोगौरी	कालिञ्चोक	२	DOL/BI/12/01	२०५१/१२/२१	४६	2078	१०४.९	१४८	७४९	३९२	३५७	प्रेम बुढाथोकी	९८६४०००१७
१४	बसेरी साततले	कालिञ्चोक	२	DOL/BI/12/02	२०५५/०३/१६	९४	2088	६६.७३	१५८	६७६	३४८	३२८	राम के.सी.	९८५१३६१८२७
१५	गैरी ठोट्नेघारी	कालिञ्चोक	२	DOL/BI/12/03	२०५६/०३/३१	१३६	2081	११.४	८५	४६०	२३०	२३०	ज्ञानेन्द्र पाण्डे	९८६०५०८९०२
१६	चण्डेश्वरी	कालिञ्चोक	२	DOL/BI/12/04	२०६७/१०/१८	३४९	2078	७८.२५	३९	१९१	९३	९८	दिकी थामी	९८४४४२८५४२
१७	सामलिङ डाँडा वारी	कालिञ्चोक	२	DOL/BI/12/05	२०७५/०३/३१	४३७	2085	१२२	१२९	०				
१८	नामाथली कालीपोखरी	कालिञ्चोक	५	DOL/BI/12/16	२०६९/०३/२९	४१५	2091	१९९.२५	२८१	१३८८	६८४	७१५	रहमान थामी	९८४०७५५२४८
१९	बोकलथली बाघखोर	विगु	८	DOL/BI/5/01	२०५२/०५/११	४५	2081	२२६.६३	२८८	१६८९	८३६	८५३	बुद्धीमान थामी	९७४२८५६६७७
२०	तामेश्वर सल्लेरी	विगु	८	DOL/BI/5/02	२०५४/०१/१७	७३	2084	४३.२	२२७	११६७	५९८	५६९	पुष्प प्र.ओली	९८४०९२०५१६
२१	ककलिङ्ग	विगु	६,७,८	DOL/BI/5/04	२०६४/०६/२२	३१३	2085	१२२.०८	३२६	१४५६	७०५	७५१	सावित्री बुढाथोकी	९८६४००४६३६

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
२२	कालिका	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/01	२०५२/०५/११	३	2083	७.८४	१५३	७७४	३७४	४००	बालराम थामी	९७४९४०८५१७
२३	छरछरेपाखा	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/02	२०५२/०२/१४	१९	2091	१५५	२४५	६३०	५९४		अम्मर ब.थामी	९८४९२३०१३२
२४	सुक्राम	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/03	२०५५/०३/१६	९३	2090	२९१.०६	४४९	४४९	१५०	२९९	सोम ब.थामी	९७४९७१६३०१
२५	देउले करङ्गे	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/04	२०५६/०३/०९	११३	2088	१२.६२	८३				नेत्रकुमारी सेढाई	९८०८६५९९०६
२६	पारीपाखा महिला	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/05	२०५६/०३/१५	१२०	2078	२.०६	२३	१२३	६५	५८	लक्ष्मी दहाल	९७६४७३५७७२
२७	पोखरीचौर	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/06	२०५६/०३/३१	१३१	2078	९.०५	१५५	६८३	३२९	३५४	गोमा थामी	९८४०५७९४००
२८	बान्द्रे	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/07	२०५६/०३/३१	१३२	2089	१०.८३	१८४	९१५	४६०	४५५	वेदचन्द्र उप्रेती	९८४४०७०२५०
२९	पैयूँबोटे सल्लेरी	कालिञ्चोक	९	DOL/CH/24/08	२०५६/१२/०८	१५७	2089	४६.८३	१७२	५०४	२९९	२०५	शिव सेडाँई	९८२३५८६२००
३०	सानोभिर	कालिञ्चोक	७	DOL/CH/25/08	२०६३/०३/२५	२९४	2082	२.२४	३०	९५	५१	३९	दुर्गा ब.मुग्राती	९८४१००४७९२
३१	निको दम्की भालुखोप	कालिञ्चोक	२	DOL/SI/12/05	२०६८/०३/०१	४१३	2079	१९९.५	२७७	१५१९	७७५	७४४	रहमान थामी	९८४०७५५२४८
३२	सुईरे नेपाने	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/01	२०५६/१०/१७	१५३	2091	१४२	१२२	६९६	३४१	३५६	खड्क ब बस्नेत	९८६१३९२९१७
३३	पहिरे	कालिञ्चोक	५	DOL/SI/15/02	२०५७/०३/२१	१६८	2082	५.७२	३१०	१६५३	८००	८५१	ईश्वर ब.थापा	९८६४००२६८८
३४	कडेन हरियाली	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/03	२०५८/०१/१९	१८२	2089	१४७.५६	२०३	९४४	४५९	४८५	बुद्धिमान थामी	९७६१०४७०९२
३५	राम्चे सल्लेरी	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/04	२०५८/०१/२१	१८५	2078	६८.४१	६९	३३१	१६८	१६४	दान ब.बस्नेत	९७६४०२१६८३
३६	गणेश	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/05	२०५८/०२/१९	१९९	2091	६६.३६	१६०	८१५	३९९	४१३	ओम ब.थापा	९८४९३२४७३८
३७	हरियाली सुक्राम	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/06	२०५८/२/२९	२०२	2091	२०७.७५	२१०	१२८६	६६१	६२५	दिलमाया थामी	९८४४२१००६२
३८	धरमथली	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/07	२०६४/३/३२	३०७	2091	७६.६६	१७५	९२३	४४९	४७४	सुस्मा थापा	९७४२४६०४८८
३९	दुधपोखरी	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/08	२०६६/०३/३०	३३५	2091	१७.२७	१०८				कल्याणी थापा	९८४४३०७२६६
४०	भद्रावती	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/09	२०६६/०३/३०	३३६	2081	९.३६	४३	३२२	१३६	१८६	दिपेन्द्र थामी	९८४४३०८६८५
४१	झरेनी	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/10	२०६७/०३/३१	३४४	2083	१९८	३११	१४१४	६८८	७१६	साक्रीमान थामी	९८४०३७९४८९
४२	बाल्थली हरियाली	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/11	२०६७/०५/११	३४६	2083	३५५	३७०	१७३२	८५३	८७९	विरमान थामी	९७६१७७३२२१
४३	मेहेलेकान्ला	कालिञ्चोक	५	DOL/SI/15/13	२०६९/०४/०५	४१८	2079	४२.५६	५१५	५१५	१७२५	८८०	लाल ब.थामी	९८४९७८६११२

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
४४	रातमाटे गग्रेन	कालिञ्चोक	६	DOL/SI/15/14	२०७०/०३/२१	४१९	2080	१७.८५	११५				मंगल ब.थामी	९७४१६५६२८०
४५	च्यूरीखर्क	कालिञ्चोक	४	DOL/SI/16/01	२०५२/०५/११	२०	2079	२९.३४	१०४	५७१	२६३	३०८	गीतादेवी पाठक	९८४०६६४१६४
४६	थलारीपाखा	कालिञ्चोक	४	DOL/SI/16/02	२०५१/११/२५	२२	2091	११५.५	३८६	१५४	३६२	४	गंगा बहादुर थापा	९८६९६३५४०४
४७	सल्लेभण्डार	कालिञ्चोक	४	DOL/SI/16/03	२०५२/०३/१८	५०	2092	८५.६	१९६	१०४६	५००	५४६	हरीहर भण्डारी	९८५११७५८७०
४८	शिरिषघारी	कालिञ्चोक	३	DOL/SI/16/04	२००५४/१०/२६	८१	2088	८७.३७	३०२	१२०५	६१५	५९०	श्याम प्र.शिवाकोटी	९८४९८८६१२२
४९	कात्तिके	कालिञ्चोक	३	DOL/SI/16/05	२०५४/१२/०३	८२	2080	५६.७८	१७६	७९८	३७७	४१६	नवराज अर्याल	९८६०६७५२६८
५०	कात्तिके विनेश्वारा	कालिञ्चोक	४	DOL/SI/16/06	२०५७/०३/२२	१७६	2091	९३	१४९	७४८	३५५	३९३	खड्ग ब.थामी	९८६३६३७८२०
५१	छोक्सा लामपोखरी	कालिञ्चोक	३	DOL/SI/16/07	२०५८/२/३२	२०४	2082	८२.५	११४	४५६	२५७	१९९	बम ब.कार्की	९८६१५९६७९३
५२	सल्लेरी कटेन थलथले	कालिञ्चोक	३	DOL/SI/16/08	२०६०/३०/१९	२४६	2078	२६.६२	६९	३८९	१९७	१८२	शम्सेर ब. वुढाथोकी	९८४३२०७७६२
५३	हिलेपानी	कालिञ्चोक	४	DOL/SI/16/09	२०६८/०३/३१	३५४	2089	४८.६६	१५२	६३८	३३४	३४९	निर्मला खत्री	९७४२५३२३०५
५४	कालीनाग	कालिञ्चोक	३	DOL/SI/16/10	२०७०/०३/३१	४२३	2080	१५.५४	३०९	१४८१	७८०	७०१	रघुनाथ शिवाकोटी	९८६४०५८५१४
५५	भातेखोला	गौरीशङ्कर	३	DOL/SI/19/01	२०५६/१०/१४	१५०	2091	७४६.७	५००	२०००	८००	१२००	सिङ्दोर्जे शेर्पा	९८४४४६७२८
५६	पण्डित	गौरीशङ्कर	४	DOL/SI/19/02	२०५७/०३/२१	१६७	2089	५११.७९	२८८	१६६२	८२२	८४०	मिङ्माछिरी शेर्पा	९८४४४६५३३६
५७	जमखर्क	गौरीशङ्कर	३	DOL/SI/19/03	२०६७/०३/३१	३५०	2078	१९९.६४	२६४	१५६४	७४८	७७६	दिल बहादुर वस्नेत	९८४४०१३१६१
५८	ठूलोढुङ्गा रमिते	गौरीशङ्कर	४	DOL/SI/19/04	२०६८/०३/३१	३५२	२०९०	१७.५६	१०३	५९१	२५०	३०६	अशोक तमाँङ्ग	९८४४२१०३१०
५९	जनजागृती	गौरीशङ्कर	४	DOL/SI/19/04	२०६८/०३/०१	३८२	२०८९	१०३.४३	१७१	९६६	४७७	४८९	मिन ब.कार्की	९८४०४९४२६४
६०	सतिचौर	गौरीशङ्कर	३	DOL/SI/19/05	२०६८/०३/३१	३५३	२०९१	३३.७५	१०७	५९५	३०७	२८८	छिरनाङ्गेल शेर्पा	९८४०८१४२३३
६१	तामाकोशी	गौरीशङ्कर	३	DOL/SI/19/06	२०६८/०३/०१	३८१	२०८८	७५.७९	३२५	१५५७	७६८	७८९	कमल ब. खड्का	९८४०६४४९३५
६२	मास्तेपा ओखरेनी	गौरीशङ्कर	४	DOL/SI/19/08	२०६८/१०/१८	३८३	२०९१	४८	१३०	७८४	३८०	४०४	कुमार बुढाथोकी	९८६१४९७९५६
६३	महभिर	गौरीशङ्कर	३	DOL/SI/19/09	२०६८/०३/०१	३८४	२०८९	७९.६१	२८६	१३४२	६६०	६४२	दिलिप तमाङ्ग	९८४४२१०५६५
६४	गाईखुरेपाखा	गौरीशङ्कर	४	DOL/SI/19/10	२०७२/०३/३१	४२७	२०८२	३४	२०७	९१८	४२६	४९२	धोर्जे शेर्पा	९८६३३४४६५७
६५	जनएकता	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/24/11	२०६३/०४/२५	३०२	२०८०	८६	२२२	५३१	२४५	२८६	कृष्ण ब. खत्री	९७६७२३८१८५

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
६६	लसुनबोटे	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/24/15	२०७४/०३/१५	४३३	२०८४	५.७४	२९	१२०	६५	५५	नेत्र ब.शिवाकोटी	९८५१०२४०९६
६७	सोतीबनारसी	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/01	२०५३/१३/२०	७१	२०९१	३१	७३	२६०	१४१	११९	कुल प्रसाद पाठक	९८४४५०००७९
६८	सिरीमाला	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/25/02	२०५५/०३/१६	९०	२०९२	२९१.५	२४३	१२६८	६१०	६८५	ईन्द्र ब.तमाङ्ग	९८४०२०३२६९
६९	आइतबारे	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/03	२०५६/०३/०९	११७	२०८८	७५.६९	१५९	८३३	२८०	४१०	भरत शिवाकोटी	९८४४०११३४४
७०	रातमाटे	कालिञ्चोक	९	DOL/SI/25/04	२०५६/१०/१३	१४५	२०९०	४३.५६	२००	९९०	४८५	५०५	जय ब. पकुवाल	९८८४४०६१०४
७१	दम्की	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/05	२०५६/१०/१४	१४७	२०९१	४३.५६	७६	४१४	१९७	२१७	सुरेश आचार्य	९८५१०१५०८९
७२	रहेलेथलो	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/06	२०५६/१०/१४	१४९	२०७८	१८.३१	१०९	३०९	१३९	१७०	कुमार श्रेष्ठ	९८४४३९९०५५
७३	सोती कालीपोखरी	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/07	२०५८/०१/१९	१८३	२०८८	१२०.५	२२०				पदम शिवाकोटी	९८४१०७४५३८
७४	चित्रे बोत्ले	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/25/09	२०६३/०४/२३	२९८	२०८७	६६.७६	९६	४०६	२१२	१९४	जय प्र.शिवाकोटी	९८४३५२२१४७
७५	टेकनढाँड	कालिञ्चोक	८	DOL/SI/25/10	२०६३/०४/२५	३०१	२०८२	४४	४१	२५२	१२३	१२९	पदम प्र. शिवाकोटी	९८४०५९०१७७
७६	ज्योती खहरे	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/25/12	२०६४/३/३२	३१०	२०८८	१३४.५	३०६	१८०५	८५०	९५५	सुरज वुढाथोकी	९८४२२४१०८१
७७	महादेवस्थान	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/25/13	२०६४/१०/१५	३१४	२०९१	२२२	१००	४४५	२३२	३१३	लोक ब. कार्की	९८४४१७५१२१
७८	देवीस्थान	कालिञ्चोक	७	DOL/SI/25/14	२०६८/०३/३१	३५१	२०९१	१३	१२०	३०२	१६०	१४०	भगवती राउत	९८६९१२४४७९
७९	सेतिदेवी खोपुङ्ग	विगु	८	DOL/SI/5/03	२०५७/०३/२१	१६५	२०८३	५६.५२	२३८	९५२	४७७	४७५	श्री ब.खड्का	९७४१८९२११९
८०	हात्तीढुँङ्गा	विगु	८	DOL/SI/5/05	२०७३/०३/२१	४३०	२०८३	७७.५	१३१	६९६	३३६	३६०	जाङ्वो शेर्पा	९८६३१८२३०५
८१	तिनतले स्याउलम	विगु	८	DOL/SI/5/06	२०७४/०३/१५	४३४	२०८४	३१.५८	१३७	७१६	३६३	३५३	मदन थामी	९८४९२२९९००

(ग) <u>भीमेश्वर सब-डिभिजन वन कार्यालय, चरिकोट अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू</u>

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	मथानी	भीमेश्वर	५	DOL/CH/12/16	२०५३/११/०२	७०	२०८८	३९.०६	६०	३१४	१५५	१५९	पुण्य प्र. सुवेदी	९८४४०६१०९५
२	सुष्पा	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/01	२०५२/०५/११	१०	२०८२	६३९.६	६४०	१९१८	९८७	९३०	रुद्र ब. शिवाकोटि	९८४४२१००४३
३	बोसिम्पा देउराली	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/02	२०५६/०३/०७	११०	२०९१	२७.४३	५१	२४९	१२०	१२९	लक्ष्मी थामी	९८६४००१२९६
४	गुम्फा महभिर लिटे	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/03	२०५६/०३/१५	११९	२०८३	१५५.७३	२०२	८१०	४०५	४०५	हस्त ब. थामी	९७४२५३२२६९
५	दमारथामी	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/04	२०५६/०३/३१	१३०	२०८९	२२५.९२	१८१				ज्ञान कृष्ण थामी	९७४६५१२७७१
६	झरेनी	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/05	२०५७/०३/२३	१७३	२०८३	२१६.७८	२०१				टेक ब.थामी	९७६५५५०२८६
७	थलचा	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/06	२०५९२/१४	२२४	२०८४	७.५	६६				जङ्ग ब. थामी	९८६११७३८८५
८	रमिते मसान डाँडा	भीमेश्वर	१	DOL/CH/21/07	२०६३/०४/२५	३०३	२०७५	६.६		२०	९	११	दिल ब थामी	९८६४०००३६२
९	जिलु	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/01	२०५२/०५/११	१	२०८८	२९.२६	१०४	८०	३०	५०	कमला श्रेष्ठ	९८४४४६९५२०
१०	कुप्री सल्लेरी	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/02	२०५२/०२/१४	१८	२०८८	४५.४५	१४३	४८४	२५३	२३१	बलराम थापा	९८४४१५४७२२
११	भस्मे पाखा	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/03	२०५२/५/११	२३	२०८३	७.१६	९०	३००	१००	२००	ईन्द्रनाथ योगी	९७१८९६७७९४
१२	महाङ्काल सहेले	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/04	२०५०/१२/२०	२६	२०८८	३६.३७	२८६	५९७	२७१	३२५	राज कुमार श्रेष्ठ	९८४९२४१३६४
१३	सिताकुण्ड	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/05	२०५१/०५/२५	२७	२०८९	२०६.७५	१७९				सुमन थापा	९८६००६२००३
१४	माझखर्क लिसेपानी	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/06	२०५१/०३/०३	३४	२०८३	१७०.५८	२७४	१५३९			दिपक तमाङ्ग	९८५११८४०४२
१५	सिमपानी	भीमेश्वर	६	DOL/CH/22/07	२०५१/०३/०३	३१	२०८८	५६.७	९६	५१०	२८८	२२२	गोकुल प्रसाद न्यौपाने	९८४४०६१०७०
१६	खोरथली	भीमेश्वर	६	DOL/CH/22/08	२०५२/०५/११	४०	२०९१	१७८	७३७	३६८५	१८२१	१४६४	नारायण थापा	९८४४५५४०६०
१७	चर्णावती	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/09	२०५२/०५/११	४२	२०८३	२४७	३०६	१६४०	८१२	८२८	नेत्र ब. बस्नेत	९७४१६५६७७८

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१८	बुढाभिमसेन	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/10	२०५२/०३/२५	५२	२०९०	६८.२७	२२३	१०७०	५४७	५२३	बिन्दु कार्की	९८४४२३६३९८
१९	सिम्पानी खहरे	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/11	२०५२/११/२०	५५	२०९०	१२८.२९	१८९	१२१२	५९८	६१४	राम राम के.सी	९८४४००१५००
२०	कमलामाई	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/12	२०५३/०२/०९	५७	२०९१	५७.४	११४	७०६	३५८	३४८	तेज ब. श्रेष्ठ	९८६०३०७१५१
२१	थाङ्सा देउराली	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/13	२०५३/०३/२५	६४	२०९१	३९.५०	६१०				राम ब. भुजेल	९८४४०६०६३८
२२	सिमसुङ्गुरे	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/14	२०५३/०३/२५	६५	२०८३	३१	६१				ईश्वर बस्नेत	९८४४१४५२२५
२३	च्याक्थली	भीमेश्वर	३	DOL/CH/22/15	२०५३/११/०२	६९	२०८९	२.७३					धुर्व वहादुर खत्री	९७६४०३९९१६
२४	तिखातल	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/17	२०५३/१२/२०	७२	२०९१	४३.२३		०			फौज प्र. फुयाल	९८४३८१३३१२
२५	बर्षे डाँडा पारी	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/18	२०५४/०३/०२	७४	२०८३	३५.४	१३३	६५९	३३५	३२४	सहदेव खड्का	९८४४३०३७४१
२६	च्याँसे भगवती	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/19	२०५५/०३/१६	९५	२०८३						राम कृष्ण श्रेष्ठ	९८४४०१४०४०
२७	चुच्चेढुङ्गा ढाडेपाखो	भीमेश्वर	६	DOL/CH/22/20	२०५५/०३/१७	९७	२०९१	८.८	५६	१४०	८०	६०	यादव खतिवडा	९८६४११२२९५
२८	ढाडे	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/21	२०५६/०३/१५	१२१	२०८२	२३.९८	८४	२५०	२००	५०	दिलु कार्की	९८४९५१८९०८
२९	सुन्दरीमाई	भीमेश्वर	८	DOL/CH/22/22	२०५६/०३/१५	१२७	२०८४	१२.९८	१४०	६१६	३०३	३१३	बालकृष्ण बस्नेत	९८६४२३४००९
३०	देवीथान	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/23	२०५६/०३/३१	१३५	२०८४	४६.४३	१००	३५०	१००	२५०	नेत्र ब खत्री	९८४४२८८७९३
३१	विचौर	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/24	२०५६/११/३०	१५४	२०८३	५६	१९०	३५०	२५०	१००	कृष्ण ब. श्रेष्ठ	९८६६४००८४८
३२	भुमेथान शिवगञ्ज	भीमेश्वर	६	DOL/CH/22/25	२०५८/०२/०८	१९३	२०८८	२९.५	१०७	३५७	२२८	१२९	प्रेम सिंह लामा	९७४४०२८५६८
३३	वनदेवी	भीमेश्वर	३	DOL/CH/22/27	२०६०/०२/२२	२३९	२०७९	१०.२५	१२५	५००	३००	२००	पुर्ण बहादुर कुस्ले	९७४४०२९०७९
३४	भिरमुनी देवीथान	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/28	२०६०/०२/२२	२४१	२०८८	६.४२	६२	९५	७०	२५	गणेश ब ठकुरी	९८४४०६१३७१
३५	नागढुङ्गा निचिपूल	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/29	२०६०/०३/०४	२४३	२०८१	१९६	२५६	१०००	८००	२००	सोम ब. थामी	९८४४६८७७७८

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
३६	लामाचौर	भीमेश्वर	३	DOL/CH/22/30	२०६०/०३/२०	२५०	२०८५	८.४	१५७	५००	३००	२००	नवराज श्रेष्ठ	९८४४०६२३५५
३७	अर्चले	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/31	२०६०/३/३२	२५६	२०८१	३१	८०	३००	२००	१००	लक्ष्मी चौलागाई	९८४४५१४९००
३८	सिम्ले	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/32	२०५९/०९/१८	२३६	२०८१	५८.८७	८७	०			भीमसेन चौलागाई	९८६४२३३८९७
३९	गौंडे प्राकृतिक	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/33	२०६०/३/३२	२५७	२०९१	१३	७७	३५०	१७२	१७८	नारायण प्र. चौलागाई	९८४४३००६७८
४०	अमलेखर्क	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/34	२०६०/११/०४	२६३	२०८१	७.३१	३२	१५७	७५	८२	कृष्ण खड्का	९७४५९७२२८७
४१	सहर्पा	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/35	२०६१/०१/१०	२६४	२०८१	१८.३७	७०	२००	१००	१००	अमृत ब कुसुले	९८०४८५४७८४
४२	टहलेश्वरी	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/36	२०६१/२/२९	२६७	२०९१	४५.५०	१००	४९४	२४४	२५०	मेखराम मुग्राती	९८४९७६३७५२
४३	बनारसी काँडल	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/37	२०६२/०३/२१	२७३	२०८२	७.००	८७	४८२	२४७	२३५	हरि नारायण श्रेष्ठ	९८४४४६९३३७
४४	करण्डी	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/38	२०६२/०३/२१	२७४	२०९१	५.४०		३२५	१६५	१६०	पार्वती श्रेष्ठ	९८४४४०६७९६
४५	छ्यार छ्यारे	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/39	२०६२/०३/२१	२७५	२०८५	७.६१	८२	३९५	२११	१८४	जुना देवी बुढाथोकी	९८६०३६११९४
४६	चाथली बाघखोर	भीमेश्वर	३	DOL/CH/22/40	२०६२/०३/२१	२७६	२०८२	११	३०	१४७	६८	७९	लाल बहादुर थामी	९८४४४६५३३२
४७	गहते बाघखोर	भीमेश्वर	५	DOL/CH/22/41	२०६२/०३/२१	२७७	२०८३	५.५५	७३	३८५	१८३	२०२	ओम ब खत्री	९८४३०९६४०७
४८	दर्फु	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/42	२०६२/०३/१९	२८०	२०८६							
४९	सियौडाँडा	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/43	२०६३/२/३०	२८३	२०८५						शिवजी प्रधान	९८४४०००९९९
५०	खहरे	भीमेश्वर	४	DOL/CH/22/44	२०६३/०३/२५	२८४	२०८३	८.५	७३	३३६	१५८	१७८	टिकाराम जोशी	९८५४०४५१६७
५१	तिलिङ्घोक	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/45	२०६३/०३/२५	२८५	२०८४	२१.६८	८९	३२२	१६४	१५८	ईन्द्रलाल श्रेष्ठ	९८४४०६१६१८
५२	सेतिदेवी	भीमेश्वर	१	DOL/CH/22/46	२०६५/०३/२१	३१७	२०८५	६५	४८	१९२	१००	९२	कृष्ण प्रसाद दहाल	९८६४००१०९४
५३	सिंह धार्मिक	भीमेश्वर	२	DOL/CH/22/47	२०६६/०५/२९	३३७	२०८५	५.३१	१६१	३१०	१६२	१४८	शिव कुमार श्रेष्ठ	९८४४२३६६२०

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
५४	मूलपानी	भीमेश्वर	७	DOL/CH/22/49	२०७५/०३/३१	४३८	२०८४	३.७२	५५	२००	१००	१००	तीर्थ ब केसी	९८४४१४४४८८
५५	भित्तेरीपाखा	भीमेश्वर	८	DOL/CH/23/01	२०५२/०५/११	९	२०८३	४९८.१९	३०२	१६०७	७९५	८१२	ज्ञान ब. तमाङ	९८४४३०३३४०
५६	बोत्ले सेतीदेवी	भीमेश्वर	८	DOL/CH/23/02	२०५६/०९/३०	१४४	२०८३	१८१	२२८	१३४८	६७७	१७१	तारा ब. तमाङ	९८४०८१३४६३
५७	ढाडे सिंहदेवी	भीमेश्वर	८	DOL/CH/23/03	२०५८/२/२९	२०१	२०८४	३२६.५५	३७२	२४३०	१२७५	११५५	रत्न ब तमाङ्ग	९८६४००१३२४
५८	छिताकुण्ड	भिमेश्ववर	८	DOL/CH/23/04	२०६३/०४/२५	३००	२०८१	३०.७५	१९६	१००	६०	४०	ज्ञान ब. बुढाथोकी	९८४४४६७४४७
५९	चित्रेश्वर महादेव	भीमेश्वर	८	DOL/CH/23/05	२०६८/०३/०१	३६२	२०८९	४.१६	५८	२३२	१३२	१००	गणेश के.सी	९८४४५५४६८२
६०	गाइथुने डाँडा	भीमेश्वर	५	DOL/CH/23/48	२०७२/०३/३१	४२६	२०९१		२६	०			मन्दिरा लामिछाने	९८४४४२७२००
६१	पालेको वन	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/01	२०५२/०५/११	२	२०८३	२.४८	९९	४९८	२५४	२४४	गोरे ब. श्रेष्ठ	९८६१५५३०४९
६२	एक्लेपाखा	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/02	२०५२/०५/११	६	२०८२						ईन्द्र ब. के.सी	९८६४२३४९४५
६३	नाप्के यानमारा	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/03	२०५६/०२/१८	१०६	२०८३	१६०	१६९	७५	४५	३०	राम बाबु कार्की	९८४१०९१३७२
६४	थुम्का डाँडा	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/04	२०५६/०३/१९	१११	२०८३	४०.७९	२०३	९९५	४८१	५१४	कर्म ध्वज तामाङ्ग	९८०३४४५०६८
६५	टिम्बुरे तीनसल्ले	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/05	२०५६/०३/०९	११४	२०८४	१३३.२५	१६०	०			जित ब खत्री	९८४४५५४१५६
६६	दिमाल	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/06	२०५६/१२/०८	१५६	२०८३	३८.८४	१७०	६८०	३६०	३२०	कुलमान थामी	९७४४०३४२४१
६७	शङ्खदेवी	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/07	२०५९/०१/२४	२२१	२०८३	३०१.१	२२७	५००	३००	२००	श्याम ब तमाङ्ग	९८४४४६५३९१
६८	सेती देवी दादर	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/08	२०६३/०३/२५	२८७	२०८३	४२१.७१	२६७	१०६६	५१४	५५२	बाबुलाल तमाङ्ग	९८६२११७६०८
६९	सेलेआलम भिर	भीमेश्वर	९	DOL/MA/20/09	२०६८/०३/०१	३७९	२०८४	५५.७५	२५१	०			मान कु. पाखिन	९८६३०२४०१२

(घ) मेलुङ सब-डिभिजन वन कार्यालय, सित्तली अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	ठुलोपोखरी	मेलुङ	१	DOL/BH/44/01	२०५५/०३/२८	१००	2091	८७.९९	३०४	१७३६	८४०	८९६	प्रेम ब थापा	९८४५९४७०५६
२	खहरे भदौरे	मेलुङ	१	DOL/BH/44/02	२०५८/०१/०५	१७७	2089	७१.०८	९२५	१००८	४९९	५०९	धन्जी कोईराला	९८६९०७९६००
३	हात्तीढुङ्गा	मेलुङ	१	DOL/BH/44/03	२०५८/०२/०२	१९१	2089	६०	२८३	०			धर्माराज लकाई	९८४४१९६२८८
४	बालुवा भुमेथान	मेलुङ	१	DOL/BH/44/04	२०५८/१२/०१	२१४	2088	८१.८१	२५३	९१०	४५८	४५२	हरि ब पाण्डे	९८०८५९८१३८
५	मूलपानी	मेलुङ	१	DOL/BH/44/05	२०६०/०३/०६	२४५	२०८९	६१.२५	२२५	७९३	३८९	४०४	प्रदिप पाठक	९८४१०३०२२४
६	भ्याकुरे डोकेभिर	मेलुङ	१	DOL/BH/44/07	२०६६/०३/३०	३३४	2091	११०.३६	३०५	१६६१	८१५	८४६	सोवित प्रसाद उप्रेती	९८६३८४०५८९
७	सरङ्थली सोलुथुम	मेलुङ	४	DOL/ST/29/01	२०५६/१२/२०	१६०	2082	१६८	३२०	१४००	८००	६००	गणेश बहादुर थापा	९७६४०४६९९२
८	कालीनागस्थान सिमाको पातल	मेलुङ	१	DOL/ST/44/06	२०६५/०३/३१	३२७	2088	७.५	७२	२८१	१६२	११९	कूल ब.खड्का	९८४४१४४६४२
९	पालेको साझेको साहुखोरिया	मेलुङ	२	DOL/ST/48/01	२०५३/०३/२५	६३	2091	८२.२४	२७३	१९५०	९६४	९८६	लक्ष्मण कार्की	९७६७२८३०८९
१०	काउलेपानी	मेलुङ	२	DOL/ST/48/02	२०५७/०३/२३	१७४	2091	४५.५६	२०९	१०६७	५०२	५६५	चित्र ब.बस्नेत	९८४१६७५२९१
११	सरस्वती	मेलुङ	२	DOL/ST/48/03	२०५७/०३/२३	१७५	2078	७३.१६	२७९	१५३४	८५९	६७५	भक्त ब. थापा	९८६१६७१२९८
१२	सेतीभूमी	मेलुङ	३	DOL/ST/48/04	२०६८/०३/०१	३५८	2089	१९१.५	२८६	१५६२	७८२	७८०	टिका ब.कार्की	९७४५६०६४३७
१३	कालीभूमि	मेलुङ	३	DOL/ST/48/05	२०६८/०३/०१	३५९	२०८६	१९४.४	२३७	१०६७	६४०	४२७	बाबुलाल तमाङ्गँ	९८४५४११७३२
१४	कालीदेवी थान	मेलुङ	३	DOL/ST/48/06	२०६८/०३/०१	३६०	2088	७.७२	४६	२३०	१२०	११०	कृष्ण बहादुर तामाङ	९७४१८९६८२६
१५	मजुवा लट्टेपातल	मेलुङ	४	DOL/ST/49/02	२०५७१/२६	१६२	2085	७८.८१	३०७	१६१०	७९०	८२०	तिलक श्रेष्ठ	९८६१९९९३५८
१६	ढुङ्ग्रेदेवि	मेलुङ	४	DOL/ST/49/03	२०६८/०३/३१	३५५	२०८८	२०९.३३	१४५	७१४	३३३	३८१	शंकर कार्की	९७६१४५२३७७
१७	फूर्केसल्ला	मेलुङ	४	DOL/ST/49/04	२०६८/०३/०१	३५६	2088	२२७.४६	१०९	५५९	२७४	२८५	कर्ण ब. जिम्बा	९७४२८७२३५१
१८	ईन्द्रावती	मेलुङ	६	DOL/ST/52/01	२०५१/१२/२१	४८	2084	२१.१५	८६	२३३	१०१	१३२	राम कृष्ण खत्री	९८६०५७६५३७
१९	कालीदेवी	मेलुङ	५	DOL/ST/52/02	२०५६/०३/०९	११६	2089	१०५.६	१५२	८३५	४१०	४२५	चन्द्र ब थापा मगर	९७४२४६९६१९
२०	सेतिदेवि	मेलुङ	५	DOL/ST/52/03	२०५८/०१/०६	१८०	२०८१	२०.१७	१२८	९४३	४८०	४६३	दिपक कुमार श्रेष्ठ	९७६७९६९८१७
२१	मयुर गैरा	मेलुङ	६	DOL/ST/52/04	२०६२/०६/०३	२८१	२०८३	१०७	१९०	६००	३६०	२४०	चेत ब तमाङ्ग	९८१८३९८३३५
२२	कालीका ठूलोचौर	मेलुङ	५	DOL/ST/52/05	२०६६/०३/३०	३३३	2091	१९.२४	१९१	९५५	५२५	४३०	धन बहादुर श्रेष्ठ	९८६४०००१६३

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
२३	कालिभूमि	मेलुङ	५	DOL/ST/52/06	२०६६/०५/२९	३३९	२०८९	८९.८९	१८८	१२८३	७७९	५०४	नविन थापा मगर	९८४१८१०७१५
२४	सिमपानी	मेलुङ	५	DOL/ST/52/07	२०६७/०३/३१	३४०	2084	६१.५५	२४८	१४२५	७०९	७१६	अर्जुन बहादुर थापा	९८६७४१६३६१
२५	फड्केखोला भष्मेपाखा	मेलुङ	५	DOL/ST/52/08	२०७२/०८/२२	४२९	2083	८.१८	६७	३६२	१८०	१८२	कृष्ण कुमार थापा	९८४१००४९९७
२६	ठुलो गैरा	मेलुङ	७	DOL/ST/53/01	२०५६/०३/१५	११८	2084	८१.२४	१००	६१८	३०३	३१५	विशु कुमार पौडेल	९८४४३१५१५२
२७	कर्णकाली	मेलुङ	७	DOL/ST/53/02	२०५६/०३/१५	१२४	2081	३.१	४४	२५९	१३०	१२९	बद्रि प्रसाद भण्डारी	९८६०७६५५४६
२८	मालिकादेवी	मेलुङ	७	DOL/ST/53/03	२०५६/०३/१५	१२९	2084	५१.०३	१५०	७७०	३८५	३८५	उद्वप थामी	९८४३१०४४२५
२९	कालीखोला	मेलुङ	७	DOL/ST/53/04	२०५८/०२/१९	२००	2084	५१	५३	२३३	१०१	१३२	कृष्ण ब. योगी	९७६९५०७६७२
३०	रुम्टी राम्चे	मेलुङ	७	DOL/ST/53/05	२०५९/०३/२१	२३३	२०८९	३३.८५	१९२	७६८	३९२	३७६	राम बहादुर खड्का	९७४९७८१५५५
३१	सितली देवी	मेलुङ	७	DOL/ST/53/06	२०६२/०२/१९	२७१	2089	१०.८८	८२	३२८	१९७	१३१	विरेन्द्र कार्की	९८४४३०४३८५
३२	कोलढाले	मेलुङ	७	DOL/ST/53/07	२०६२/०३/२१	२७२	2084	२२.०३	६२	२६६	१५९	१७७	कृष्ण ब.योगी	९७४९५०७६७२
३३	जलेश्वर	मेलुङ	६	DOL/ST/53/08	२०६८/०३/०१	३९८	2090	२२.६	१५६	११०७	५५९	५४८	अर्जुन श्रेष्ठ	९७६४०३७७१३

(ङ) तामाकोशी सब-डिभिजन वन कार्यालय, जफे अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	असारे	तामाकोशी	१	DOL/BH/45/03	२०५८/०२/०१	१८९	२०९१	५३.६३	४७	२३६	११७	११९	बलराम कार्की	९८६३६३९२३४
२	घँगारे देउराली	तामाकोशी	१	DOL/BH/45/04	२०६८/३/३२	३७१	२०८६	१९.४३	७०	४१८	१८७	३३१	जगत ब.कार्की	९८६२३६७१००
३	सालघारी	तामाकोशी	१	DOL/BH/45/05	२०७०/०३/२१	४२०	२०९१	४	४९	२४५	१३१	११४	भुवन कुमार खत्री	९८४४३२२००४
४	सेतो पहरा	तामाकोशी	२	DOL/JI/46/01	२०५२/०५/११	२१	२०८६	६९.४६	१०९	५४२	२९३	२४९	हरि ब कार्की	९८४४१४६४५९
५	थुम्की	तामाकोशी	२	DOL/ST/50/05	२०५५/४/३१	१०४	२०९१	५८.६१	१०९	४७४	२४२	२३२	नानिकाजी तमाङ्ग	९८५१२३५५५७
६	सिद्धेश्वरी	तामाकोशी	२	DOL/BH/46/04	२०५६/०२/१९	१०९	२०८१	११.८७	९२	४६०	२५१	२०९	जित ब कार्की	९८४१८०४२१४
७	पातले सेतिदेवी	तामाकोशी	२	DOL/BH/46/05	२०५६/०३/१५	१२३	२०९१	५०.५	९६	४१८	२१०	२०८	तिल ब कार्की	९८४४२८९७०७

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
८	भुल्के लिसेपानी	तामाकोशी	२	DOL/BH/46/07	२०६०/०३/२५	२५३	२०८१	१३.२५	१०८	३००	१००	२००	यज्ञ ब कार्की	९८६४६७७२६७
९	भतेरेचौर	तामाकोशी	२	DOL/BH/46/08	२०७०/०३/३१	४२४	२०९१	२८.८६	४१	२४५	१२५	१२०	उमा खत्री कार्की	९८६४२००१८२
१०	रातमाटे	तामाकोशी	२	DOL/BH/47/02	२०५५/०३/२८	१०१	२०८१	२४.७९	७६	४३५	२१२	२२३	चिना नेपाली	९८४१०३२०९९
११	सेतिदेवि	तामाकोशी	२	DOL/BH/47/06	२०५८/०२/१८	१९७	२०८१	४०	१४७	६९३	३५१	३४२	यज्ञ प्र.काफ्ले	९८४०९४०१९६
१२	दुम्सीझ्याङ्ग	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/01	२०५२/०५/११	३६	२०९१	१०६.६	५२	९५१	४६५	४८६	होम बहादुर मगर	९८०३५७६१५२
१३	झयाम्टे दोभान	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/02	२०५६/०८/१९	१४०	२०९१	१०५	१३८				खुश ब.सुनुवार	९८६९६४५०३२
१४	कल्लेरी	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/03	२०५८/०१/११	१८१	२०८८	२६.८३	१४५	८५२	४२९	४२३	संजय कुमार सुनुवार	९८४३८१३२८१
१५	खाल्टे	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/04	२०५८/०२/०२	१९४	२०७९	५२.६९	९०	४५०	२५०	२००	नरध्वज सुनुवार	९८६५९६०१९
१६	ठूलोगैरा ओडारे	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/05	२०६०/०२/२२	२४०	२०९१	११०.७६	१२३	८९५	४५९	४३६	गेल्जे शेर्पा	९८१६८८८१९०
१७	झाँक्रि दोभान	तामाकोशी	७	DOL/JI/47/07	२०६८/०३/०१	३८६	२०९१	२५.७	५०	३००	१५६	१४४	तिर्थराज ढुंङ्गेल	९८६४११०१६२
१८	देउराली सल्लेपोखरी	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/01	२०५६/०३/३१	१३३	२०८५	१९.७७	१९४	९३१	४६१	४७०	भीम बहादुर वि.क.	९८४४१९५१२७
१९	कडेन जुकेपानी मदिसे	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/02	२०५८/०२/०९	१९५	२०८५	१३.५२	१८३	९२१	४३२	४८९	हरी ब. खड्का	९८६३०३८५७७
२०	ठाडी खोरिया	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/03	२०५८/०२/०९	१९६	२०८२	२६.८६	८७				धनपति फुयाँल	९८४०३७९४८२
२१	डिल्लेश्वर	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/04	२०६०/०२/२२	२३७	२०८५	१७८	३२२	२३००	१२००	११००	डोल ब. कुँवर	९८४४२११८००
२२	इन्द्रदेवी	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/05	२०६२/०३/२१	२७८	२०७८	१२.३८	२१०	१०४१	५७८	४६३	अमृत ब फुयाल	९८४८४४२०४१
२३	सेतिदेवी	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/06	२०६८/०३/०१	३६६	२०८१	५.४३	१९९	५००	२७०	२३०	धर्मानन्द आपागाई	९८४९३७५७०५
२४	शङ्खेश्वरी	तामाकोशी	६	DOL/JI/51/07	२०६८/०३/०१	३६७	२०७८							
२५	सिद्धेश्वरी	तामाकोशी	१	DOL/ST/45/01	२०५६/०२/१९	१०८	२०९१	९९.९४	९०	४८८	२३७	२५१	केशव कुमार वस्नेत	९८६६४२२९४६
२६	बुढी देवी	तामाकोशी	१	DOL/ST/45/02	२०५६/०३/१५	१२६	२०८०	२९.१२	६५	०			सम्झना कार्की	९८१८२५२३८८
२७	लामाचौर	तामाकोशी	५	DOL/ST/50/01	२०५१/१२/२१	४९	२०९०	१७.७	१०३				छत्र बहादुर	९७०६४७३४६१
२८	चनौटे सालघारी	तामाकोशी		DOL/ST/50/01	२०५६/०२/१७	१०५	२०९१	३३.४९	१४५	७३२	३८१	३५१	लोक ब थापा मगर	९८६६६६७७१२
२९	हनुमाने मुलाड्याङ	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/02	२०५७/०१/२६	१६१	२०९१	३०.५	८२	३६९	१९५	१७४	हरि बहादुर रुम्बा	९८४१४४६७६१
३०	सितापाला मुलाड्याङ	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/03	२०५७/०३/२२	१७१	२०७८	१५.७५	१०६	५३४	२७७	२५७	तिर्थ बहादुर भण्डारी	९८६००१८१०३
३१	सेतिदेवी मूला ड्याङ्ग	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/04	२०५७/०३/२२	१७२	२०७८	१४	४७	३२६	१५६	१७०	विर ब खत्री	९७४१२१११८९

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
३२	पशुपती	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/05	२०५९/०१/२३	२२०	२०९१	१४.४२	६२	४१०	२१०	२००	मिन ब महत	९८६३५५००५६
३३	कालिपोखरी लालिगुराँस	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/06	२०५९/०३/२४	२३४	२०९१	१७.५	१०२	४७९	२५१	२२८	राम बहादुर खड्का	९८४८४४२४४७
३४	पशुपती	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/06	२०६५/०३/३०	३२२	२०७५	१२	१३५	६७५	३९१	२८४	लिलामणी मोक्तान	९८६५३३४६७९
३५	खहरे भिरपाखा	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/07	२०६४/१०/१५	३१५	२०७४	१०.१८	८१	४०७	२३५	१७२	अमृत ब महत	९८४१३२८४०४
३६	सिमल गैरा	तामाकोशी	३	DOL/ST/50/10	२०६८/०३/०१	४०२	२०७३	१.५	१४३	७१५	३६८	३४७	चुडामणि पोखरेल	
३७	च्याने गैरा	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/01	२०५१/१२/२१	४७	२०८४	५५.३६	१३५	५४१	३३७	२०४	ढल खड्का	९८४४०६००६५
३८	मुक्तेश्वरी	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/02	२०५३/०३/२५	६६	२०८२	४०	२०	८०	४५	३५	निर ब खड्का	९८४४४१५०७२
३९	डाँडापारी पोखरी पाखा	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/03	२०५४/०३/२७	७६	२०९१	१३.७९	१०८	६४०	३५१	२८९	खड्क विक्रम खड्का	९८६०४६०९१४
४०	काफलगैरा	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/04	२०५६/०३/१५	१२५	२०८२	१०	३९	२०१	१०९	९२	रण ब भुजेल	९८४१७०६०६०
४१	जाल्पादेवी टोड्के पानी	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/05	२०५६/०९/०६	१४२	२०७६	२३.४	६६	३३०	१९५	१३५	होम ब श्रेष्ठ	९८६९५३८०१५
४२	ईन्द्रादेवी	तामाकोशी	६	DOL/ST/54/06	२०५८/०१/०४	१७८	२०८९	७२.५	१७२				कृष्णलाल फुयाँल	९८४११०५३१६
४३	गोल्मेश्वर ढोकाको भिर	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/07	२०५९/०१/२५	२२२	२०७६	२८.३५	१०९	४८०	२५०	२३०	रितुलाल पोखरेल	९८४४४६७२१४
४४	पातल	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/08	२०५९/०३/२९	२३५	२०८६	१५.०१	४०	४०	२०	२०	गोविन्द प्रसाद दहाल	९८६४११२३४०
४५	गोगनपानी	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/09	२०६५/०३/३०	३१९	२०८६	२.४८	७०	३५२	१८०	१७२	यज्ञ ब बुढाथोकी	९७४११८८४८३
४६	किरातेश्वर भुल्के मुलाङ्याङ	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/10	२०६८/०३/०१	३५७	२०७८	१४.२	१०२	५४०	२९५	२४५	टंक ब श्रेष्ठ	९८०४८१६००८
४७	पालेको वन	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/11	२०६८/०३/०१	३९९	२०७८	२.८	६९	३२५	१४२	१८३	कुमुद राज योगी	९८४३३५०६८३
४८	किराते भुल्के	तामाकोशी	४	DOL/ST/54/12	२०६८/०३/०१	४००	२०७८		१२०	४४०	२३०	२१०	बाबुराम खत्री	९८४३६५०१०८
४९	हरियोचौर	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/02	२०५२/०५/१८	५४	२०८९	५.७९	६१	१८०	१००	८०	ढालकाजी श्रेठ	९८६३५७२३६८
५०	भोटेछाप लुकापानी	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/03	२०५३/०२/१७	६१	२०९०	५१.५५	१३५	७६५	४००	३६५	टिका प्र.भण्डारी	९७४४३७५३३०
५१	लक्ष्मी सागर	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/04	२०५३/०३/२५	६२	२०९०	७२.२४	१५१	१०२२	६११	४११	अर्गलाल चौलागाई	९८६०६३२८६९
५२	गणेशथान	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/05	२०५९/०१/१३	२१९	२०९०	१४०.५५	२७१	१०००	६००	४००	कल्याणी खड्का	९८४४०१५३१६
५३	गोकुलगङ्गा	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/06	२०६०/३/३२	२५५	२०८१	४६		०			शिव व के.सी	९८६०६६२३३९
५४	ईन्द्रावती तिलखोरिया	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/07	२०६०/३/३२	२५८	२०८६	१६५.७	१२३	४९२	२४६	२४६	होम ब फुयाल	९८४४०१३२४२

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
५५	जाल्पादेवी	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/08	२०६०/०५/३०	२६०	२०८६	८५.४१	८४				याम प्रसाद सुवेदी	९८४४२६५१५६
५६	सल्लेश्वरी	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/09	२०६०/०७/०४	२६२	२०८९	१८.२५	८०	३२०	१७५	१४५	भुलाराम न्यौपाने	९८४०८१४४८७
५७	कालिका गिद्धे	तामाकोशी	५	DOL/ST/55/10	२०६२/०८/१९	२८२	२०८०	३०.५	१५०	२००	१२५	७५	डबल रोक्का	९८४९७१९०६४
५८	गोगन डाँडा	तामाकोशी	३		२०६८/०३/०१	४०१	२०९०	१.७७					झप्पर बहादुर महत	९८४४२१०६९३
५९	पालेको	तामाकोशी	४	DOL/ST/५४/११	२०७४/०३/२५	३९९	२०८४	२.८		३३१	१४८	१८३	सुनखरी योगी	९७४५६५२३७३
६०	आहाले सित्तलकुञ्ज	तामाकोशी	१				२०८०	३६.१२	८८	४१५	१९२	२२३		

(च) शैलुङ सब-डिभिजन वन कार्यालय, मागापौवा अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	ठार्लाङ्गे	शैलुङ	३	DOL/MA/32/01	२०५२/०५/११	१७	२०९०	१८२.६२	३५३	२१३६	१०५६	१०८०	प्रेम ब.श्रेष्ठ	९८४१००८७५४
२	सल्लेरी	शैलुङ	४	DOL/MA/32/02	२०५२/०५/११	७	२०८३	९२.२७	५००	१५०३	७९७	७०६	धन ब तमाङ्ग	९८४४४६८१८८
३	पौवा	शैलुङ	४	DOL/MA/32/04	२०५४/०३/२७	७७	२०९०	४४.३२	१६५	३७५	३२५	३७५	नेत्र ब. श्रेष्ठ	९८४०४१४०२१
४	रमिते	शैलुङ	४	DOL/MA/32/05	२०५५/०३/१८	९९	२०८३	१३.६	९८	४४४	२१९	२२५	हेमकला थापा	९८४४३०५२१६
५	माईथान हरिशिद्धि	शैलुङ	४	DOL/MA/32/05	२०५३/०२/१३	६०	२०८३	२२.१८	२१९				ईन्द्र ब.मोक्तान	९८४१८३९९९०
६	पालुङ् महिला	शैलुङ	२	DOL/MA/32/06	२०५५/०३/१६	८८	२०९१	८.६४	८५				धावा डोल्मो तमाङ्ग	९८१६८५५४०४
७	पोखरी	शैलुङ	४	DOL/MA/32/07	२०५५/०३/१७	९८	२०८३	२०.३६	६२	३३६	१०८	१२८	धन ब.तमाङ्ग	९८४२४४८२७७
८	महभिर	शैलुङ	१	DOL/MA/32/08	२०५६/११/३०	१५५	२०८४	५३.३९	२०५	१०९२	५२०	५७२	दिनेश श्रेष्ठ	९८४९३८९३१४
९	भकारे	शैलुङ	४	DOL/MA/32/09	२०६०/०३/२५	२५४	२०८३	१०४.४२	४८८	२३६३	११०४	११५९	कृष्ण प्र. ढुङ्गेल	९८६६४७६१८६
१०	कुकतुङ्ग खोला	शैलुङ	४	DOL/MA/32/10	२०६८/०३/०१	४०६	२०९०	११.५४	४९	४९	२०	२९	जेठी तमाङ्नी	९८४४०६५२४०
११	घट्टेपाखा	शैलुङ	४	DOL/MA/32/11	२०६८/०३/०१	४०७	२०७९	५.९१	५९	३९६	१८९	२०७	जित सुवेदी	९८४४०००४८१
१२	चित्रेपाखा	शैलुङ	२	DOL/MA/36/01	२०५२/०५/११	८	२०९०	१३०.२५	२८१	१६५४	८००	८५४	राजकुमार श्रेष्ठ	९८४१४४८४३३

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१३	लाङ्थापा	शैलुङ	२	DOL/MA/36/02	२०५६/०२/१९	१०७	२०८१	६४.३५	१९२	१३८०	६७१	७०९	झिम्के तामाङ्ग	९८०८९२८०७२
१४	जारकोटे	शैलुङ	२	DOL/MA/36/03	२०५६/०३/१५	१२८	२०८५	४८.३५	११७	७९८	३८७	४११	शम्भ श्रेष्ठ	९८६२१७५२९४
१५	घुमाउनेपानी	शैलुङ	२	DOL/MA/36/04	२०५६/०३/३१	१३४	२०९१	८२.२५	२५०	६९७	३२४	३७३	शुक्रध्वज तमाङ्ग	९७०३०८४०१२
१६	हरिशिद्धि	शैलुङ	२	DOL/MA/36/05	२०५८/१२/२९	२०९	२०९१	२०.१७	१०५	४२१	२१३	२०८	धन बहादुर थापा मगर	९७६२८७८२८५
१७	टाकुरा	शैलुङ	२	DOL/MA/36/06	२०६१/०३/२२	२७०	२०८५	१७.०४	८७	४१०	२१५	१८५	सुकमान तमाङ्ग	९८६५३७३१८८
१८	कामाङ्ग	शैलुङ	२	DOL/MA/36/07	२०६५/०३/३१	३२९	२०८३	५३.५	१५४	६१६	३२२	२९६	बलिमान तमाङ्ग	९८०८६९४१९१
१९	सिसाखानी	शैलुङ	२	DOL/MA/36/08	२०६७/०३/३१	३४२	२०९०	५०.७	७१	५५१	२५९	२९२	नर बहादुर श्रेष्ठ	९८०६६६६०९६
२०	कालीभूमे	शैलुङ	२	DOL/MA/36/09	२०६८/०३/०१	३७३	२०८३	३५.७५	९०	३७५	१७५	२०६	लाल ब.तमाँङ्ग	९८१८६४२२८९
२१	च्यानडाँडा	शैलुङ	३	DOL/MA/37/01	२०५२/०५/११	१६	२०८४	६३.१८	४०३	१५८१	७८१	८००	खड्क कुमारी श्रेष्ठ	९७४५७१३४८९
२२	सानोबोल्ले	शैलुङ	३	DOL/MA/37/02	२०५२/०५/११	४१	२०९०	३८.८२	१२५	१२५	२५	१००	सृजना श्रेष्ठ	९८४०५५५७४४
२३	सृजना	शैलुङ	३	DOL/MA/37/02	२०५६/०३/३१	१३७	२०८३	२६४.१९	३३१	१६८९	८३९	८५०	दिल ब.तमाँङ्ग	९८४४४०७७७४
२४	कोपिला	शैलुङ	५	DOL/MA/37/03	२०५४/०३/२७	७८	छैन	१२३.२५	३१८	१२७२	३१८	७२५	साजना थापा	९८४३४८६७०४
२५	ठुटेमाने	शैलुङ	५	DOL/MA/37/05	२०५८/०१/०५	१७९	२०८३	२३५९	२०२				शेर ब.राउत	९८४९०२४३१५
२६	जुँगेदार्खा	शैलुङ	३	DOL/MA/37/06	२०५९/०३/२१	२३२	२०८३	१०८.८	१५८	१५८	९०	६८	विनोद कुमार श्रेष्ठ	९८४४२३०२३
२७	गोल्मेश्वर	शैलुङ	४	DOL/MA/37/07	२०६०/०३/२०	२४९	२०८७	२३९.६२	८१४	४३४०	२११६	२२२४	अन्जु राउत	९८४१०५७३८३
२८	लालिगुराँस	शैलुङ	५	DOL/MA/37/08	२०६४/१०/२४	३१६	२०८३	३२.३८	१२१	०			लाल ब विक	९८६१४४९०८०
२९	घोरासिप	शैलुङ	३	DOL/MA/37/09	२०७१/१२/१८	४२५	२०८२	२८.५	८०	४१६	२१४	२०२	जेठा तमाङ्ग	९८४४१४४४१६
३०	अधेरी खोला किटनेभिर	शैलुङ	६	DOL/MA/38/01	२०५३/०२/०२	५६	२०९१	६२	१४५	११५१	५६८	५८३	तिर्थ बहादुर मगर	९८६२७९६३६५
३१	ज्यामिरे	शैलुङ	६	DOL/MA/38/02	२०५५/०३/११	८५	२०८४	७०.०१	१८६	६५१	३५८	२९३	रमेश ब सुवेदी	९८४४२३६३२३
३२	चर्णावती	शैलुङ	७	DOL/MA/38/03	२०५५/०३/१७	९६	२०९१	१२५.२५	८९	२१६	११७	९९	कृष्ण ब बुढाथोकी	९८६९३६७६४८
३३	कल्छे	शैलुङ	७	DOL/MA/38/04	२०५६/०३/०९	११५	२०९१	१२.७५	१५८	१०१४	४९१	५२३	केशव बहादुर वस्नेत	९८४४१८६०६१
३४	लोदिनी	शैलुङ	६	DOL/MA/38/05	२०५६/०८/१९	१४१	२०७९	३२.८१	३५	९०	४०	५०	दिल कुमारी खड्का	९८४४५५५६९०
३५	गैरीजङ्गल	शैलुङ	६	DOL/MA/38/06	२०५६/१२/०८	१५८	२०८३	१३१.०८	३४५	२०३०	१०१	१००१	झिल्के तमाङ्ग	९८४९२३०३०२
३६	ढाक्रेबास	शैलुङ	७	DOL/MA/38/07	२०६४/३/३२	३०४	२०८७	३५.१६	२९०	१४५०	७२९	७२१	खड्ग ब. गुरुँङ्ग	९८६४००१२२५
३७	गोठपानी	शैलुङ	६	DOL/MA/38/08	२०६४/३/३२	३०५	२०८७	२१.८५	१०५	३२५	१७५	१५०	नारायण विक्रम कार्की	९८४४३०७०४६
३८	राधाकृष्ण	शैलुङ	६	DOL/MA/38/09	२०६८/०३/०१	४१०	२०९१	४.९०	७६	३०९	१४१	१६८	टिका ब. खड्का	९८६९३४११६६

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.पा./न.पा.	वडा नं.	कोड नं	हस्तान्तरण मिति	समूह दर्ता नं.	अवधि समाप्त हुने आ.व.	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी सङ्ख्या	जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
३९	नर्सरीपाखा	शैलुङ	७	DOL/MA/38/10	२०६८/०३/०१	४११	२०९१	३.८८	२११	४१२	५१३	९२५	सोनाम तामाङ	९८४४६०१५९
४०	सेतोखोला महादेवस्थान	शैलुङ	७	DOL/MA/38/11	२०६८/०३/०१	४१२	२०९१	७.१	१०७	५४३	२७६	२६७	कृष्ण ब.कार्की	९८४९२४२२०३
४१	सिमखर्क	शैलुङ	६	DOL/MA/38/12	२०७०/१२/३०	४२१	२०८०							
४२	दार्खा महभिर	शैलुङ	७	DOL/MA/38/13	२०७४/११/१५	४३९	२०८५	६२.३८	२५४	२६४	१३०	१३४	काजीमान तमाङ्ग	९८४१७४५२७६
४३	सर्जुमाइ च्यानडाँडा	शैलुङ	१	DOL/MA/42/01	२०५२/०५/११	१५	२०८३	१३.५२	६९	४२९	२१८	२११	निर्मला थोकर	९८६१३८३४८४
४४	सेतिदेवी	शैलुङ	१	DOL/MA/42/02	२०६०/०३/०२	२४२	२०८१						सुब्बा तमाङ्ग	९८६४००२६४४
४५	ओखरबोटे	शैलुङ	१	DOL/MA/42/03	२०६३/०३/२५	२८८	२०८५	२८.३८	५२	३०५	१५२	१५३	कर्ण ब.तमाङ्ग	९८२८५६८२०८
४६	घलेगाउँ	शैलुङ	३	DOL/MA/42/04	२०६५/०३/३१	३२०	२०९१	७५.६५	५८	४२१	२०२	२१९	लिला ब.श्रेष्ठ	९७४५६६९४६०
४७	देवीथान	शैलुङ	१	DOL/MA/42/05	२०६८/०३/०१	३७५	२०७८	४८.२५	४०	२३९	१२२	११७	धन ब तमाङ्ग	९८२३६७९८८२
४८	तारेभिर घिसिङ	शैलुङ	१	DOL/MA/42/06	२०६८/०३/०१	३७६	२०७८	१५२.७५	७८	५२३	२५४	२६९	राम ब तमाङ्ग	९६१६७३८२८५
४९	फलामपोखरी	शैलुङ	१	DOL/MA/43/01	२०५२/०५/११	४	२०८३	५४.१४	४७२.००	१५०७	८०४	७०३	केदार कार्की	९८४१५०९७६६
५०	सीताथान भष्मेपाखा	शैलुङ	८	DOL/MA/43/02	२०५२/०५/११	४३	२०८३	४६.२४	१८४				यज्ञ ब. भुजेल	९८४४०१२१८७
५१	आहाल खोला हरिशिद्धि	शैलुङ	८	DOL/MA/43/03	२०५५/०३/१६	९२	२०८१	७०.६४	२४१	१३८२	७०६	६७६	मेघ ब. थपलिया	९८४४१७५१८६
५२	महादेवस्थान	शैलुङ	८	DOL/MA/43/04	२०५५/३/३२	१०३	२०८३	७.१०	१९५	९७०	४८३	४०७	मान बहादुर के.सी.	९८४०४९७९७५
५३	लहरे खोला	शैलुङ	८	DOL/MA/43/05	२०५५/०३/१६	८९	२०९१	१२.९४	९६	२३९	२७४	६१३	अर्जुन काफ्ले	९८४१८७४६९१
५४	दैंचे ढुङ्गा	शैलुङ	८	DOL/MA/43/06	२०५८/०१/१९	१८४	२०८४	१२८.७५	३५८	१९६२	९७७	९८५	केदार उप्रेती	९८६१३८८१७३
५५	महभिर	शैलुङ	८	DOL/MA/43/07	२०६८/०३/०१	३७४	२०८३	३७.७५	१४०.००	४०	२०	२०	दिर्गलाल तमाङ्ग	९७४११९७९१२
५६	भूमेथान	शैलुङ	८	DOL/MA/43/08	२०६८/०३/०१	३७७	२०८३	१४०.६६	२७७	१३९२	६७७	६५५	ढाल ब.श्रेष्ठ	९८४१८६६४५९
५७	सरङ्थली	शैलुङ	८	DOL/MA/43/09	२०६८/०३/०१	३७८	२०८३	१२८.३९	१७७	८८०	४४७	४३३	धन ब. मगर	९८६२४३६७६६
५८	छिरनागी	शैलुङ	८	DOL/MA/43/10	२०६८/०३/०१	४०९	२०८८	७१.८९	२४९	१३४५	६७६	६६९	जङ्ग ब. वि.क.	९८४४२३५१८९
५९	गङ्गा जमुना	शैलुङ	१		२०६८/०३/०१	४०८	२०६८						फुर्वा तामाङ	
६०	बुढावाजे सेतीदेवी	शैलुङ	६	DOL/MA/38/13	२०७३/०३/३१	४३२	२०८३	३२.१०	१११	५४७	२८२	२६५	सुब्बा तमाङ्ग	९८६४००२७४४
६१	गुँरासे देवी	शैलुङ	२	DOL/MA/38/13	२०८०/११/०२		२०९१	१४०.९७	२१५				सुवास बाइवा	९८६९०३०७७८
६२	सिन्दुरे ढुङ्गा	शैलुङ	३	DOL/MA/36/10	२०८१/१०/२७	४४०							सुकमान तामाङ्ग	९८६५३७३१८८